

A

TISZANINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1896 MÁJUS HÓ 27—28. NAPJAIN

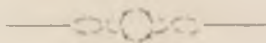
MISKOLCON TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

DR. KOVÁCS GÁBOR,

egyházkerületi világi főjegyző

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD JENŐ, AZ EV. REF. FŐISKOLA BETŰVEL

1896.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1896. évi május hó 27—28-ik napjain, Miskolczon tartott tavaszi közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

A tiszáninneri evang. reform. egyházkerület 1896. évi május hó 27—28. napjain, Miskolczon tartotta meg tavaszi közgyűlését, *Kun Bertalan*, püspök és *br. Vay Béla*, főgondnok elnöksége alatt.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Antalfy László* esperes; *Meczner József* egyházmegyei gondnok; *Revész Kálmán*, *Füzy János* egyházi, *Bárczay Ödön*, *Naményi Gyula*, *Csoma József* világi tanácsbírák; *Ujj János* főjegyző.

Az alsó-borsodi egyházmegyéből: *Tóth Dániel* esperes; *Lengyel Sámuel* egyházmegyei gondnok; *Maklár Károly*, *Nagy Ignác*, *Sólyom Gyula* egyházi, *Szathmári Király Pál*, báró *Vay Elemér*, *Mikuleczky István* világi tanácsbírák.

Az alsó-zempléni egyházmegyéből: *Keresztúry József* esperes, *Meczner Béla* egyházmegyei gondnok; *Tóth Lajos*, *Kónya András*, *Gecsey Péter* egyházi, *Meczner András*, *Szinyei Gerzson*, *Kóczán Miklós* világi tanácsbírák.

A felső-borsodi egyházmegyéből: *Vadászy Pál* esperes; *Ragályi Béla* egyházmegyei gondnok; *Debreczeni Gábor*, *Svingor József*, *Palcsó Károly* egyházi, *gr. Vay Tihamér*, *Dobozy István* világi tanácsbírák.

A felső-zempléni egyházmegyéből: *Fejes István* esperes; *Bernáth Elemér* egyházmegyei gondnok; *Sárkány Imre*, *Tóth Ferencz* egyházi, *Dókus Ernő*, *Lónyai Gábor* világi tanácsbírák; *Gyarmathy Soma* főjegyző.

A gömöri egyházmegyéből: *Nagy Pál* esperes; *Farkas Ábrahám* egyházmegyei gondnok, *Csabay Pál*, *Szkárosy Gusztáv* egyházi, *Máriássy*

Audor, Tornallyai Zoltán, Bornemisza László világi tanácsbírák; Kovács László főjegyző.

A tornai egyházmegyéből: *Kapossy György* h.-esperes; *Vécsey József* egyházmegyei gondnok; *Ragályi Géza, Arday Dániel,* egyházi, *Naményi Pál, Katona László* világi tanácsbírák.

Az ungi egyházmegyéből: *Szabó Endre* esperes; *Kovách Károly* egyházmegyei gondnok; *Virág József* egyházi, *Bernáth Dezső, Köröskényi Elek, Bernáth Zoltán* világi tanácsbírák, *Homoki Antal* főjegyző.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: *Zombory Gedő, Radácsi György, Kérészy Barna, Idrányi Ferencz, Nagy Ignác, Mocsáry Lajos, Léway József, Debreczeni Bertalan* és *Dr. Miklós Ödön.*

A sárospataki főiskola részéről: *Dókus Gyula* világi aligondnok; *dr Finkey József* akadémiai és *Szinyei Endre* gimnáziumi igazgató.

A miskolczi főgimnázium részéről: *Dr. Kovács Gábor* igazgató.

A rimaszombati gimnázium részéről: *Bodor István* igazgató.

Mint jegyzők: *Dr. Kovács Gábor* világi fő-, *Czinke István* egyházi al- és *Szalay László* világi aljegyző és *Debreczeni Bertalan,* mint helyettesítésre felkért jegyző.

1. A közgyűlés megnyitása előtt elnöklő püspökünk a következő lélekemelő, buzgó imában kérte tanácskozásunkra, nemzetünkre és ezredéve fennálló magyar hazánkra a jó isten segítő és áldó kegyelmét:

Nagy Isten! bölcs és jó atyánk! ki szívet alkotál s belé érzelmeket, szeretni lángolón a hazát és nemzetet. Kinek hatalma szab törvényeket s határt. Oh, népek Istene! küldj egy reménysugárt!

Igy sóhajtunk fel hozzád e pillanatban az ihletett költővel mi is, jó atyánk, ezen helyről, melyre időnkint összegyűjtesz minket szent országodnak építésére, de a mely helyről hirdetni szoktuk mindig a hazaszeretet szent ígéit is szinte a te dicsőítésedre ihletett ajkakkal és lelkesedéssel.

Azért, midőn édes magyar hazánk minden vidékéről, zeng feléd ennek ezredéves multjáért a hála- és örömeinek, most sem mulaszthatjuk el, hogy véghetetlen jóságodért, melylyel e drága szép hazát számunkra megtartottad, hálát és dicséretet ne rebegjünk szent nevednek s reménysugarakért ne esedezzünk arra nézve, hogy e hazát az új ezred évben is tartsd meg kegyelmesen. És mivel ezt, oly szent ügyek — a vallás és köznevelési ügyeink — oltára mellől tesszük, melyhez szívünk ép oly áhítattal vonz bennünket, mint a haza szent földéhez: engedd meg, jó atyánk! hogy nemzeti örömnapiaink közül ezeknek is szenteljünk pár napot. Hiszen az egyház és iskola, a honalapítás szent munkájától kezdve, alapját képezték hazánk felvirágzásának s ezred éves fenmaradásának. Magyar népünk szívéhez ezek nyitották meg a közművelődés sokféle ágazó csatornáit; ezek készítették elő talaját a lángoló honszeretetnek, mely az ezred év lefolyása alatt sok, nagy, nemes, hősi tettekben, a megpróbáltatások közt önmegadásban, a te szent akaratodon való megnyugvásban dicsőítette önmagát, de soha el nem csüggedt; ez alkonyra siető század utó felében pedig munka, ipar, szorgalom által, tudományokban, művészetben, a természet titkainak bűvárlásában és mindezeknek felhasználásával folyvást emeli hazánk dicsőségét, előmenetelét. Hála és örök dicsőség legyen szent nevednek ezért a kiolthatlan honszeretetért Isten, jó Atyánk!

Legyen azért ezen örömnapok- s a hazaszerte nyilatkozó lelkesedés virágaiból egy pár koszorú az egyháznak s iskolának is szentelve! Hiszen, még szívünkben élénken visszhangzanak az örömben eláradt műzsáknak hazafias dalaik, ev. ref. hitfelekezetünk egyháztagjait templomainkba hívogató harangok

zúgásai. A még most is naponkint hozzád emelkedő hálaimák egy, téged dicsőítő zsolozsmává olvadnak össze lelkünkben. Óh, hallgasd meg jó atyánk mindezeket! hallgasd meg szívünk e pillanatban feléd emelkedő imáját is! S add ezekre azon kegyelmes atyai válaszodat, hogy édes hazánkat és nemzetünket te, e reánk kegyelmedből felviradt ezred évben is kegyelmesen megtartod és azt jólétének s dicsőségének útján tovább vezérled!

Mi ígérjük szívünk hálaadó érzései közt, hogy egyházainkat, iskoláinkat, köznevelő intézeteinket, melyeknek ügyköréhez tartozó dolgok elintézése végett gyűltünk össze most is, úgy fogjuk gondozni s atyai segedelmekkel építeni, hogy azok hazánk második ezredévében is oszlopai, erősségei legyenek nemzetünknek, védbástyái alkotmányos szabadságunknak s az ezekből kisugárzó hasznos ismeretek, igazságok fényes világításban állítsák nemzetünk jövőjét előnkbe, melyre törekednünk kell: az egységes, megoszthatlan magyar állam bírásában. Erre a célra törekszünk mi, jó atyánk! mindenkor, valahányszor szent országod építésére összegyűlünk, mert ekkor egyházunk s iskoláink komoly munkájával az igazság országát építjük, mely minden államnak támasza s talpköve. Óh, erre add áldásodat jó atyánk, most és minden időben, a Jézusért kérünk. Ámen.

* * *

Ezután báró Vay Béla főgondnok úr ő excellentiája is az alább egész terjedelmében jegyzőkönyvbe igtatott lelkes beszédben emlékeztén meg azon magasztos hivatásról, melyet az ezer évet annyi vész és vihar között átélt hazában, különösen ev. ref. egyházunk a multban oly igaz hazafias lélekkel szolgált és a jövőben is hivatva van betölteni, és szívesen üdvözölvén a szép számmal összegyűlt tagokat:

a közgyűlést megnyitottnak jelentette ki

A főgondnok úr beszéde a következő:

Főtiszteletű Superintendencia!

Midőn ma, egyházkerületünk e tavaszi közgyűlésén üdvözölöm önöket: lehetetlen, hogy meg ne emlékezzem azon körülményről, hogy most az egész magyar haza ünnepel! Egy ezredéve annak, hogy őseink bejöttek e hazába és egy század mulva már megalkották itten a magyar királyságot s keresztényekké lettek.

Hálás kegyelettel emlékezzünk meg mi is a honfoglalásról s Isten áldását kérjük hazánkra a következő évezredekben is!

De mi reánk kálvinistákra nézve még más jelentősége is van a *mai napnak*; mert éppen 332 éve annak, hogy 1564-ben, május 27-én a nagy vallás-reformátor Kálvin János, Genfben elhalálozott.

Az ő negyedfélszázad előtti vallás-reformjai nemcsak Schweizban, de hazánkban is hő pártolásra találtak — s leginkább a tiszta magyar ajkú honpolgárainknál — úgy, hogy a kálvinista vallást magyar vallásnak is hívják még ma is! És talán azért játszott e vallás azóta oly nagy szerepet Magyarország történetében s állott mindig élén a magyar szabadságnak s a magyar szabadelvűségnek! Igenis, mindig főtenyezőnek bizonyult az, midőn a szabadság és szabadelvűség terén valami előhaladást s diadalt sikerült kivívnunk! — Áldott legyen emléke Kálvinnak! — s az ő szabad, nagy lelke szálljon meg minket is, hogy e magyar hazában a magyar vallásnak hű apostolai lehessünk!

2. A megjelent képviselők megbízó levelei felolvastatván: ennek alapján igazoltattak.

3. Ezzel összekötetésben az elnökség jelentette, hogy Meczner András alsó-zempléni küldött betegsége miatt, meg nem jelenhetett.

Tudomásul vétetett.

4. Elnöklő püspök úr olvasta fel ezután egy évi egyházi és iskolai életünket híven ismertető következő jelentését, mely egész terjedelmében jegyzőkönyvünkbe vétetni határozottatott.

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés.

Ezen rendkívüli időben, midőn az ember hónapok óta nem lát maga körül mást, mint egy dicső panorámáját azoknak az egyre növekedő mozgásoknak s rendkívüli készülődéseknek, melyekkel édes magyar hazánk és nemzetünk ezredéves fennállásának hála- és emlékűnnepéhez készíté magát, sőt, a mely idő alatt örömnepének némely részleteit már át is élte: alig tud — mondom — az ember gondolkodni is más tárgyról, mint azokról, melyek ezekkel szorosabb viszony-

ban állanak; annyira összeforrott az ember lelke ezekkel a dolgokkal, hogy más ügyeket is a hazafiúi öröm és lelkesedés szemüvegén tekint. Ha azért netalán hazafiúi örööm arra vezetne, hogy egyházi ügyeinkről s hazánk mostani körülményeiről kapcsolatosan szólnék, becses elnézését kérem a fő tiszteletű egyházkerületi közgyűlésnek.

Az kétséget nem szenved, főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, hogy az állam és az egyház rendeltetésöknél fogva szoros viszonyban állanak egymással; az egyháznak eleitől fogva nagy befolyása volt az államok alkotására és fejlődésére s fejlődésök minden mozzanatára. A minő vallásos meggyőződésök, elvek mozgatták az államalkotók és törvényhozók szívét, elméjét, olyan alapokra rakták le az országlás alapköveit. Hierarchikus egyházkormányzat mellett az állam is könnyen beölelte magába az autokratikus államigazgatás alakzatait, sőt nemcsak formáit, hanem elveit s törvényeit is, úgy, hogy e miatt aztán sok és nagy küzdelmek fejlődtek az állam és az egyház közt, mely küzdelmek, mint a történelem bizonyítja, nagyban hátráltatták a népek szellemi és anyagi fejlődését s művelődésüket.

Nem szabad azért ezen történeti igazságot kifelednünk törekvéseinkből, valahányszor egy nemzet, vagy állam jövőjéről s annak előhaladásáról van szó. Helyén valónak találok azért főtisztelendő egyházkerületi közgyűlés, hogy ez idő szerint, midőn minden igaz magyar ember keblében fenn lobog a hazaszeretet szent lángja s lelkéből óhajtja, hogy édes magyar hazánk, államunk dicsőséggel fussa meg a reá szerencsésen felderült új ezredév pályáját is, legalább röviden megemlékezem arról, hogy minő állást kell elfoglalni minden hitfelekezet egyházának, s különösen nekünk, evangyéliom szerint reformált protestánsoknak, magyar államunkkal szemben, hogy dicsőséggel folytatandó pályáján elősegítsük.

Első dolog az, hogy családi, magán és társadalmi közéletünkben, templomainkban és iskoláinkban a valódi felvilágosodás és erkölcsi dicsőség fátylóját lobogtassuk. Ennek fénye világosságot fog vetni előre hazánk sötét jövőjébe, s az egymásután következő nemzedékek látni fogják ennél az ösvényt, melyen járniok kell. A családot tegyük a vallásosság, istenfélelem s erények iskolájává; iskoláinkat oly képző intézeteivé a növendékeknek, melyekben a családi alapneveléssel összhangzólag, az értelmi és erkölcsi művelődés nemes és fontos munkája, egymást áthatva mozdíttassék elő, hogy le-

hetőleg az életnek neveljünk munkás, hivatásukat értő, erkölcsös polgárokat. Templomainkban a vallásos hitnek ébrentartása és erősítése mellett, a híveknek az élet nagy iskolájában való épületes járásra adjunk hathatós tanácsokat s utasításokat, ne csak Isten igéjének evangyéliomszerű, buzgó hirdetésével, hanem jó példaadásunkkal és jó példaadásukkal mindazoknak, kik a gyülekezetekben kötelesek hivatásuknál fogva előljárni. Mindezeket koronázzuk meg azzal, hogy családban, iskoláinkban, templomainkban oltogassuk korán gyermekeink szívébe az igaz honszeretetet; s így haladjunk a nagy és művelt nemzetek nyomdokain, a nemzeti nagyság magaslata felé.

Második feladata egyházunknak az, hogy azon békés testvéri viszonyt, s illetőleg alattvalói hűséget, melyben állottunk eddig is hazánk alkotmányos kormányával s az állam fejével, apostoli koronás királyunkkal: ápoljuk, szilárdítsuk hazafiúi hűségünkkel, alkotmányos törvényeink iránti tisztelettel, engedelmességgel, követvén egyházunk láthatatlan fejének amaz evangyéliumi tanácsát, *„hogy a felsőbb hatalmasságoknak minden lelek engedelmes legyen.”*

Azonban éppen ezen hazafiúi hűségünkől kifolyó kötelességünknek ismerjük azt is, hogy alkotmányos szabadságunk iránt legyünk mindig éber figyelemmel. Résen álljunk, mivel a hatalom tetőpontján álló emberek gyakran megszedülnek a magasságban, s ostrom alá veszik a népek szabadságát. Ily körülmények közt nemes bátorsággal álljunk elő annak védelmére, követvén Idvezítőnk útmutatását, ki azt mondja: *„Isten nem adta nekünk a felelemnek, hanem az erőnek, a szeretetnek és bátorságnak lelkét.”* Ezen isteni adományt pedig mindig bölcs előrelátással, megfontolással a közös cél eléréséhez szükséges erők egyesítésével kell felhasználnunk s nem erőszakkal s maguk után véryomokat hagyó tettekkel.

Hogy miként teljesítették ezen kötelességüket más egyházak, arról nem szólok; hanem, hogy miképen felelt meg ev. ref. egyházunk eddig is ezen feladatának, azt hiszem e tekintethen arczpirulás nélkül állhatunk meg a haza jól értesült közvéleménye előtt, mivel eddig is az imént megjelölt utat követtük az állam iránt mindig, mióta négyszázados multunk összeköttetésbe hozott és tartott az állammal. Ezután is kötelességünknek fogjuk ismerni, hogy kettőzített erővel tegyünk eleget az elsorolt honfiúi kötelességeknek.

Mindezeket nem azért sorolom el főtiszteletű egyház-

kerületi közgyűlés, mintha meg nem volnék győződve arról, hogy közgyűlésünk minden tagja ismeri ezen kötelességeket, hiszen a magyar haza sorsa, örömben, bánatban mindig közös volt századok óta a magyar ev. ref. egyház sorsával. Hol édes hazánk vereséget szenvedett, ott gyászolt vele szent vallásunk, egyházunk géniusza. Mohács, a 150 éves török iga, a Bocskayak, Rákóczyak, Bethlenek szabadságharczai történetileg bizonyítják, hogy együtt sírtunk sokat, de igen sokat, velök örültünk is együtt, ha bármikor örülni lehetett, de keveset. Hanem felemlítettem ezeket ez ünnepélyes alkalommal azért, mert az ember, ha nem mondom is hogy hálátlan a jobb sorsban, de gyakran megfélekedzik még hazafiúi kötelességének teljesítésében is, pedig „a Haza minden előtt!” Emlékeztessük azért egymást gyakorta arra, hogy mivel tartozunk e közös anyának. Őseinknek dicső példái lelkesítsenek bennünket mindazon férfiúi erényekben, melyeket hazánk ezredéves multjában követésre méltóknak találunk, és tévedéseik, sok részben kalandos multjok, mindenekfelett pedig testvércsapatok figyelmeztessenek arra, hogy az egyesült erő, a testvéri egyetértés nagy és dicső dolgokat mivel, kisedd államokat nagyokká teremt, míg az egyenetlenség a nagyokat is szét-dúlja, elpusztítja.

Azt hiszem főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, hogy az elmondottakban mindnyájan egyetértünk; ezen alapokon járjon azért ev. ref. egyházunk, ezeken törekedjék azon nagy célra, hogy szeretett hazánk e második ezredév alkonyatát is úgy érje meg, mint erőben, hatalomban, dicsőségben viruló, szabad és egységes magyar állam! Éljen a haza s ennek szabad ölében viruljon a szabad magyar ev. ref. egyház!!

Amde, hogy ezen önerejéből magát fenntartó egyház virulhasson s erejét az egységes magyar állam jólétének előmozdítására kifejthesse, multhatatlanul igényt tarthat az állam oltalmára s anyagi támogatására, hogy más, jólétnek s talán, mondhatni, szükségesen felüli bőségnek örvendő egyházfelekezettek mellett, nagyobb nyomatókat adhasson önzetlen hazaszereztetének; mert igaz ugyan, hogy Isten országa, melyet puritán hitfelekezetünk szolgál s épít, nem e világból való, de egy hitfelekezet, melynek sok szükségei vannak, csupán Isten ígéből fenn nem tarthatja magát. Hogy hazaszereztet sugallta kötelességeinek, melyek iránt lángol, eleget tehessen, anyagi segélyeszközökre is van szüksége. Ez az egyházunkat kúszó-növényként szorongató s annak életnedvét pusztító szükség követeli,

hogy a nemzet az 1848 : XX. törvénycikkben kimondott vallás-egyenlőség iránti ígéretét valahára beváltsa, ha nem egyszerre is, de fokozatos lépésekkel előre haladva.

Midőn ezen, mindkét protestáns egyház nyilatkozatai szerint, közóhajtásunkká érlelt kívánságnak kifejezést adok, íme áttérek oly adatok elsorolására, melyek államkormányunk e tekintetben való jóakarátát már is bizonyítják.

1. Régi államsegélyül ad az állam 73.000 frtot, melyből egyházkerületünket 7861 frt 54 kr illeti.

2. Újabb államsegély a domesztikára 100.000 frt.

3. Legújabb, mely a múlt 1895. évi országos költségvetésbe vétetett fel, a különböző hitfelekezetek legszegényebb lelkészeinek fizetésök javítására 100.000 frt, melyből hitfelekezetünk részére jutott 22.000 frt. Így összesen hitfelekezetünk részére, egyházi célokra, közel 200.000 frt jutott.

A mi az iskolai célokra adatik, azt pontosan kiszámítani még nem lehet, mivel némely középiskolákkal az államsegély mennyiségére nézve, most foly az egyezkedés a közoktatási miniszter úrral. Valamint a népiskolákra nézve is most foly nagyban a tanítók fizetésének 400 forintra való emelése iránti kérvényezés. E tekintetben csak egyházkerületünk népiskoláira szoritkozhatom.

Népiskoláink körül folyó év májusban 168 tanítói állás javadalma egészítettet ki 300 és 400 frtra. 300 frtra kiegészítettet a fizetés 26 tanítói állomáson ; 400 frtra 142-nél. Az összes segély ezen népiskolákra nézve 25.004 frt, melyből 16.587 frt okleveles tanítók részére már utalványoztatott is. 8417 frt szinte meg van határozva, de föggőben tartatik addig, míg okleveles tanítókkal nem töltenek be a helyek. Az államsegélyezett középiskoláinkra évenként kiadott segély meghaladja a 200 ezer forintot.

Nagy hiányunkra van a népiskolai tanítói állások államsegély útján való felemelésénél a tanítók hiánya. E tekintetben Konventünk felirást intézett a közoktatási kormányhoz, kérelmezvén több tanítóképző-intézet felállítását s különösen a meglévő intézetekben a stipendiumok szaporítását. Mi lesz az eredménye? a jövődő mutatja meg.

Ily veszély fenyeget bennünket a lelkészi pályánál is ; itt is mind fenyegetőbben lép fel a hiány. Segédlelkészeink ma-holnap a legszükségesebb helyeken sem lesznek ; az 50 frt évi díj s 500—600 frt minimum sem nagyon csalogat ; egyetlen theologiai intézetben kellene lenni annyi hittanhallgatónak, mint a mennyien összes intézeteinkben vannak. Sárospataki

intézetünkben a folyó évi lelkészi vizsgára 10-en jelentkeztek, jövő évre négyet helyezhetünk kilátásba. Sürgetnek tehát a körülmények, hogy e téren is stipendiumokról és más segélyeszközökről gondoskodjunk.

Sokat beszéltek már az emberek, sőt irodalmilag is sokan vitatkoztak a felett, hogyan lehetne e bajon segíteni? Körülbelől azoknak van igazságuk, kik a theologiai akadémiák néptelenségét a lelkészi fizetés csekély voltának tulajdonítják. Bármi legyen ennek oka, mindnyájan érezzük és látjuk a bajt, belátta ennek fenyegető voltát a legközelebbi konventünk is; azért tartotta szükségesnek erre felhívni a kormány figyelmét és kérni azt, hogy a lelkészi fizetések felemelését már a legközelebbi országos költségvetés keretében és törvényhozás által biztosítsa. Ezen kérelmünknek azonban az a hiánya, hogy a segédlelkészekről nincs semmi gondoskodás.

Egyébiránt ezen hiányoktól eltekintve, egyetemes egyházunk jobbra fordult körülmények közt érte meg Isten kegyelméből az új ezredévet. A mint figyelemmel kísértem, egyházaink és iskoláink örömmel s hazafíui lelkesedéssel ünnepelték meg mindenütt hazánk ezredéves fennállását. Több egyházi intézményeink s iskoláinkban tett hasznos intézkedéseink s az eddig velünk keveset törődő kormány figyelmének felénk fordulása s jóakarata — méltán kelhetnek szebb reményeket egyházunk jobb jövője iránt. Legközelebb tartott zsinatunk határozata nyomán létesített egyetemes lelkészi özvegy-árva-gyámintézet felállítása, községi és népiskoláinknak mind anyagiilag, mind szellemileg jobb karba hozása, egyházaink s lelkészeink anyagi helyzetének javítására felállított domesztikai intézmény mindenesetre méltó emlékei lesznek ev. ref. egyházunkra nézve, a lefolyt ezredév legutóbbi egypár évtizedének s reményünk lehet, hogy az új ezredév első évtizede a lelkészi állomások jobb karba hozatalával, talán czélszerű nyugdíjintézettel, összhangzóbb vallásegyenlőséggel fog megörvendeztetni bennünket. Ez utóbbi évtized történeti jelentőségű emlékei maradnak az egész hazára nézve az újabb egyházpolitikai törvények, a melyek, hogy egyházunkra milyen hatást fognak gyakorolni, azt még az eddig tapasztalt körülményekből helyesen megítélni nem lehet, — vagy megítélni akarni is merő kockázatátása lenne az igazságnak. Annyit azonban a rövid tapasztalatok után is constatálhatunk, hogy ha eddig egyházi életünkre bénítólag nem hatottak is az új egyházpolitikai törvények, ha a felekezet nélküliség még nagy károkat nem okozott is, résen

kell lenni egyházunk őrállóinak, mert a felekezetenélküliséget s a gyermekek vallásos nevelését a szülék megegyezésére bízó törvényt a róm kath. klerus minden lehető erőszakos eszközökkel igyekszik kizsákmányolni.

Egyházunk szorosabb értelemben vett belügyeiben is javulás észlelhető; az egyházakban a presbiteriumok felügyelete alatt a jó rend, az egyház épületeire, vagyonaira való felügyelet az újabb egyházi törvények alkalmazása mellett mindinkább emelkedik; a domesztika javára tett ajánlásaitat dicséretes pontossággal fizetik, úgy, hogy egyházkerületünk a konvent elismerése szerint a legcsekélyebb, alig számbavehető hátrálékban van, mely pontosságát egyházainknak a konvent azzal jutalmazta, hogy a tiszántúli nagy egyházkerület után, egyházaink s lelkészeink segélyezésére legnagyobb összeget szavazott meg. Nevezetesen:

1. A lelkészi javadalmak tökesegélyezési címen kapott egyházkerületünk	1606 frt 50 krt
2. Építkezési tőke-kamat címen	1635 „ — „
3. Missiói lelkészeknek	3200 „ — „
4. Egyszersmindenkori segélyül:	
Egyházak	3490 „ — „
Lelkészek	2150 „ — „
Tátrafüredi templom	100 „ — „
Összesen	<u>12181 frt 50 krt.</u>

Ezen domesztikai segélyeken kívül:

A báró *Baldácsy*-alapítványból kapott egyházkerületünk 3000 frtot, ötszáz frttal többet, mint máskor, ezen összeg ajánlatott meg a folyó évre is. Ebből kiosztatott segélyül az alapító által kitűzött célokra, egyházaknak, özvegyeknek, tanítónak és lelkészeknek 2250 frt, 750 frt, mint püspöki tiszteletdíj adatott ki.

A tolcsvai <i>Nagy Gedeon</i> -alapról kiosztatott a megszavazott kulcs szerint	1200 frt
A Hollandi pénztárból	640 „
Szűkői tárból	320 „
A Szondy-Kenesseiből	200 „
Összesen	<u>2360 frt.</u>

Kiosztatott ezek szerint egyházak, lelkészek, iskolák, tanítók és ezeknek özvegyei közt:

1. Államsegély	11196	frt	60	kr.
2. Domesztikai segély	12181	„	50	„
3. Egyházkerületi segély	2360	„	—	„
Összesen.	25738	frt	10	kr.

Legfelsőbb helyről király Ő Felségétől, a bodrog-keresztúri és sajó-kápolnai egyházak nyertek 100—100 forintot.

A legközelebbi konventről 5 egyházunk nyert építkezési tőkesegélyt, a görgői 3000 frt tőke 5⁰/₀-át = 150 frt, a szakácsi 2000 frt 5⁰/₀-át = 100 frt, a szádellői 2000 frt 5⁰/₀-át = 100 frt, a kolbásai 1600 frt 5⁰/₀-át = 80 frt, a kis-ráskai 1600 frt 5⁰/₀-át = 80 frt kamattal; összesen tehát 510 frt tőkeamat adatott az 5 egyháznak, melyre 10.200 frt tőkét kell kiadni az egyházkerületi pénztárnak törlesztési tőkélül. Erre azonban most képtelen pénztárunk, hanem sorrend szerint fognak kielégíttetni az illető egyházak, a mint az összegekre sürgősebben lesz szükségök.

Egyházaink a lefolyt évben is szokott áldozatkészséggel járultak egyházaink és iskoláink fenntartásának költségeihez, több helyen építettek új templomokat, u. m.: F.-Zemplénben: Vásárhelyen, Kis Ráskán; A.-Zemplénben: H.-Németin; Tornán: Ájban; Sárospatakon a nagy templom több ezer fitra menő költséggel restauráltatott. Hol építettek paplakok, iskolák, más épületek, minő költséggel? az adakozások részletes felsorolásánál lesznek jegyzőkönyvünkbe bevezetve, melyekkel a hívek az egyház felsegítéséhez járultak. Itt azonban néhány jelentékenyebb adakozások kimutatását részint példaadás, részint a kegyes jóltevők áldozatkészségének méltánylása végett szükségesnek tartom.

Kassán Munkácsy József presbiter templom-torony renoválására 5500 forintot adott. Málcán Stépán Borbála úrnő és testvére, Stépán Vincze ugyancsak templom-szertartási célokra 1000—1000 frtot adott. Pelsőczón a templom-torony építésére gróf Andrássy Dénes 2000 frtot, Sárospatakon Szakácsi János volt főgondnok 5000 frtot hagyományozott az egyháznak. E mellett a kegyes hívek ezen egyházban nagy templomukat szép adományokból restaurálták.

Az adakozások és építkezések részletes kimutatása a következő:

I. Az abauji egyházmegyében.

Adakozások.

*Korlát*on Téglássy József úr közszükségek fedezésére 21 frtot, Téglássy Róza és Boró úrnők esküvőjük emlékére egy hímmzéssel és aranycsipkével ellátott rózsaszín selyem úrasztali teritőt és egy fehér gyapjúszövet abroszt ajándékoztak.

Arkán Knogler Sámuel az újbori úrvacsorához saját terméséből adta a szükséges bort.

Sz.-I.-Baksán Illésy Istvánné a szószékre egy arany rojttal szegélyezett díszes meggyszín bársony terítőt ajándékozott.

Szántón a helybeli takarékpénztár a szegénysorsú ref. vallásúak segélyezésére 30 frtot; Dr. Borsos Endre iskolai czélokra 2 frtot, az énekkar a majális jövedelméből toronyfestésre 68 frt 80 krt adott; Puky Bertalan főgondnok iskolai tanulók számára 10 frt értékű jutalomkönyveket; Kovács Lajosné pedig keresztelési használatra egy kék atlasz s felső részén horgolással ellátott kendőt ajándékozott; az iskolai alap jövedelméből 4 frt 73 kr. szegénysorsú gyermekek tanönyveire adatott ki.

Kérben a templom és iskola javítására Kecskés Jánosné 20, Horváth József 10, Trombitás Mihály 10, Megyaszay Pál lelkész 5, Héderváry József 5, Pap Sándor 5, Üveges Károly 5, Kecskés István 2, Varga János 2, Merhely János 2, Zeher János 2, Trombitás István 2, Üveges Mihály 2, Lénárd András 2 frtot, s ezeken kívül még 13 egyháztág 1—1 frtot adtak. Putnoky István és Horváth Sámuel pedig 10—10 frtot ajánlottak.

Göncön Füzy János lelkész és neje a parochialis konyha és terasz építéséhez 20, a megelőző években a parochialis szobák kifestésére 95, Fazekas István pedig a b. e. szülei által tett alapítványhoz 20 frtot adott; a hívektől harangra bejött 504 frt 38 kr, melyben foglaltatik az Amerikába kiköltözött következő egyháztágok küldeménye is: Vaihagen Dániel 5, Kölböl János és neje Szinyei Katalin 10, Német Katalin hajadoné 5 frt.

G.-Ruszkának Nyiri János Amerikába vándorolt egyháztág az egyházi szükségek fedezésére 5, Fojtó Pál egyháztág húsvéti úrvacsorához borra 2 frtot adott.

Vilmányban Ternánszky Mihályné egy kék márvány úrasztalt vett 40 frt értékben; a hívek önkéntes adományából egyházi magtár alakult 12 köből és $\frac{1}{2}$ véka alappal, a lelkész egy új kályha beszerzéséhez 6 frttal járult.

Czéczen Vécsey János úr az egyháznak 5 frtot ajándékozott; egy a gondnok által rendezett mulatságból 3, a lelkész által rendezett nyári mulatságból pedig 7 frt folyt be az egyház pénztárába. Szentmiklóssy Bertalan úr a tanulók közt jutalmul 6 frt értékű ruhaneműt osztott ki.

Novajban Kántor Józsefné sz. Szurdoki Zsuzsánna az

úrasztalára egy díszes selyemkendőt ajándékozott, az egyház a vasúti társulat által kisajátított 2 kat. hold árából 9 hold földet vásárolt, melynek fele a lelkész javadalmazásának, fele pedig az egyház jövedelmének alapjául szolgáland.

F-Mérán özv. Serke Istvánné egy új harangot öntetett 180 frt költséggel; Beke Bertalan a parochia javításához 1000 drb. téglát ajándékozott 10 frt értékben; Horváth György úr az egyháznak 5 frtot adott; Csáp Borbála az úrasztalára egy díszes terítőt 10 frt értékben, — Vitéz Katalin pedig egy fehér-kék szegélyű abroszt 5 frt értékben. Hallgató János lelkész a parochia újjáalakításához 300 frt adománnyal járult.

A-Mérának Pecsénye János Amerikában élő egyháztag a kathedra fölé egy 55 frt értékű díszes koronát készíttetett.

Gibárton Naményi Lajos úr a tanítói lak udvarán kútat készíttetett 30 frt költséggel.

Devecserben az egyháznak Csoma József úr 10, Kiszely Ernőné 50 frtot, — Amerikából Zádeczky Károly 32 frt 80 krt küldött; Csoma István úr 25, Hajós Kálmán 10, Révész Kálmán kassai lelkész 5, Kovács István baktai lelkész 5, Horváth János 2 frtot Debnár Béla 1 frt 50 krt, Tóth Károly 3 frtot adott, Pásztor József 21 frt 40 krt gyűjtött; özv. Novák Andrásné pedig egy harang beszerzésére 110 frtot adományozott.

Szenden Balogh Antal 5 frtot adott az egyháznak.

Szemerén özv. Fazekas Józsefné az úrasztalára egy viaszos vászon terítőt adott.

G-Bátorban iskolai és népkönyvtár alakult 82 drb könyvvel, melynek nagyobb részét Vendégi Gábor főgondnok úr adományozta.

Szászfán Ragályi Józsefné sz. Zitás Klára úrasztali használatra egy 31 frt értékű kannát, Jászay Zsuzsánna és Ivocs József közösen egy selyem terítőt 16 frt értékben és ifj. Pál István 3 frt értékben egy kisebb kendőt adományoztak.

K.-Vágáson Gr. Károlyi László az iskolai taneszközök beszerzésére 120 frtot adományozott, Pap Dániel és neje Bodnár Zsuzsánna az úrasztalára egy díszes szövetterítőt 15 frt értékben, — Bodnár Juliánna szintén az úrasztalára egy fehér kivarrott kendőt adott 3 frt értékben; a lelkész a tanítóhiány idején általa végzett tanítás díjából a parochián tett újításokra 12 frtot adott.

Vilyban Schwarcz Bernát újhelyi birtokos adományából a confirmált gyermekek egy-egy kis bibliával ajándékoztattak

meg. Tóbiás Rachel és Mária ároktői lakosok az úrasztalára egy nagy selyemkendőt és egy kisebb kendőt adományoztak 10 frt értékben.

Radványban F. Hörcsik József Amerikából az egyház céljaira 10 frtot küldött.

Pálházának Emri János Amerikában 100 frtot gyűjtött az egyház javára, ugyan ő az úrasztalára egy 10 frt értékű koszorút adott.

Kajátán Dókus Juliánna Amerikából hazatért nő az egyház részére 5 frtot adott, a hívek úrvacsorai bor beszerzésére 18 frt 20 krt adtak.

Pusztafaluban özv. Bíró Jánosné és Sztanko Margit nagyidai róm. kath. vallású nők a katedrara és a papszékre egy 40 frt értékű posztóteritőt ajándékoztak.

Nyiriben a templomújtás költségeire a hívek önmegadózatással 412 frtot hoztak össze. Ugyan e célra két buzgó egyháztag: Matusz András és Matusz József Amerikában 200 frtot gyűjtött, gróf Károlyi László szintén a templomújtásra 50 frtot adományozott. Csőke Szemere Amália úrnő egy szürke márvány úrasztalt ajándékozott 35 frt értékben, ugyancsak ő 10 frt értékben a lelkészné számára egy templomi széket készíttetett. A nyirii egyház nőközönsége egy meggyoszint plusz szószékteritőt adományozott 25 frt értékben; a férfiközönség pedig a templom mennyezetét szórványosan aranyozott csillagokkal díszítette föl 25 frt értékig.

A komlósi fiókegyháznak Amerikából Sági János 10 frtot küldött.

Nagy-Bozsván a templom újításhoz gr. Bombelles Lajos 50 frttal járult, Fikker József pedig a lelkészi alapítványt 20 frttal nevelte.

Szurdokon Varga Istvánné Isten dicsőségére 10 frtot adott, Muszi János egyházi gondnok a templom feljáró lépcsőjéhez saját költségén korlátot állíttatott 6 frt értékben.

Migléczen Molnár Miklós az úrasztalát két alkalommal borral ellátta.

Szinán az egyház javára Teleky Péter úr 20 frtot, Szijártó Istvánné pedig 1 frtot adományozott.

Bárcán az egyház hívei Isten dicsőségére 11 frt 50 krt adakoztak; gróf Ráday Gedeonné, szül. Bárczay Anna az úrasztalra 3 drb díszes és értékes kendőt ajándékozott; a templomépítés 100 éves jubileuma alkalmából 21 frt 70 kr perselyjövedelem folyt be.

Beszterben a hívek Isten dicsőségére 98 frt 50 krt adományoztak; az egyház fizetőképes tagjai 55-en az iskolára állami adójuk 100 %-jét, összesen 796 frt 94 krt ajándékoztak; a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az iskola építéséhez a tanulmányi alap tulajdonát képező ósvai erdőből ingyen követ és 1 frt 40 kr köbméterenkinti árért fát ajándékozott; Beszter községe az egyháznak iskolai célra 100 frt évi segélyt, a megyei közigazgatási bizottság a magyarosítási alaphól iskolaépítésre 100 frtot, az egyházmegyei segélyosztó-bizottság 40 frtot, F. Gédra János és neje Senyő Erzsébet beszteri lakosok a szószékre egy piros plüsből himzéssel készült terítőt 50 frt értékben adományoztak. A lelkész a paróchián sajátjából 80 frt értékű javítást eszközölt.

Györkén a hívek Isten dicsőségére 53 frt 12 krt adtak, Csider Vitéz Zsuzsánna a papiszék letakarására egy mintával sajátkezűleg szőtt terítőt ajándékozott.

F.-Csájban Botka Mariska úrhölgy a szószékre egy zöld bársony terítőt 80 frt értékben, Okos István és neje Pócs Erzsébet egy úrasztali terítőt 2 frt értékben, Pócs István és neje Balla Borbála az úrasztalát 15 frt értékben, Peres Anna az úrasztalára saját szövésű abroszt 5 frt értékben, Okos János és neje Bodnár Erzsébet a szószékre egy koszorút ajándékoztak. A templomszentelés alkalmával Isten dicsőségére a következő helybeli és vidéki hívek adakoztak: Pócs István és neje 6 frt 50 krt, Okos István és neje 6 frt 70 krt, Pócs János gondnok és neje Pócs Mária 7 frt 40 krt, F. Pócs András és neje Géczi Borbála 6 frt 30 krt, Mokaj János rozgonyi lakos 5 frt, Mikó István és János f.-hutkai lakosok 5 frt, Okos András és neje Pócs Anna 4 frt 40 krt, Okos György és neje Pócs Erzsébet 4 frt 30 krt, Okos János és neje 1 frt 90 krt, Bulyko István osvai gondnok és neje Forgács Mária 3 frt 90 krt, özv. Bulyko Istvánné 3 frt 65 krt, A. Géczi György és neje Sipos Erzsébet 2 frt 80 krt, özv. Medve Jánosné 2 frt 20 krt, Cséplő András és János rákosi lakosok 2 frt, Forgács András osvai lakos 2 frt, Peres János alsó-csáji lakos 2 frt, Geczi András és neje Fekete Erzsébet 1 frt 70 krt, Geczi György és neje Hegedűs Erzsébet 1 frt 50 krt, Geczi János és neje Balla Erzsébet 1 frt 40 krt, Pócs András és neje Kovács Anna 1 frt 30 krt, Szabó György g.-bogdányi lakos 1 frt 30 krt, özv. Pócs Istvánné 1 frt 10 krt, Ferencz János egyházfi és neje Tóth Mária, Sipos Pál n.-szalánczi lakos, Kurucz Miklós györkei, Ósze Pál és neje g.-bogdányi lakosok, Fejes József p.

szinyei tanító, özv. Balla Andrásné, Bocskorás János, Sipos Jánosné, Krupás Jánosné osvai lakosok, Hornyák Andrásné beszteri lakos, Okos András Amerikából, Majoros András r. ruszkai lakos, Okos György és Pócs János, Ferencz András és neje Mikók Lídia 1—1 frtot; Ferencz János és neje Fancsi Erzsébet 90 krt, N. N. 85 krt, Jakab János pályaőr és A. Ferencz György 60—60 krt; Molnár Andrásné szkárosi, ör. a Szokolyi János rákosi, Azari János, Medve Mihályné g.-bogdányi lakosok, Kovács István alsó-mislyei váltó-őr, Ferencz György és Pócs Zsuzsánna, özv. Varga Mihályné csanyi lakos, özv. Bocskorás Istvánné osvai lakos, Rozgonyi István böödi tanító, Fekete György zsadányi lakos, Peres János beszteri lakos, Okos János és neje Pócs Mária, Vitéz János r.-ruszkai gondnok 50—50 krt; V. Bulyko Andrásné osvai lakos, Senyő György és neje Pócs Borbála, Pócs József 40—40 krt; Tóth György, Medve György, Ferencz Erzsébet, Bulyko Zsuzsánna osvai, Azari Andrásné a.-csáji lakos 30—30 krt; Mihók György, Tóth András, özv. Ferencz Andrásné és özv. Pócs Jánosné 20—20 krt; Mihók János 10 krt; perselypénz bejött 15 frt 45 kr, melylyel ez adományok összege 163 frt 85 kr.

P.-Szinéyn a hívek Isten dicsőségére adakoztak 29 frt 50 krt; ifj. Zavodnyik János Amerikából küldött 57 frtot; Bodonszky György 25 frt, Bugós Anna 2 frt, Balla János 2 frt, Rákosi István 1 frt, F. Geczi András 50 krt. A hívek a templom fedésére 151 frt 25 kr ajánlatot befizettek; egy ismeretlen jóttevő karácsonra az úrasztalát fekete bársony, virágokkal hímzett kendővel ékesítette fel. Özv. gróf Forgács Sándorné, szül. Senyey Mária bárónő a parochiális kert kerítéséhez 15 szekér vesszőt és karónak való fát 30 frt értékben ajándékozott, a tanítónak pedig a nyári közvizsga alkalmával, a magyar nyelv sikeres tanításáért 30 frt ösztöndíjt adott. Özv. gróf Forgács Kálmánné a tanuló gyermekeknek 20 frt értékű ajándékot, a megyei közigazgatási bizottság a magyarosítási alapból a tanítónak 50 frtot, az iskolás gyermekeknek pedig 10 frtot küldött.

Kemenczén a hívek isten dicsőségére 5 frt 30 krt adakoztak, özv. gróf Forgács Sándorné a tanítónak a magyar nyelv sikeres tanításáért 50 frtot, a tanulóknak pedig vizsgai ajándékkul 25 frt értékű különböző tárgyakat ajándékozott.

Böödben a hívek Isten dicsőségére 46 frt 70 krt adakoztak; Bodnár Andrásné sz. Peres Erzsébet az úrasztalára egy sajátkezüleg szőtt kendőt; Bodnár András, Illényi György,

Lengyel Mihályné, Vaszily Erzsébet, Kurucz Erzsébet az úrvacsorához kenyeret adományoztak.

Vajkócson a hívek Isten dicsőségére 40 frt 5 krt, ezenkívül egyesek az úrasztalára kenyeret és bort adtak; a községi úrbéres gazdák, az egyház adósságának törlesztésére egyik közös legelőjüknek fűtermését ajándékozták, melyből 80 frt folyt be.

Kassán az egyház hívei önkéntes ajánlat folytán 750 frtot adakoztak; Munkácsy József presbyter a templom homlokzatát átalakította és alacsony tornyát egészen újból építette 5500 frt költséggel; özv. Munkácsy Ferenczné a templomszékkeket 50 frt értékben újra festettette.

Csányban a hívek Isten dicsőségére 25 frt 10 krt adakoztak.

Nádasdon a hívek Isten dicsőségére 15 frtot adtak; Kovács Géza főgondnok kerítéshez való vesszőt s az iskolaépítéshez az összes kőmennyiséget ingyen felajánlotta.

Szkároson Isten dicsőségére Jobbágy Erzsébet Csányból 1 frtot, Müller András 50 krt adott.

Zsadányban az egyház hívei Isten dicsőségére 6 frt 50 krt és az úrasztalára minden alkalomkor kenyeret és bort adtak.

G.-Bogdányban s a hozzá tartozó fiók-egyházakban lakó hívek Isten dicsőségére 63 frt 55 krt, a hutkai leányegyház tagjai pedig 39 frt 9 krt adakoztak, ezenkívül úgy az anya-, mint a leányegyházban a hívek felváltva kenyeret és bort az úrasztalára, Németi Gábor a g.-bogdányi egyház templomtornyának építési alapjára 50 frtot adományozott.

N.-Szalánczon a hívek Isten dicsőségére 50 frtot adtak.

Szesztán Isten dicsőségére Tamás István és Lengyel Jánosné 1—1 frtot adtak, ez utóbbi pedig egy úrasztali terítőt is adományozott.

Szepsiben egy magát megnevezni nem akaró ifjú házaspár házasságkötése alkalmából egy szegény sorsú fiú és leánygyermeket felruházott 40 frt értékben. Kiss Dánielné, szül. Kolbenheyer Sarolta édes anyja emlékére az egyházi alapra 100 frtot adományozott.

Péderben Tolnay János és Vécsey Terézia egy márvány úrasztalt ajándékoztak 40 frt értékben, Takács Klára, Domokos Józsefné egy úrasztali terítőt, jánoki lakos Petro Mihály egy nagy fekete selyem rojttal szegett úrasztali terítőt, Lucskay István Amerikából szintén egy selyem terítőt adományozott.

Lánczon a hívek a harangátöntés költségeihez 52 forint adománynyal járultak.

Baktán az egyház szükségeire a presbiterium tagjai 10 frtot

adtak, az egyház női tagjai pedig a szószék terítőjének beszerzéséhez 21 frt 74 krt., Bassó Bertalan és leánya Mariska a szószékre egy az utóbbi által sajátkezüleg himzett bordószínű posztó-takarót ajándékozott 50 frt értékben.

Aszalón özv. Szalai Istvánné egyházi czélokra 25 frtot adományozott.

Onán Darvas Imréné szül. Soós Katalin, egy ezüsből készült, belül aranyozott kelyhet ajándékozott, Hódi Lajos nejevel Lengyel Zsuzsannával 5 frtot és Szedenszki Antal nejevel — róm. kath. vallásúak — 2 frtot adományoztak egyházi czélokra.

Szikszón Sipos Pálné, szül. Buday Emma úrnő 10 szegénysorsú iskolás leánykát — mint az előző évben — most is téli ruhával látatott el. Piskóti Borbála, férj. Tóth Sándorné és Piskóti Mária budapesti lakosok egy bordó-bársony aranyfonattal himzett s arany rojttal szegett nagy értékű úrasztali terítéket adtak. Nagy Mártonné egy arany rojttal ellátott zöldposztó-terítőt, Gagyai János gondnok az úrvacsorához két ízben bort adott.

Alsó-Vadászon Elek Béla jegyző és Mészáros István bíró iskolai írószerekre 2—2 frtot adományoztak.

Selyeben id. Köpeczi János az úrasztalára egy ezüst csipkés fekete abroszt és egy szintén ezüst csipkés kisebb kendőt ajándékozott, ifj. Pelsőczy János pedig Amerikából, az egyház részére 20 frtot küldött; Valtinger Ferencz községi bíró, az iskola javára, Magyarország térképének beszerzésére, bírságpénzből 5 frtot adott.

Kázmárkon Kohán Mihály végrendeletileg 50 frtot adott az egyháznak, Tomka Miklós kinizsi lakos és Weisz Józsefné izraellita vallásu 1—1 frtot, Varga Pál 50 krt adtak, Szabó Sándor sajátjából s önmunkájával a templomba egy új széket készített.

Építkezések.

Hejczén a lelkészi lakon egészen új kettős sertés-ól építetett zsindey-tetővel 40 frt költséggel.

Sz.-I.-Baksán az épületek körüli javításra 18 frt fordított.

F.-Dobszán a tanító használatára egy méhes készítettet 20 frt költséggel.

H.-Büdön a tanító lakon mintegy 300 frt költséggel kőfalra zsindey-tetővel egy kamara építetett.

Gibárton a tanító udvarán 30 frt költséggel kút készítettet.

Szántón az egyház épület javításokra 67 frt 30 krt költött.

Kérben a templom újból zsindelezése, a torony megerősítése, a tanítói lak kijavitása, a lelkészi- és tanítói lak melléképületeinek s kerítéseinek javítása összesen 375 frt 4 krba került.

Alpáron a tanítói lakon egy sertés-ólat építettett az egyház 85 frt költséggel.

Gönczön a templom javítására 14 frt 90 krt, a lelkészlakon terasz építésre és egyéb javításokra 138 frt 25 krt, az iskolai épületek javítása és új boltozott-pincze készítésére 200 frtot s mindkét tanítói lak új kályhával ellátására 53 frtot költött az egyház. Ezekenkívül hazánk ezredéves fennálásának emlékére egy 12—13 mázsa súlyú harangot öntetvén ez egyház, evégett a szerződést Seltenhoffer soproni harangöntővel már megkötötte, ki az új harangot május 1-ére elkészíteni köteles, hogy az akkor megszólalhasson.

Gönc-Ruszkán az iskolánál 24 frt 76 kr. költséggel melléképület készítettett.

Vilmányban a parochiális-épület kivakoltatott 52 frt, új kályha állíttatott 26 frt, új kapu és kapufelek készítetttek 25 frt költséggel; a kerítés kijavíttatott.

Czéczen a lelkészlak tetőzete szarufák betételével s új zsindefedőkkel megújíttatott; a megégett csűr helyett új csűr építtetett. Ez építkezésekre a hívek adományán, kézi- és szekeres munkáján kívűl 450 frtot adott ki az egyház.

F.-Mérán a parochia 713 frt 95 kr. értékig új tetőzettel és új tornáczczal láttatott el; a templom tetőzete 70 frt költséggel javíttatott; jótékony adományból 180 frt értékű harang öntetett.

A.-Mérán a templomi székek újból festettek 28 frt értékig.

Fügöd az egyházi épületek javítására, a hívek kézi- és szekeres munkáján kívűl 133 frtot fordított.

Devecser új tornyot építtetett, két harangot öntetett, a templomot rendbehozta 1390 frt költséggel.

Szala az iskola tetőzetét 38 frt költséggel rendbehozta, a tanítói lakba új kályhát vásárolt.

Szemerén a lelkészlakon az egyház egy új méhest építtetett 20 frt értékben, a sertés-ól teteje, a hívektől gyűjtött zsúppal befedetett.

Litkán az egyház a toronyablakokra 22 frtért salugátért készíttetett.

Szászfán az egyház az iskola- s tanítói lak falait újította 150 frt költséggel.

Beszterben az egyház, alapjától teljesen kőből készült tanítói lakot és törvényszerű tantermet épített 1853 frt 56 kr. költséggel, melyhez minden munkát magok a hívek szolgáltattak, a parochián a lelkész adományából 80 frtnyi javítás tétetett.

F.-Csájban egy egészen új és díszes templom épített, mely a hívek tetemes kézi- és szekeres munkáján kívül 5000 frt készpénzbe került.

Bööd, egy egészen új, díszes, kőből készült s pléh-tetővel ellátott iskolát épített, a hívek munkáján kívül 1900 forint költséggel.

Kassán Munkácsi József presbiter a templom homlokzatát átalakíttatta és alacsony tornyát egészen újból építtette 5000 frt költséggel; a templomszékek özv. Munkácsi Ferenczné költségén 90 frt értékben újra festettek; az egyház, saját pénztárából, a templom tetejét horgonyozott vaslemezzel, 1943 frt 19 kr költséggel befedette.

Szkároson a parochiális-lak istállóján, 6 frt költséggel javítás eszközöltetett.

Zsadányban az egyházi épületeken 35 frt értékű javítás tétetett.

Szalánczon az egyházi épületek javítására 256 frt 98 kr fordított.

Szurdokon a tanítói lak 514 frt költséggel újíttatott, a hívek 50 frt értékű kézi- és ígás munkáján kívül; a templom feljárójához, 6 frt adományból korlát készíttetett.

Tornyos Németiben a lelkészlakban a kút újonnan rakatott, a tanítói lak kipadoztatott.

Szinán a leégett lak, tanterem, istálló és csűr felépíttetett, a hívek kézi- és szekeres munkáján kívül 1538 frt 40 kr költséggel.

Nagyidán a templom új fedéllel láttatott el, mely a hívek munkáján kívül 750 frtba került.

Szepsiben a parochia-épület javítása s egy új kályha 100 frtba került.

Alsó-Lánczon a harang 82 frt költséggel újra öntetett.

Szent-Andráson a parochián és tanítói lakon 209 frtnyi javítás eszközöltetett.

Baktán az egyházi épületek 121 frt 86 kr költséggel javíttattak.

Rásonyban a papi- és tanítói lakon 57 frt 57 kr összegig tétetett javítás.

Aszalón az egyház a leánytanítói lakás építésére eddig

758 frt költség fordított; a megkezdett szőlőépítés tovább folytattatott.

Ongán a tanítói lakon 35 frt értékben javítást eszközölt az egyház, a lelkész használatára pedig 24 frt 30 krért egy kályhát vett.

Szikszón az egyházi épületeken 243 frt 77 kr. értékben javítás eszközöltetett.

Alsó-Vadászton a leány tanítói lakon egy új szoba alakítottatott, egy szoba kipadoltatott, 80 frt költséggel.

Tomoron a harangláb újítottatott s egyéb javítások tételtek, 43 frt költséggel.

Selyeben a paróchia javítására és a torony ablakhoz készített redőnyökre 132 frtot költött az egyház.

Kázmárkon az egyház a lelkészi és tanítói lakon javítást eszközölt 50 frt értékben; a templomban egy új szék készítettetett.

K.-Vágáson a paróchián az ajtók és ablakok újra festettek, 12 frt költséggel.

Regmeczen a lelkészlakon új csűr építettetett, 430 frt költséggel, ugyanott 50 frt értékben új sertésól készítettetett.

Vily a tanítói lakon egy élettartó hambárt készítettetett, 25 frt költséggel.

Pálházán az egyház iskolai építkezéshez 62 frt 54 kr. értékű zsindelet szerzett be.

Nyiriben a templom megújítottatott, 751 frt 61 kr költséggel.

Nagy-Bozsva a templomot újította, 42 frt költséggel.

Abaujváron a templom kőkerítése megújítottatott és zsindelet tetőzettel láttatott el, 115 frt költséggel.

II. Az alsó-borsodi egyházmegyében.

Adakozások.

Átányon Puky Miklós 1200 frtot adományozott az egyháznak.

Poroszlón néhai Varga András hagyományozott 25 frtot, Hajdú Imre és családja, valamint Dobos Balázs és neje úrasztali bort és kenyeret adtak.

Valkon N. N. 5 frtot és egy fehér gyölcs úrasztali terítőt, a község előljáróság regále jövedelméből 45 frtot; Kovács Dániel gondnok két ízben úrvacsorai bort adott.

Ároktón Fük Mihály 40 frt alapítványt tett; Mihály Klára az úrasztalára egy kendőt, Szőke József gondnok pedig 4 db. kis selyem kendőt és 1 nagyobb úrasztali terítőt adományozott.

T.-Kesziben Molnár József 100 frtot; Dobozy Dániel 10 frtot, Tornallyai József, főgondnok a gyűlés tartás alkalmából 60 frt értékű 200 liter bort, Rosenberg Vilmos úr 2 öl tüzi-fát; özv. Karácsondi Józsefné úrnő egy 190 frt értékű úrasztali terítőt adott.

Gelejen az énekkar templomi székek festésére 65 frtot adott.

Emődön Kósa Sándor 2 frtot, özv. Horváth Sámuelné 5 frtot, Bódogh Tamás 8 frtot, Kósa László 3 frtot, Kósa Gergely 2 frtot, Vattay Szabó Sándor 1 frtot, Tóth Dániel 1 frtot, Kun Ábrahám 2 frt 50 krt, Kis Leopold 2 frtot, Kóródi János 1 frtot, özv. Györki Mihályné 50 krt, vattai Szabó Sámuel, Kakuk János, Nagy Károly tanító, Petro József 1—1 frtot, ifj. Kassai Mihály 3 frtot, Kassai Sándor, Ferenczi István gondnok, Balázs András 2—2 frtot, Győri András 1 frtot adtak. Ezenkívül úrasztali kenyérre Bódogh Tamás, Bene Lajos és Kassai Gábor 2—2 frtot adományoztak.

Mályiban Kecskés József nyéki jegyző egy kőszénkályhát adományozott az iskola részére 3 frt értékben; Mályi község 5 frtot az iskola javára.

Miskolczon Kiszely Ernőné Matusz Katalin asszony az avasi templom leendő restaurálására 1000 frt, özv. Magyar Károlyné egy hitelintézeti 100 frtos névértékű részvényt hagyott az egyháza, melynek jövedelméből azonban az egyház gondoztatni tartozik a sírját. A miskolczi takarékpénztár a főgimnáziumnak tanári díjnövelési alap címen 200 frtot, a takarékgylet a gimnáziumi tápintézetre 100 frtot elemi iskolai czélokra 50 frtot adott. A borsod-miskolczi hitelbank a miskolczi tanári nyugdíjintézetre 50, elemi iskolai czélokra 20 frtot adott. A miskolczi ref. női fillér-gyletnél, mely a szegény gyermekek iskoláztatása czéljából alakult, Szathmáry Király Pál úr és nővére Szathmáry Király Anna, özv. Patay Gyuláné úrnő, boldogult édes anyjuk, özv. Szathmáry Király Pálné, szül. Platty Ida úrnő emlékére 5000 frt alapítványt tettek.

Alsó-Zsolczán mélt. báró Vay Béla főgondnok úr 200 frt, br. Vay Béláné, gr. Teleky Zsófia 50 frt, br. Vay Elemér 50 frt, Baksa Lajos 29 frt és Braun Károly bérlő 5 frtot adományoztak a tanítói lakás felépítéséhez. Ezekon kívül mélt. br. Vay Béláné, szül. gróf Teleky Zsófia a templomi szószék és úrasztala takaróit megújította.

Sajó-Keresztúrtban az énekkar 100 frt 54 krt adományozott az egyháznak orgona-alapra.

Diós-Győrben Szűcs András 40 krt, Esztergályos Sámuel 20 krt, Molnár Jánosné 80 krt, Bárcki Istvánné 20 krt, ifj. Füle

János 50 krt., idb. Frigyük József 1 frtot, Sütő András 1 frtot, idb. Rózsa János 50 krt, Cs. Tóth István 60 krt, Kasza Mária 20 krt, Székely István 50 krt, Mészáros Sámuel 10 krt, Molnár Mária 15 krt, özv. Szabó Jánosné 10 krt, Vas Andrásné 50 krt, Szilágyi Andrásné 50 krt, Tóth Pál 1 frtot, Ádám Andrásné 30 krt adományoztak; az úrasztalára pedig kenyeret Szakos Györgyné, bort Gergely János adott.

Heő-Bábán Bay Barna főgondnok 20 $\frac{m}{m}$ köszület adott, mintegy 14 frt értékben.

Oszlárón Lükő József és bérlőtársai 105 frtot adományoztak az egyház adósságának törlesztésére.

Nemes-Bikken Acsadi Jánosné, szül. Serki Eszter egy színes pamuttal kivarrott terítőt ajándékozott az úrasztalára, a tagos birtokosság pedig az iskola tetőzetének megújítására, a birtokán termet nádat adta.

Tisza-Tarjánban az orgona-alapra adakoztak: ifj. Bónum János, Virág Sámuel, özv. Tóth Bálintné, Nagy Pál 1—1 frtot, Túri Nagy Sándor 2 frtot, H. Kiss Sámuel 70 krt, Szabó János, B. Sipos Jánosné 5 frtot adományozott Isten dicsőségére.

Igriciben Gombos Imre Isten dicsőségére adományozott 1 frtot.

Heő-Szalontán a községi képviselőtestület 30 frtot adott az egyház közszükségeinek fedezésére. Árosi Simon izr. 5 frtot, többen 26 frtot adományoztak.

Harsányban a borsodmegyei gazdasági egyesület 400 drb. szőlő-ajtványt adott, Dianovszky Ede helybeli bérlő 25 frtot, a község 5 frtot adott.

Sályban Vanczák István és neje Kósik Zsuzsánna 50 frtot adtak. Néhai özv. Dósa Jánosné, szül. Petrus Zsuzsánna 5 frtot hagyományozott Isten dicsőségére.

Darócson Konkoly T. Elemér 11 frtot, Bródi Ignác, Pandula József jegyző (r. kath.) 2—2 frtot; Gál Sámuel 50 krt adtak Isten dicsőségére.

Zsérczen a confirmandusok Isten dicsőségére adományoztak 5 frt 30 krt, a hívek 5 frtot és 3 úrasztali kendőt.

Egerben az imaház részére adtak: Spánik Mihályné egy díszes úrasztali és szószéki takarót 120 frt értékben. Juhász Antalné egy font gyertyát és egy darab énekes könyvet. Az imaházi székek átfestésére adományoztak: özv. Greiner Lajosné 10 frt, N. N., Lipcsey Péter 5—5 frt, Farkas Lajosné, Tóth Ágostonné 2—2 frt, Burus Józsefné 1 frt 50 kr, Bergmann Agost, Csik Imre, Csengey Kálmán, Ózsvart Gyula, Zsivora Samu, Csanády Ákos, Kovács Károly, Müller Györgyné, Spánik

Mihályné, Harmatta János, Farczady Lászlóné 1—1 forint, Koncz Lajos 80 kr, Bajczer Miklós, Nánásy Imre 60 kr. Bánhidy Gyuláné, Baloghy Isaak Ilona, Beretvás Péter, Berzy László, Böszörményi Sándor, Buza Endre, Csizmadia Sándor, Deák Mihály, Emberi István, L. Farkas Kálmán, Geruska János, Gönczy Károly, György János, Hauer Lajos, Hunyor Sámuel, Jakab Endre, Juhász Antal, Juhász Pál, Kabos Lajos, Kollman Károly, Konderla Gyula, Orosz Kálmán, Panlovics Józsefné, dr. Philippy Ödön, Radler Frigyes, Vécsy Lászlóné, Ujházy Farkas, Biba Jánosné, König Ferencz, Kozma Mihályné, Kurusta Lajos, Lajos András, Lukács Gyuláné, Mátray Sándorné, Meszmer Károly, Nagy Bernát, Neubauer József, Nyusztay Péter, Okos Béni, Süveg József, Szentkirályi Ödön, Szrogh István, Jecs Lajos, Dr. Papp Kálmán, Pfeiffer Albin, Tömösközy Gyula, Gál Lajos 50—50 kr, Czérna Mátyásné, Havér Jánosné, 40—40 kr, Bohaty Józsefné, Boros Szabó Juliánna, Frank Gusztávné, Gál Lajos telekkönyvvezető, Gál József, Jakab István, Klémer József, Pintér Józsefné, Lukács Béla, Potczek Juliánna, Klapik Károly, Kozsik Gusztáv, Zvanzinger Edéné, Riha Mártonné. Súdji Lajos 30—30 kr, Bartha József, Hambrusch Tamás, özv. Kovács Antalné, 25—25 kr, Biró István, Zimerman Antal, Gál Ferencz, Harangi János, Horváth Lajosné, Kovács János, özv. Pesko Ferenczné. Péntek Sándor, Rangonyi Gajetano, Bodolai N., Kovács József, Koczka András, Müller Jakabné, Selmeczy Viktorné, Tóth Ferencz, Varók László, Petrinkó Jánosné, Pásztor Sándor, Demeter József, Klebes Pálné 20—20 kr, Apostol Bálint, Bajczer István, Együd Sámuel, Gál Józsefné, Juhász József, Kecskeméti János, V. Bodnár János, Kovács Sámuel 10—10 kr. Az aranykönyvön adakoztak: Fáy György, Csanády Akos, Zsivora Gizella 5—5 frt, Jecs Lajos, Jecs Lajosné 2.50—2.50 kr. Harmatta Jánosné, Ligetiné Molnár Rozália 2—2 frt, Jakab Zoltán, Antony Gyula, Bartheldy Istvánné 1—1 frt, Suhaj Juliánna, Lukács Gyuláné, Tomory István, Hunyor Anna, Hunyor Ilona, Isaák László, 50—50 kr, Lajos Lidi 30 kr. Az egyház közszükségleteire: Gazdig Ferencz Budapestről 4 frt. Zsivora Sámuel az általa tett alapítvány gyarapítására 5 frt. A konfirmációi vizsga alkalmából: Süveg József 1 frt, Isaák László, Antony Gyula, Hunyor Anna, Hunyor Ilona, Igaz Ilona 50—50 kr, Böszörményi Jenő, 30 kr, Paulovics Irma, Famosi Sándor 20—20 kr, Gál Lajos, Bodnár János, Veres Juliánna 10—10 kr. Biró Géza, István fia keresztelésekor 2 frt, Husz Anna, Irén leánya kereszt-

telésekor 1 frt, Neubauer József, József fia keresztelesekor 2 frt, Bartha József, Margit leánya keresztelesekor 1 frt, Gönczy Károly, István fia keresztelesekor 1 frt 50 kr, Katona István esküvője alkalmával 3 frt. Árva- és szegénysorsú hit-testvéreink felsegélyezésére adakoztak: Lipcsey Péter, Tóth Ágoston 2—2 frt, Tanko Istvánné 1 frtot, Burus Józsefné, Zsivora Sámuelné, Czérna Mátyásné, Neumbauer Sámuel, Kovács Károly ruhaneműeket. A hat komumnió költségeit fedezték: Csik Imréné, Kecskeméti János, özv. Gyulai Pálné, Spánik Mihályné, Lipcsey Péter, Varók László. Mártha Ilona egy díszesen hímzett kehely-takarót, Igaz Rudolf az egyházi könyvtár gyarapítására „Kálvin“ című 3 kötetes történelmi regényt adományozott. Jecs Lajos szijgyártói munkálatot teljesített.

Építkezések:

Hevesen az egyház tanítói lakot fedetett és kerítéseket javíttatott 95 értékben.

Átányon leányiskola építtetett 3425 frt s a telek nagyobbitatott 1200 frt költséggel.

T.-Nánán templom-torony kívülről javíttatott, villámháritóval és órával ellátatott 3000 frt értékben.

Poroszlón az egyház egy iskolai épületet vett, melynek vételára és fölszerelési költsége 1400 frtot tett ki.

T. Valk iskoláját új padokkal szerelte fel 95 frt kiadásal; lelkészlakot és melléképületeket javíttatott 45 frt költséggel.

Dorogma melléképületek emelésére 84 frtot, az iskola felszerelésére pedig 128 frt 54 kr fordított.

Mező-Keresztesen a templom új tetőzettel és palakő-fedélzettel 5600 frt, — egy tanítói lak átalakítása 200 frt költségbe került.

F. Ábrányban az egyház toronytetőt épített 1600 forint kiadásal.

Harsányban az iskola bővített, kipadoztatott s a tanítói laknak egyik — még eddig földes — szobája szintén kipadoztatott.

Zsérczen az egyház a tanítói lak tetejét újra fedette s a lelkész-lak udvarát kis- és nagy kapuval látta el 120 forint kiadásal.

Novaj egyik iskolájában a megromlott padozatot újjitatta 200 frt költséggel.

Nemes Bikken az iskola tetőzete megújítatott.

Tisza-Tarjánban a fi-tanító udvarán egy magtár építtetett 302 frt kiadással, a leány-iskola fedelének megújítása pedig 125 frtba került.

A heő-szalontai egyház templomát s tornyát bemeszeltette kívüli-belül 270 frt kiadással; a lelkész-lak belső felszerelésére pedig 320 frtot fordított.

Emődön a templom renoválása, festése és négy új székek készítése 571 frtba került.

Sajó-Keresztúron az iskola és templom javítottatott 107 frt költséggel.

Heő-Csabán tanítói lak építtetett 1526 frt értékben.

III Az alsó-zempléni egyházmegyében.

Adakozások:

Alsó-Bereczkiben Szabó Ferencz és neje Amerikából 5 frt, Csajkóvszki István Felső-Bereczkiből 2 frt.

Nagy-Kövesden egyesek 11 frt.

Kis-Géresben egyesek 17 frt.

Perbenyikben Fülöp Gábor és neje Csordás Borbála a szószékre kék bársony, aranyrojtos terítőt ajándékoztak, 10 frt értékben. Amerikából egyesek 100 frtot, itthon egyesek 47 frt 54 kr. adtak.

Leányváron egyesek 19 frt 35 krt.

Agárdon egyesek 23 frtot.

Ágcsernőben egyesek 7 frtot.

Bacsában többen 53 frtot.

Leleszen egyesek 32 frt 50 krt, és kaponyai lakos Csonka Márton Amerikából hozott egy 3 frt értékű úrasztali kendőt.

L.-Polyánban egyesek 8 frtot.

Vékén egyesek 33 frt 50 krt, Molnár János bolyi lakos pedig 50 frtot hagyományozott.

Szentesen egyesek 11 frtot.

Vajdácskán a hívek kézi munkával 257 frt 41 krt kerestek, egyesek 10 frt 50 krt adakoztak.

Tisza-Ladányban Balogh Sándor 1 frt, az úrbéres gazdák 39 frt 50 krt.

Csobjon Baranyi Ádám budapesti lakos a templomkerítés rendbehozására 100 frtot adott.

Pthrügyön özv. Bóka Istvánné 24 frt 45 kr, Deák József 10 forintot.

Tarczalón egyesek 24 frt 10 krt,

Szerencsen Szántai Rozália a szószékre 50 frt értékű terítőt adott, dr. Erőss János, Vitányi Bertalan, Pilszniczki Hermin, dr. Kovács Gábor, Molnár István és Kovács Márton az urvacsorához szükséges kenyeret és bort adományozták.

Odon Senyei Bálint a templomra 10 frt.

Monokon Puskás János 5 frt.

Tállyán összesen 507 frt 65 krt és pedig dr. Szabó Gyula főgondnok 127 frt 80 krt, Szabó Józsefné 24 frt 60 kr, Kovács Ferenczné 11 frt 50 krt, Mura György 46 frt 65 kr, Barcsai Zsigmondné 100 frt 95 krt, Barcsai Sándor 2 frt 95 kr, Bernáth Béla 11 frt 15 kr, Kovács József 2 frt 40 kr, Kovács Gáborné 12 frt 30 kr. Bulyovszki Gusztávné 60 frt, Szabóné Balácsi Ilona 25 frt, Kammacher Dánielné 1 frt 20 kr, idősb Hubay Sándor 2 frt 90 kr, ifju Hubay Sándor 2 frt 50 kr, Rácz Gábor 4 frt, Szabó László 2 frt, Tapa János 40 krt, Győri István 4 frt 15 kr, ifju Toldi István 1 frt 50 kr, idősb Toldi István 40 kr, Ivánka Simon 1 frt, Bodó János 1 frt 60 kr, Kelemen Gábor 1 frt, Cs. Szabó József 1 frt, K. Szabó 1 frt 30 kr, Balog Nándor 50 kr. Séllei Andrásné 50 kr, Jantó István 40 kr, Kis János 80 kr, Torma József 40 kr, E. Szabó Lajos 1 frt 60 kr, Szabó Sámuel 40 kr, Biskup Mihály 40 kr, K. Kelemen József, 1 frt Bernát Lajosné, 40 kr, Veres Lajos 1 frt, Barcsai János 40 kr, Pácz Jánosné 1 frt 90 kr, Szatmári Pál 40 kr, Nagy Gábor 40 kr, Magyar János 1 frt, Kis Ferencz 1 frt 90 kr. Bejóczy Györgyné 3 frt 80 kr, Kondás Ferenczné 40 kr, Fügei András 1 frt Botka Géza 1 frt 80 kr, Bodó Ferdinánd 40 kr, Bálint Károly 40 kr, Nagy Sámuel 1 frt, Laczonyi Jánosné 40 kr, Kincses Béla 40 kr, Nagy Józsefné 40 kr, Szabó Gáborné 40 kr, Béli Mátyásné 90 kr. Szencsák Bertalan 1 frt, Siffmann János 1 frt, Rácz Gáborné 95 kr, Bodalainé 80 kr, Hermeli Sámuelné 1 frt 35 kr, Kis Jánosné 40 kr, Fidler Dánielné 40 kr, Szabó Ferencz 40 kr, Biró Boldizsár 1 frt 80 kr, Orián Sándor 40 kr, Orián Miklósné 40 kr, Szendrei István 40 kr, Bodó Lajos 40 kr, Huzdik Jánosné 40 kr, ifju Szatmári Sándor 40 kr, Szvecska Sándor 90 kr, Szathmáry Sámuel 90 kr, Török József 40 kr, Lehoczki Mártonné 40 kr, Bajtai Mihályné 25 kr, Szvecska Sámuelné 40 kr, Bodó István 60 kr, Rácz János 2 frt 10 kr, Tapa István 1 frt 40 kr, Bodó Károly 2 frt, Bodó Sándor 40 kr, Merczi Sándor 1 frt, Magyar Gáborné 60 kr, Szalóczi Béni 40 kr, ifju Házi Sámuel 40 kr, Szendrei József 3 frt 10 kr, Argyellán Dezsőné 1 frt, Galgóczi Ödön 1 frt, 65 kr, özv. Szabó

Istvánné 60 kr, Bartók Jánosné 55 kr, Szalicski József 40 kr, idősb Házi Sámuel 1 frt 50 kr, Krajnik Jánosné 1 frt 50 kr.

Mádon Szabó Alajosné 60 frt, Freund Zsigmondné 100 frt, Szőlőművesek 100 frt, többen 94 frt. Összesen: 354 frt.

Kakon a nők 45 frtot ajánlottak egy úrasztali terítőre.

Gesztelyen Kóczán Miklós 150 frt, egyesek 102 frt 73 kr,

Kőrösi Istvánné egy úrasztali terítőt ajándékozott 8 frt értékben.

Csanáloson önkéntes adakozás 134 frt 60 kr.

Kis-Dobszán a közbirtokosság 70 frt legelőbért adott az egyháznak.

Megyaszon dr. Nagy Sándor orsz. gyűl. képv. 100 frtot.

Szadán özv. Kovács Jánosné 2 forintot.

Kesznyétenben Bodolay Anna művészi kidolgozású úrasztali terítőt. Sz. Tóth Mihály díszes szószék-terítőt 16 frt és T. Szabó Mihályné s neje Szabó Sára szép úrasztali takarót 45 frt értékben.

Tokajban Tokaj-hegyaljai takarékpénztár 10, árvízkarosultakat segélyző-bizottság 10 frt, vecsei Oláh Miklós 17 frt 70 kr, Paulai Gábor 40 kr, persely-pénz 91 frt 61 kr.

Erdő-Bényén Szabó István lizskai lakos 5 frt, Márki Lajos tiszaladányi lakos 5 frt.

Tolcsván Adriányi Kálmán 15 frt

Erdő-Horvátiban Landsmann Lázár 1 frt, Vágásy Ferencz abaujszántói lakos 2000 frtot hagyományozott végrendeletileg iskolai czélokra az egyháznak.

B.-Olasziban özv. Kecskeméti Józsefné zsadányi lakos 1 frt, özv. Hejczei Józsefné 1 frt, Musák István és neje Butki Juliánna 5 frtot, Gönczi Ede 50 kr, néh. ifj. Hagymási Bertalan 21 frt 60 kr.

Bodrog-Halász (Petrahó) Hunyor Pál és társai Amerikából 70 frt, egyesek 8 frt 59 kr.

Sárospatakon néhai Szakácsi János volt főgondnok hagyományozott az egyháznak 5000 frt, Buza János és neje 50 frt, Buza Margit hitbeerősítése alkalmából egy úrasztali kenyértartó tányért.

Lukán Tóth Jánosné 1 frtot, Váradi Andrásné 2 frtot, Sárík Gy.-né 5 frtot, Mihály Gy.-né 1 frtot, közmunkával 200 frtot kerestek.

Karádon négy egyháztagnak 4 forintot.

Czigándon egyesek 45 frt 60 krt.

Ricsén a község 162 frt 70 kr. egyesek 17 frt.

Semjénben egyesek 3 frt 50 krt.

N.-Rozvágyon egyesek 12 frt, közmunkával 46 frt 50 kr. kerestek, nagys. Pilissy Ferdinánd a kis-rozvágyi egyháznak 300 frt értékű akáczos helyiséget adományozott.

Páczinban egyesek 41 frt

Karcván egyesek 36 frtot adakoztak, a nők 82 frt 62 kr gyűjtöttek s azon egy díszes, bordó-bársony, aranyrojtú terítő vásároltak a szószékre ily felirattal: „Áldjátok az Úr nevét“

Karoson Sütő István 3 frt, egyesek 17 köből és 2 vék rozst adományoztak a magtár javára.

Építkezések.

Nagy-Kövesd magtárt építtetett 255 frt kiadással.

Kis-Géresen az iskola kideszkáztatott 284 frt 50 kr. költséggel.

Ag-Csernőn tanító-lak és iskola kideszkáztatott 143 frt 81 kr. kiadással.

Bájon több egyházi épület jó karba hozatott 247 frt kiadással.

Szerencsen az épületek rendbehozására 280 frt 4 kr adatott ki. *Ónd* építkezésre 60 frtot fordított.

Tállyán épületek javítására 45 frt 82 krt adtak ki

Mádon építkezésre 87 frt 50 kr. fordított.

Szadán tanyai épületet emeltek 407 frt értékben.

Kesznyétenben építkezésre 196 frt 59 kr adatott ki.

Bodrog-Keresztúron épületek javítása 28 frtba került.

Vison az iskola építése 100 frtba került.

O.-Liszván a lelkészlakon leégett istálló 390 frt 35 kr. kiadással felépíttetett.

Bodrog-Halászon templomkerítés 100 frtba került.

Sárospatakon az iskola udvara 500 frt költséggel átalakított. A templomépítés költsége jövőre állíttatik ki.

Lukán toronyújításra 200 frt adatott ki.

Semjénben a lelkészlakon magtár- és istálló-építés 209 forint 72 krba került.

Karcsa. A tanítólakon sertés-ól építése 36 frtba került.

F.-Borsodi ev. ref egyházmegye.

Adakozások.

Ivánkán az úrasztalára kenyeret adtak: Pál Miklós, Halász Lajos, Szabon János, Szabó János, Tenge József, Halász András kenyeret és bort, Halász Mihály bort.

Kazinczon Czövek Jánosné 1 frtot, a lelkész 5 frtot adott Isten dicsőítésére.

Alacsán Liszkai János kenyeret és bort adott az úrasztalára, Sikúr Dániel 1 forintot.

Szentpéteren Lossonczy Jenő, Vadászy Pál, Kiss József, Ádám Andrásné, Antóni János, H. Egri János kenyeret adtak az úrasztalára.

Lászlón Rózsa Istvánné Isten dicsőségére 45 frt hagyott.

Radistyánban az énekkar az iskola-padlózat javítására 4 frtot, a lelkész lak padlózatára 30 frtot adott.

Parasznyán az úrasztalát a presbiterium látja el kenyérrrel, Szabó Bálint pedig új szőlője első termését az úrasztalára adta.

Varbón Antal András az egyháznak 5 frtot adott.

Kondón Kis László és neje a szószékre egy bársonyterítőt adott.

Kápolnán a presbiterium az úrasztalát kenyérrrel látja el.

Ecsegen Váradi Károly, Papszász Lajos kenyeret, Halász Dánielné, Papszász József kenyeret és bort, Tólczéki Sámuel, Nagy Dániel bort adtak az úrasztalára, Kazai János pedig 100 frtot hagyott az egyházra.

Bábonyon az úrasztalára kenyeret és bort adtak: ifjú Kovács János, idősb Szemere István, Kos Károly, Boros Ferencz, Gyuricskó János és neje, Kalas János, Lakatos Borbála; Kocsis József pedig az úrasztalára 4 terítőt adott.

Szalonnán Szabó Ferencz körjegyző 1 frtot adott.

Rakaczca-Szenden Kertész János, Kertész Dániel, Kis József az úrasztalához kenyeret és bort, Lassu János szent kenyérrre két véka búzát, a templom sindelezésére 1000 sindel árát, 8 frt 50 krt adott.

Szent-Jakabon Farkas János, Pap János az úrvacsorához kenyeret és bort, ifjú Lassu András pedig bort adott.

Szakácsiban Madarasi Jánosné 50 krt

Hegymegen Tóth Miklós 15 forintot adott.

Nyomáron Lukács János az úrasztalához kenyeret és bort adott.

Zilizen Vadászi István Amerikából 2 frtot küldött, Jónap Lajos úr pedig 8 frtot adott az egyháznak.

Hangácscon Szomjas Aladárné úrnő 300 drb. téglát 4 frt értékben. Lossonczy Jenő főgondnok 20 frtot, Miklós Ödön úr 10 frtot, Pallavichini Adolf örgróf 10 frtot, Csík Imréné 5 frtot, Somogyi Dezső 2 frtot, Kochen Valdemárné úrnő 50 frtot, Bakó Károlyné 20 frtot, Hegyi Dezső úr 19 frtot, Szűcs Bertalan 10 frtot, a lelkész 50 frtot, Kósa Károly tanító 30 frtot, Simon János Amerikából, valamint Szarka János és Somosi János 5—5 frtot küldtek.

Boldván Szakal Ilona és Margit az úrasztalára egy díszes terítőt adtak.

Edelényben Farkas Jánosné, Kelemen Istvánné 2—2 frtot, Terhes Lajos, Fazekas János és a lelkész az úrasztalára egy alkalommal kenyeret és bort adtak.

Finkén Dávid József körlátogató 1 frtot, Varró András, Diczházi István, Takács István az úrasztalára kenyeret és bort adtak.

Borsodon a presbiterek kenyeret és bort adtak, Kókai Juliánna 2 frtot adott az egyháznak, Domonkos András pedig Amerikából 5 frtot küldött.

Balajton ifjú Szatmári Dániel 5 frtot adott.

Lád-Besenyőn 24 frtot birságpénz adatott az egyháznak, ifjú Tóbiás István 87 frtot, Horváth József 108 frt 50 krt, Novák Ferencz 31 frt 11 kr segélyt küldtek Amerikából, Latkóczy Kálmánné úrnő 7 frt 50 krt, özv. Horváth Jánosné, Fridlender Adolf 2—2 frtot, Bárczay László úr 5 frtot. főt, püspök úr dispensatióból 10 frtot adtak, Hottyár Endre plébános úr az egyház zabját ingyen gépeltette.

Szendrő-Ládon N. Rőcsei János gondok és a lelkész egy-egy ízben bort adtak az úrasztalára.

Szendrőben Baksy Sarolta az egyháznak 100 frtot ajánlott.

Rudóbányán egyesek 19 frt 21 krt adtak, Balázs Mihály toronyépítésre 5 frtot adott.

Szuhogyon egyesek 26 frt 20 krt, Krausz Miksa bérlő az iskolának 68 frtot adtak.

F.-Kelecsényben nagys. Ragályi Gyuláné úrnő mintegy 80 frt értékű selyem úrasztali terítőt, nagys. Ragályi Gyula főgondnok úr az iskola részére Európa térképét, Nagy Mihályné 1 frtot, egyesek 1 frt 40 krt, az úrbéresek az eladott erdő árából 10 frt 50 krt adományoztak

Disznós-Horvátban a borsodi bánya-társulat 30, Kis Albert úr 10, Vécsey István 5, Mészáros József 2, Sárkány Kornél úr és neje 100, Varga István, Grünbaum Lipót 5—5, Balogh Pál 2, Veres Józsefné, Lenkei Pálné 1—1 frtot, Liptovszki József körjegyző úr 30 frtot, az egyház női tagjai a toronygomb feldíszítésére 99 drb. kendőt adtak 45 frt értékben, Sárkány Kornél úr és a lelkész az úrvacsorához bort adtak, Hubay Zsuzsána úrnő egy úrasztali terítőt 50 frt értékben, a Réti örökösök a szószékre egy 15 frt értékű bársony terítőt adtak, az építkezésnél az egyház hívein kívül Sárkány Kornél és Grünbaum Lipót urak összes igás erejükkel szolgáltak.

Szilváson Bak András, Szabó Márton, Varró Eszter, N. Boros Mária, Brassó Lajos, id. Tózsa Istánné, Dallos Mária, Berecz István, Brassó József Berecz Istvánné, Király Istvánné, Boros G. Péterné 1—1 frtot, Tózsa Istvánné 50 krt adtak.

Visnyón az urbéresek a vadászati haszonbért évenként 140 frtot átadtak az egyháznak 6 évre, ugyanezen czímen a nemesek évenként 5 frt 64 krt engedtek át, Latinák Vilmos úr az előbbi összegek felpótlására évenként 5 frtot, az iskolának egy 6 frt értékű térképet ajándékozott, a tanító az udvarán épített kút költségeihez 30 frttal járult.

Mályinkán Csernely Zsófia 1 frtot adott.

Nekészenben az ózdi gyári részvénytársaság 25 frtot, Tóth Jánosné 3 frtot, Tózsa András és Vas Jánosné 50—50 krt adtak.

Bánfalván az úrasztalát kenyérrel és borral nagys. Vladár Ervin főgondnok úr látja el, ugyanott Pogány József és neje 2 frtot adott az egyháznak.

Dédesben többen egyházi czélra 3 frt 10 krt adtak.

Tapolcsányban Vadnay István főszolgabíró iskolai felszerelésre 50 frtot, Zsóry Gyuláné úrnő egy úrasztali terítőt, Benke József a magtár részére 1 véka gabonát adtak.

Bánhorváthon Varga János, özv. Csehes Péterné 1—1 frtot, özv. Csizmadia Józsefné az úrasztalára egy diszes terítőt, Csizmadia Jenőné úrnő a szószekre és papszekre terítőt adott.

Velezden id. Dienes Károlyné 20, Csák János, G. Jobbágy Andrásné, ifju Sáfrán László 1—1 frtot adtak.

Ozdon a hívek 10 frt 80 krt adtak.

Vadnán a közalap az egyháznak 50 frtot adott.

Építkezések:

Ivánkán 106 frt költséggel.

Kazinczon új pincze épült a tanítói lakon 50 frt költséggel.

Berenten az iskola sindelezése 181 frt 15 krba került.

Aluicskán többrendbeli javítás történt 130 frt értékig.

Szentpéteren a leány-iskola új padokkal láttatott el 90 frt költséggel.

Parasznyán a tanítói lakon 70 frt befektetés történt.

Kondón 151 frtért új harang vétetett.

Bábonyon az énekkar egy szivattyús kútat készített az iskola udvaron 94 frt értékben.

Szilváson a tanítói lakon és tantermen tett javítások 300 frtba kerültek.

Visnyón 60 frt költséggel a tanítói lakon kút készítettetett.

Tardonán 100 frt költséggel a tanítói lakon kút készítettetett.

Dédesben a lelkész lakon 300 frtig javítás történt.

Bánhorvátton a templom tetőzete és falak javítása, a lelkész-lak új cseréptető alá vétele eszközöltetett 1014 frt költséggel.

Barczán a tanítói lakon 100 frt értékig történt befektetés.

Vadnán a toronytető újra fedetett 90 frt költséggel.

Lád-Besenyőn a templom, a lelkész- és tanítói lak körül történt javítás értéke 762 frt.

Szendró-Ládon a lelkész csúre bedeszkáztatott 30 frtért.

Szendrőben a lelkészi- és tanítói lakon történt javítás értéke 50 forint.

F.-Kelecsényben a mellék-épületekre 87 frt költetett el.

Disznós-Horvátban torony épült, templom javítottatott, az iskola székekkel lett ellátva s kideszkázva 4082 frt 55 kr értékben.

F.-Nyárádon a templom javítása 62 frt 92 krba került.

R.-Szenden a templom körül 100 frt-,

Szalonnán a parochián 40 frt-,

Vámoson a tanítói lakon 60 frt-,

Nyomáron az egyházi épületek körül 90 frtnyi javítás történt

Hangácson a templom rendbehozattott, a tanítói lak átala-kíttatott, mintegy 800 frt költséggel.

V. A felső-zempléni egyházmegyében.

Adakozások:

Málczán Stépán Borbála úrnő és Stépán Vincze testvérek 1000—1000 forint alapítványt tettek templom fentartási célra. Stepán Gábor négy iskolás gyermek részére járatta a Téli Ujságot és hiányzó iskolai felszerelésre 10 frt 55 krt ajándékozott. A hívek 16 frt 15 krt adakoztak Isten dicsőségére.

Deregyőben mélt. Lónyay Gáborné, Br. Földváry Sarolta úrnő az úrasztalára egy piros szegélyű fehér alapú díszes selyem-bársony terítőt készített sajátkezűleg. Imri Mihály 180 frtot küldött Amerikából, az egyház birtokában levő díszes úrvacsorai ezüstkehely teljesen hasonló párjának készíttetésére. Péter Erzsébet egy fehér csipkével szegélyezett kis kerek fehér kendőt adott az úrasztalára.

S.-A. Ujhelyben az ipartestület az egyháznak 150 frtot, Dr. Schön Vilmos orvos 50 évi orvosi jubileuma alkalmából iskolai tanszerekre 100 frtot ajándékozott.

Kolbásán id. Isaák János főgondnok és egyházmegyei világi tanácsbíró az úrasztalát és a templomi első női széket, aranyozott rajzzal szegélyezett kék bársony szőnyeggel ékesítette fel. Diószeghy János 4 frt 88 krt, Dudás János 1 frtot, Jakab János 2 frtot, Székely András, Baczó László, ifj. Kudrecz Mihály, Bóna János, Dudás Juliánna 1—1 frtot, Tóth Juliánna 50 krt adományoztak Isten dicsőségére.

Bánócz offera volt 42 frt 7 kr; —

Vásárhelyen 60 frt 38 kr, a hol a templomszentelés alkalmával 521 frt 17 kr gyűlt a perselyben és orgona alapra 57 frt 12 kr. Megemlést érdemel itt Stépán Gábor úr, ki úgy a templomszentelési ünnepély rendezésénél, mint az adományozásban lelkes buzgóságot tanúsított.

Abarán Isten dicsőségére 10 frt 50 krt, egy társaság 12 frt értékű bársony szőnyeget a szószékre, Szabó András, Tamák János, Ráski Mihály 27 frt értékű selyem bársony terítőt adományoztak az úrasztalára.

Kisráskán Vásárhelyi Dániel nagykikindai törvényszéki bíró és családja, a Millennium alkalmából úrvacsorai használatra 50 frt értékű ezüst úrasztali tányért és reá egy selyemmel hímezett terítőt ajándékoztak. Király Borbála és Kozora Erzsébet 6 frt értékű bársony szőnyeget a szószékre, Oláh Erzsébet sajátkezűleg hímezett terítőt, Serfőző Erzsébet, Molnár István neje egy sárga selyem kendőt adtak az úrasztalára. Ugyan itt a templomszentelés alkalmával 190 frt 20 kr gyűlt össze, melyben a főérdem szintén ama lelkes Stépán Gábor urat illeti.

Szalókon Thuránszky László 5 frtot, Bétfi András 2 frtot adakoztak a templom részére.

Lasztomérban az offera 43 frt volt. Nagy Mihály a lasztoméri lelkész fáradságát különlegesen 36 frt 50 krral jutalmazta.

Kiszteben 14 frtot, *Migléczen* 20 frt 90 krt a templomra, 25 frtot orgona alapra, *Magyar-Izsepbén* 10 frtot, *Cselejbén* 21 frtot, *Tussán* 50 frt 8 krt hordtak össze a hívek a templom részére.

Homonnán torony alapra gyűlt 63 frt 59 kr.

Legenyén Pékor József és mostoha fia Varga János Amerikából 15 frtot, a község birája 2 frtot adtak az egyháznak, Pap István pedig egy piros selyem kendőt az úrasztalára.

Szóllóskén Csizmadia Tóth János 45 frt értékű úrasztalt vett és azt 30 frt értékű szép terítéssel díszítette be.

Borsiban özv. Vajnarovics Lászlóné 1 frtot adott az egyháznak.

Zemplénben Hegedűs Ferencz, Ducz András, Lipán József 1—1 frtot, Apacs István 2 frtot ajándékoztak Isten dicsőségére.

Ladmóczon Szöllősy Erzsébet 5 frt értékű úrasztali terítőt. Káda Zsófia egy selyem kendőt, özv. Molnár Károlyné 50 krt adakoztak az egyháznak.

Kazsuban id. Kosztrob András 1 frt, ifj. Kosztrob András 3 frtot adtak a templomra.

Bodzás-Ujlakon Lajosbocán Mihály és neje Amerikából 2 frt, Molnár István tanító 1 frt, Tóth János 2 frt, Zaráha János Amerikából 1 frt, Jónor András 3 frt, Nagykázméri lakos Lajos Anna Szovák Mihályné 1 frt, Czonka Zsuzsánna Varga Mihályné 1 frt, Utszai Hornyák János Amerikából 2 frt, ifj. Szakál Ségá János 2 frt, Varga János Amerikából 1 frt, Szakál Ségá András és György testvérek Amerikából 2 frt, Lajos István, Kovács András, özv. Tóth Istvánné, Ezsú Erzsébet. Lajos Jánosné, Szakál Béres János, Lajos Mihályné Tóth Mária 1—1 frtot adományoztak Isten dicsőségére. Horosz Mária, Lajos Andrásné pedig egy violaszínű virágos kendőt adott a szöszékre,

Garanyban ifj. Vargapál Mihály 3 frt, Vargapál András, Mester András, özv. Vargapál Mihályné, Tóth Mihály 2—2 frtot, özv. Vargapál Istvánné 60 kr, Samu András 50 kr, Vargaestók Mihály, Vargapál Mihály, Varkondi Pál, ifj. Ezsú János Amerikából, id. Juhász János, Nagybéres István, Stefán Mihály, ifj. Hajtó Béres István Amerikából, özv. Vargaestók Györgyné, özv. Szabó Jánosné, Katona Béres István, Vajda János, Stefán Zsuzsánna Mitro Mihályné, ifj. Béres János Amerikából, özv. Vargaestók Andrásné, Bakura György, Vargaestók József, ifj. Béres János, ifj. Ezsú András, Bakura István, Kiszte Kanócz Erzsébet Lajos Istvánné, Hajtó Zsuzsánna, Karaszói Vargapál János, özv. Berta Andrásné, id. Vargapál András, Lukács Mihály, Bodrogi Béres Mihály, Kovács Mihály, özv. Ezsú Andrásné, özv. Ezsú Mihályné, Hajtó Mihály, Kőházi Vargapál János, Kolozsváry Etelka, Szakál István, Szakál József, Párizsi András, Juhász György, Szabó Mihály, id. Ezsú János, ifj. Samu Bakura András, legid. Vargaestók János, 1—1 frtot ajándékoztak Isten dicsőségére.

Csernahón Bajzat József 1 frtot, a község birája 2 frtot adtak az egyháznak.

Hardicsán Isten dicsőségére 30 frt adomány gyűlt be.

Építkezések.

Málcán a lelkészi lak melléképületei 149 frt 18 kr kiadással kijavítottak.

Kisráska templomát egészen megújította 2635 frt költséggel és azt fel is szenteltette, melyhez a jószívű Stépán Gábor úr neve érdemdúsan fűződik. A tanítói pincze teteje 61 frt 91 kr erejéig bezsindelyeztetett.

Lasztócz az összedülő félben levő iskola és tanítói lakást 4 szobás, pincze, üveges tornác és melléképületekkel cserélte fel, megvevén erre a czélra a Viczmándy-féle épületet 1600 frtért.

Kozma a papi kert deszka kerítésére 26 frt 90 krt költött.

Gercsely papi lakát egy szobával bővítette, az egész épületet új ajtók és ablakokkal látta el, az iskolát rendbehozta és bezsindelyezte 386 frt 36 kr kiadással.

Hardicsa egyházker. tőketartozásából 100 frtot törlesztett.

Miglécz templomát rendbehozta, a lelkészi belhelyet deszka kerítéssel vette körül, a tanítói funduson sertés ólat épített, 402 frtot költve reá.

Magyar-Izsep iskoláját megbővítette, vaskályhával s új ajtóval látta el.

Kis-Azar a lelkészi belhely körül-kerítésére 40 frtot, az istálló kijavítására 13 frt 62 krt költött.

Gálszecsben a paróchiális csűr és melléképületek kijavítása, az iskola újra zsindelyezése 157 frtba került.

Homonna a templom kerítést 40 frt kiadással rendbehozta.

Mihalyi az iskolát 62 frt 71 krral kipadimentomozta.

Nagy-Toronya az iskolába új ajtókat, ablakokat állított 100 frt kiadással.

Kis-Toronya az iskolát és tanítói lakást 157 frttal újra zsindelyezte.

Csernahó zsellér bérházához kamarát épített, a lelkész használatában álló pinczét megreparálta, 75 frt költséggel.

Imreg a tanítói lakás 2 szobáját kipadimentomozta, új és az eddiginél nagyobb méretű ablakokkal látta el, ezeket, nemkülönben az ajtókat befestette 114 frt kiadással, és most kútat ás a tanító részére.

Bodzás-Ujlak a papilak elé kőlabak közzé foglalt stahéti kerítést csináltatott 48 frttal.

Garany templomát, tornyát 198 frt 14 kr kiadással kicsinósította, 210 frt egyházkerületi, 25 frt főiskolai képezdei tartozását kifizette és most az iskola és tanítói lakás átalakítását vette czélba, mely munkálat 975 frtba kerül, a természetben teljesítendő munkán kívül.

VI. A gömöri egyházmegyében.

Adakozások.

Simoniban Isten dicsőségére adakoztak a hívek 25 frtot. Sándor Zoltánné, Szakal Boriska, s.-a.-ujhelyi úrnő az úrasztalára egy saját kezével hímzett, 50 frt értékű terítőt adott. Ugyancsak az úrasztalára adott Huszár Bőd Juliánna egy 10 frt értékű posztó terítőt.

Darnyán Isten dicsőségére gyűlt a hívektől 14 frt.

Jánosiban Isten dicsőségére gyűlt 42 frt, orgonára gyűlt 1175 frt a hívektől, az énekkartól pedig 325 frt; Ruszkay Gyula lelkész leánykája, Aranka, egy saját kezeivel hímzett, értékes terítőt adott az úrasztalára; Bodi Józsefné, Varga Teréz, egy házi vászonból készült, hímzett kendőt adott kenyér takaróul.

Pálfalában Isten dicsőségére gyűlt 10 frt.

Serkében Isten dicsőségére befolyt a hívektől 77 frt 95 kr. Bódi Pál egy fehér rózsás kendőt adott az úrasztalára.

G.-Kisfaludban Isten dicsőségére adakoztak a hívek 10 frtot. Egyes hívek kenyérrel és borral látták el az úrasztalát.

Feledben Együd Mária a szószéket egy értékes bársony terítővel látta el, Isten dicsőségére bejött 2 frt.

Rimaszombatban többek adományából befolyt 44 frt 50 kr. Ebből 20 frt Baksay István főgondnok rendes évi adománya. Szabó József gondnoki honoráriumát most is, mint mindig, visszaajándékozta az egyháznak.

Majomban Isten dicsőségére gyűlt 4 frt 60 kr.

Tamásiban Isten dicsőségére gyűlt 6 frt.

Balogon Isten dicsőségére tett adakozások összege 95 frt 90 kr. Majoros Andrásné és Pecsök Borbála az úrasztalára egy arannyal hímzett piros bársony terítőt, továbbá Poznán Istvánné, Kovács Mária és Majoros Istvánné, Pecsök Mária egy fehér abroszt ajándékoztak.

Köncsesen Néhrer László ág. ev. földbirtokos az egyháznak 2200 darab téglát ajándékozott. Isten dicsőségére adakoztak a hívek 14 frt 54 krt.

Recskén Kóglér Gézáné római kath. nő egy díszes terítőt adott a szószékre.

S.-Kesziben Isten dicsőségére adatott 3 frt 56 kr.

Tornallyán a helybeli takarékpénztár adománya 40 frt, 3 egyháztág adománya 3 frt. Az úrasztalára több kegyes hívek adtak kenyeret és bort. Kovács Mária egy szép kendőt adott az úrasztalára.

Királyiban Szontagh Zoltán főszolgabíró adott az iskolai alaphoz 18 frtot.

Hanván Isten dicsőségére gyűlt 4 frt.

Csízben a hívek önkéntes adakozásából jött 96 frt 16 kr. A fűrdőigazgatóság a tanító fizetésének emelésére évenként 50 frtot ad.

Rimaszécsben a közös egyház céljaira tett adakozások összege 45 frt 40 kr.

Iványiban Isten dicsőségére összegyűlt 26 frt 50 kr.

Radnóiban a templom s torony építése körül a hívek 800 frt értékű ingyen munkát végeztek.

Bátkában a nők 70 frt értékű poharat ajándékoztak az úrasztalára, Fejes László ácsmester pedig egy 30 frt értékű aranyozott ezüst tányért. Isten dicsőségére gyűlt 13 frt 50 kr.

Csoltón Doro Márton egy szép terítőt adott az úrasztalára. Szabó Borbála pedig ígéretet tett, hogy mindaddig, míg él, ellátja borral az úrasztalát. Iván János felajánlotta a kenyeret gondnokságának egész ideje alatt.

Horkán Marko József ág. ev. földbirtokos orgona-alapra adott 54 frtot; Barna Pálné, Etel Mária római kath. nő 50 frtot; egyesektől begyűlt 13, báli jövedelemből 80 frt. Az úrasztalát kenyérral minden alkalommal, borral pedig 3 ízben látták el a hívek. Székely Judit egy díszes terítőt adott az úrasztalára.

Berzétén iskolaépítésre 95 frt 80 kr gyűlt össze önkéntes adakozásból

Körösben ugyancsak iskolai építésre gyűlt 85 frt 81 kr. Fábián András és neje, Urbán Zsuzsánna az úrasztalára egy fekete bársony terítőt; Gyurkovics Jánosné, Benő Juliánna fekete bársony, ezüst rojtos terítőt, Zsemlicska Istvánné a szószék felé egy felíratos táblát ajándékoztak.

Pelsőczön templom-toronyépítésre adakoztak: gr. Andrassy Dénes 2000, gr. Andrassy Géza 50, az egyház hívei 947 frtot, Szentpéteri Sámuel lelkész neje, Kálniczky Zsuzsánna az úrasztalára ajándékozott egy 100 frt értékű keresztelő edényt. Szegedi Jolán, vasúti alkalmazott a szószékre egy arannyal hímzett bársony terítőt, több buzgó asszony úrasztali készletek beszerzésére 43 frt 50 krt.

Giczen Milen Zsuzsánna a szószékre egy 5 frt értékű terítőt ajándékozott. Isten dicsőségére gyűlt 6 frt 50 kr. Az úrasztalát a hívek látják el kenyérral és borral. Communio-alapra letétetett 6 frt 90 kr.

Nasztrajban ifj. Somkúti Andrásné a szószékre adott egy terítőt.

G.-Szkároson Isten dicsőségére gyűlt 112 frt 22 kr.

Héthben az úrvacsorai kenyeret a hívek ajándékozzák.

Putnokon néhai Fejes Gusztáv 100 frtot hagyományozott az egyháznak. Isten dicsőségére begyűlt 53 frt.

Dubicsányban Isten dicsőségére gyűlt 1 frt 50 kr.

Zubogyon Izsó Istvánné, szül. Vincze Amália az úrasztalát, szószéket, papszék könyöklőjét arany rojtos bordó bársony terítővel húzatta be. Ezeknek értéke 30 frt.

Ragályon a lelkész a tanítói fizetést, melyért ő szolgált, az egyháznak ajándékozta, ez készpénzben 283 frt. Özv. Jató Sándorné, szül. Tóth Juliánna az úrasztalára egy terítőt ajándékozott. Ragályi Ferencz a templomot kívülről kimeszeltette s a falak külső javítását eszközölte.

Trizsben Fejes Istvánné, szül. Mészáros Juliánna elhunyt egyetlen fia emlékére a szószéket bordó bársony terítővel látta el. Ragályi Ferencz 20, Liszkai Károly 10 frtot ajándékozott az egyháznak.

Imolán Szabados László lelkész ifju neje, Borza Erzsébet a szószéket s a papszék elejét 20 frt értékű arany rojtos bársony terítővel vonatta be, Osváth Rafáel pedig 16 frt értékű, ugyanolyan anyagú s színű terítőt ajándékozott az úrasztalára.

Építkezések.

Harmaczon a papi s tanítói lakhoz közösen tartozó istálló 40 frt költséggel kijavított.

Jánosiban a templomba orgona állíttatott 1500 frt kiadással.

Serkében a templom renoválására s kifestésére 328 frt 95 kr fordított.

Tamásiban a templomi karzat kijavított 16 frt költséggel.

Kövecsesen az egyházi épületeken 60 frt értékű javítás történt.

Recskén a tanterem 50 frt költséggel kideszkázott.

S.-Kesziben a paróchia cseréptetővel láttatott el, mely 122 frtba került.

Tornallyán a toronyfölemelés s új tető 2650 frtba, a templom tetőzetének s falainak kijavítása 471 frtba került.

Runyában az iskolai kerítésre 50 frt, a paróchiális kút javítására pedig 30 frt adatott ki.

Hanván az egyházi épületek kijavítottak 184 frt költséggel.

Iványiban épületek javítására elköltetett 207 frt 72 kr.

Radnótban torony- és templomépítés befejezése és egy harang öntetése 6679 frt 77 krba került. A hívek az építés körül 800 frt értékű ingyen munkát végeztek.

Zsípben a paplak udvarán új istálló épült 140 frt költséggel, a templom javítására pedig 20 frt fordított.

Bátkában a paplakon két szoba ujonnan kideszkáztatott 23 frt költséggel. A villám által megrongált templom s torony rendbehozása 756 frt költséggel eszközöltetett.

Bejében az épületek javítására 200 frt költetett.

A *körösi* leányegyház templomát, iskoláját 1029 frt költséggel alaposan kijavíttatta, a hívek kézi és szekeres munkája 300 frt értéket képvisel.

Szalóc díszes iskolát építtetett 3177 frt kiadással. A szekeres és gyalog munkákat a hívek ingyen végezték.

Pelsőcön az ősi templom s a vihar által rongált torony 6750 frt költséggel díszes karba hozatott.

Mihályfalván 586 frt 99 kr költséggel a templom és iskola jókarba hozattak.

Vályban az iskolán 95 frt értékű javítás tétel.

Putnokon a paplakot 283 frt költséggel alaposan rendbehozták.

Dubicsányban a reperációk 22 frtba kerültek.

Szuhafőn a tanítói lakon végrehajtott javítás 47 frtot vett igénybe.

Zádorfalán az iskola javítására 21 frt adatott ki.

A.-Szuhan az iskolatető bezindelyezésére 154, a paplak javítására pedig 29 frt fordított, a malom javítására 71 frt költetett.

Zubogyon a lelkészi csűr javítására 15 frt fordított.

Ragályon a paplak mellé vont folyosó s egyéb reperáció 283 frtba került.

Trizsben az iskola tetőzete kijavíttatott, a tanítói szoba és pitvar kideszkáztatott 105 frt 27 kr kiadással.

Imolán Szabados László a paplakon levő ajtókat saját kezeivel díszesen kifestette.

VII. A tornai egyházmegyében.

Adakozások.

Barkán Isten dicsőségére adakoztak: id. Tóth István 1, özv. Balogh Ferenczné ág. ev. 2, özv. Szabó Andrásné 3, Szanyi István 2 frtot, id. Körtvély István 50 krt, Körtvély József 2, Szabó Mihály, Gallay Mihály. Szanyi József, id. Fehér János, özv. Gallay Jánosné, Icsó István 1—1 frtot Olajos József 5, Lukács Zsuzsanna 1. Gallay Lajos 5 frtot. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Lacsó János és Olajos József.

Lucskán az iskolára adakoztak: Szanyi József 1, Lacsó Dániel 1, gr. Andrassy Géza 50, az orsz. közalap 100 frtot, közhirdetésekből, közreműködésekből 13 frt 22 krt.

Jabloncán úrvacsorához Cseh János, Mátyus István, Angyal János, Angyal Lajos és Bazin Dániel, kenyeret adtak; özv. Farkas Andrásné egy úrasztali selyemkendőt adományozott Isten dicsőségére, Lőrincz István és ifju Kovács Dániel 1—1 frtot adtak.

Körtvélyesen Isten dicsőségére adakoztak: Beke János Amerikából 4, Lükő József Amerikából 1 frtot, özv. Zacher Dánielné 50 krt, Barna Luksz Matild 2 frtot, kenyeret az úrasztalára egész éven a hívek adtak. Becs József 50 krt, Toboz Dániel 1, Szilassi Ferencz 3 frtot

Almásón az úrasztalához a kenyeret egész éven a hívek adták. Isten dicsőségére többen 13 frtot adtak.

Görgön Isten dicsőségére Jakab István Amerikából 1 frtot és 2 drb úrasztali kendőt, a lelkészné 1 frtot adott, a hívektől 30 frt 27 kr kegyes adomány folyt be.

Szádellőben Isten dicsőségére özv. Bábás Jánosné 2, Béres János 1- özv. Józsa Józsefné 2, Páll János 1 frtot adtak.

Ajban Naményi Pál 55 frt, Lakatos Miklós gyűjtése Budapesten 50, Radácsi Menyhért szepsi lakos 13, Icsó István barkai lakos 10, Varga József 5, Turi János 2, Turi József 1, Turi Mária 1, az áji nők 34 frtot, Hajdu Márton Amerikából egy úrasztali poharat 18 frt értékben, Hajdu Mihály Amerikából 29 frtot, Dréher Antal 140 frt értékű darázs-követ, Koós József 186 frt értékű homokot, a görgői hívek 50 drb épületi tölgyfát 100 frt értékben, Harsányi József, Vécsey József 10—10 frt, özv. Csizsár Istvánné úrnő 2 drb úrasztali tányért adott 20 frt értékben. Rácskay Gizella egy szászéki terítőt, Ragályi Ilona egy úrasztali terítőt adtak 10—10 frt értékben, Ragályi Géza lelkész 15 frt értékű Urasztalt ajándékozott.

B.-Vendégiben Isten dicsőségére Lássu Borbála 5 frtot, a konfirmációt tett gyermekek 1 frt 50 krt adtak.

B.-Lenkén az úrasztalára Osváth Illés volt lelkész özvegye egy frt értékű bortartó porcellán-butykost ajándékozott

Komjátiban Isten dicsőségére ifju Maksa József 1 frtot, Darnai István, Székely András 30—30 krt, Gyuró János 1 frt 50 krt Amerikából, ifju Simon András 1 frtot, Toboz János 30 krt, K. Gyancs János 20 krt. *Nádaskáról* özv. Pozsga Jánosné 1 frtot. *Kassáról* özv. Bene Andrásné 1 frtot, özv. Darnai Jánosné 15 krt, Nagy István 50 krt, Parti András 30 krt, id.

Maksa József 30 krt, Darnai József 40 krt, Szakall János 40 krt, Gyuró István 1 frtot adományoztak.

Szilason az úrasztalára egész éven a hívek adtak kenyeret, bort pedig Parti János saját terméséből adott. Isten dicsőségére Székely Margit 20 krt, Török Erzsébet 1, Gyancs Benjámín 1 frtot, özv. Kun Bollo Andrásné 50 krt, Kovács József 1, Bálint József 1, Darnai János 1 frtot adtak.

Zsarnón Isten dicsőségére adakoztak Kerekes Lajos 4 frt 50 krt, az úrasztalára kenyeret adtak: Kornis Andrásné, Csík Józsefné. Rusznyák Istvánné és Mártha Lajosné az államsegélyből 20 frtot, közre hirdetésekéből 14 frtot.

Szöllös-Ardóban Isten dicsőségére 3 frt 20 kr gyűlt egybe, ugyanott Veres Mihály ujonnan ültetett szőlőjéből az ujbori úrvacsorához bort adományozott.

Kápolnán többen az úrvacsorai kenyeret adományozták. Szöllös-Ardói iskolának, úgyszintén a perkupainak is a királyi tanfelügyelő 5 drb afrikai térképet ajándékozott.

Varbóczon önagys. Gedeon Dezsőné az úrasztalára egy értékes terítőt ajándékozott.

Sziliczen a konfirmáltak 8 frt 80 krt adtak Isten dicsőségére.

Építkezések.

Barkán a lelkészi csűr ujonnan zsidelyeztetett és egy új méhes építetett 154 frt költséggel.

Lucskán a tanító udvarán egy új sertés-ól építetett 13 frt költséggel.

Görgön a lelkészlak újra zsidelyeztetett 217 frt költséggel.

Méhész épületek fentartására 5 frt 70 krt fordított.

Szín 60 frt 2 krt.

Szögliget templomtetőzetre és iskolára költött 47 frt 5 krt.

Becskeháza 7 frt 80 krt költött apróbb javításokra.

Almás épületek kijavítására kiadott 137 frt 75 krt.

Körtvélyes 69 frt 27 krt.

Jabloncza egyház pinczéjének zsidelyezésére, sertés-ól csinálására 103 frt 74 krt költött.

Szinyetri apróbb javításokra 11 frt 22 krt.

Perkupa 3 frtot.

Varbócz templomra s a tanító istállójára 144 frt 96 krt adott ki.

Szádellő iskolára és paplakra 34 frt 94 krt költött.

Áj Épületek javítására 7 frt 99 krt, a templom építésére 3282 frt 63 krt költött.

Zsarnó kisebb javításokra 19 frt 61 krt.

Ujfalu 3 frt 75 krt.

Égerszög 11 frt 11 krt.

Kánó a templomkerítésre s egyéb javításokra 25 frt 20 krt.

Bódva-Vendégi 20 frt 6 krt.

Hídvég-Ardó 29 frt 12 krt.

Jósvafő tanítói lak kerítése, sertés-ól, kályha 107 frt 62 krt.

Szilás az iskolára 194 frt 38 krt.

Komjáti apróbb javításokra 9 frt 68 krt.

Szilicze papi- és tanítói lakon sertés-ól csinálás, iskolába kályhák és kisebb javításokra 326 frt 34 krt.

Borzova tanítói istálló, iskolai székek javítására 34 frt 74 krt.

VIII. Az ungi egyházmegyében.

Adakozások.

Nyarádban egyesek adakoztak 31 frtot, néh. ifj. Varga György templomalapra hagyományozott 25 frtot.

Szelmenczen Szabó Péter 5 frt, Szabó Péterné 2 frt, Stefan Erzsébet 5 frtot. Lukács János pedig egy énekes könyvet adományozott templomi használatra

Ptruksában egyesek adakoztak 23 frtot.

Palágyon egyesek adakoztak 31 frtot.

Vajkóczon egyén adott 1 frtot.

Pallóban Csizmár Jánosné, Köröskényi István, Nagy F. János 1—1 frtot.

Tarnóczon Isten dicsőségére adakoztak 14 frt 50 krt. *Minajban* Isten dicsőségére egyesek adakoztak 10 frt 50 krt, Balogh Zsuzsánna Amerikában élő hajadon az úrvacsora osztáshoz egy alpacca tányért, az úrasztalára veres alappal, arannyal átszőtt nagy és egy hamuszínű kis selyemkendőt adományozott 12 frt 60 kr értékben. *P.-Helmeczen* Isten dicsőségére adakoztak 14 frtot. *N.-Geóczben* Isten dicsőségére adakoztak 15 frtot. *Ráthban* Isten dicsőségére adakoztak 42 frtot. *Szürthében* Isten dicsőségére adakoztak 18 frtot.

Ungváron a kenyeret és bort a hívek önként adták. A kovács és kerékgyártó ipartestület „ima alap“ czímen 25 frt alapítványt tett a lelkész részére.

Salamon Kántor Zsófi hajadon 2 frt 50 kr, Kovács Sándor Amerikából, Balog János Amerikából 3—3 frtot, özv. Kovács Ferenczné, ifj. Berta József, ifj. Berta Károly, Győri Károly, Kosztyu Péter, Szanyi György, Galambos Mihályné, Balog Sára, Bernát Péter, Balog Erzsébet 1—1 frtot.

Záhonyban özv. Zodák Pálné róm. kath. vallású nő 22 frt 05 kr, Bodnár Balázs 50 kr, Béres Jánosné 1 frt 50 kr, Góré Ferencz, Mondok Jánosné, Hajdú Rebeka, Máté Juliánna, Geletyi Jánosné 1—1 frtot.

Csapon Garay Ignác mózes vallású 12 frt értékben bort ajándékozott az úrasztalára. Nagy Lajosné 2 frt, Eszenyi Imréné 50 kr, Kazinczi Károly 6 frt 70 kr, Kazinczi Ferenczné 2 frt, Popovics Pál és neje 2 frt, Ádám János Amerikából 5 frt, Kis Lajos 2 frt, Hegedűs Andrásné, Illés István, Sebők Sándor, Pócsik Mihály, Toronyi József, Toronyi Sándor, Csopák Veron, Kazinczi Károlyné, Pándi Jánosné, Szamai Béniné, Kántor Ferencz, Sebők Zsuzsánna, Fazekas Istvánné, Hegedűs Juliánna, Hegedűs Sándorné, Popovics Istvánné, Sebők Jánosné, Kántor Ferencz, Kazinczi Jánosné, Ungvári Ferenczné, Sebők Ferenczné, Szamai Sándor, Sebők Sándor, Szamai Péterné, Barcsai Borbála, Berczik Lajosné, Antal Ferenczné, Hegedűs József 1—1 frtot.

Ásvány Sebők Imre 2 frt, Varga Józsefné, Sebők Gábor, Varga János, Sebők András, Kádas Ferenczné, Jakubát Ferencz, Kádas Ferencz, Imre István, Fábíán Mihályne, Malomka Elek, Malomka Gábor, Kovács Jánosné, Kádas Ferencz, Ujhelyi László, Sebők József 1—1 frtot, Kovács Istvánné 80 kr, Varga Ferencz, Galavec Istvánné, Imre István, Balog János, Pócsik Honor, Kovács Ferencz, Kovács Imréné, Kállai Veron, Badó András, Maczinka Sándorné, Sebők Zsuzsi, Malomka Károly, Fekete Andrásné, Varga Péterné, özv. Badó Andrásné, Sebők Péter, Badó Eszter, Badó András, Visánszky Józsefné, Kállai Veron, Kovács József, Lakatos Istvánné, Sebők Mihály 50—50 krt.

Eszenyben Kovács Juliánna 2 frt, Szabó József lelkész 2 frt, Monus Juliánna 1 frt, Patai Erzsébet 2 frt, Bátori Béni 1 frt, Vidovics László az iskola javára büntetésépenzből 25 frt, Halász Zsófia Amerikából 1 frt.

Agteleken Györke Lajos bíró, Györke Teréz 2—2 frtot, Nagy b. János 3 frt 24 kr, Györke Borbála, Badó József 1—1 frt, Kovács István lelkész 40 frtot.

Kis-Dobrony. Dancs István Amerikából 12 frt 50 kr, Tóth Ferencz 50 kr, Máté Ida Nagy Sándor lelkész neje 3 frt. Ezenkívül az énekkar 69 frt értékű kína-ezüst úrasztali kantát és szernyei lakos Tóth Andrásné Lelkes Ágnes egy úrasztali kenyér abroszt 5 frt értékben.

Nagy-Dobrony. Pinte Józsefné Hídi Zsuzsánna 1 frt. Kónya Benedek András 50 krt.

Szeretván egyesek 15 frt 35 krt adtak.

Pályinban Amerikából az Egri Ferencz gyűjtő-ívén egyesek 85 frtot, idehaza az egyháztagek 98 frt 80 krt adtak.

Solymoson egyesek 38 frtot adtak.

Lucskán 119 frt 40 krt s ezen kívül a templom renoválására önkéntesen adományoztak a hívek 176 frt 20 krt, mely összeghez Patay Gyuláné 50, Kormos Béláné 20, Kormos Béla, Köröskényi Elek, Szóráth János, Szabó Győző, Köröskényi Béla, Hegyi György 10—10, Emri József 3 frttal járult s Amerikából egyesek 27 frtot küldöttek.

Revicsén 83 frt 10 krt, *Jenkén* 123 frt 91 krt, *Kereszten* 12 frt 70 kr, *Bezöben* 64 frtot, *Zaharban* 64 frt 20 krt, *Pinkócson* 12 frtot adtak egyesek.

Pólyánkán egyesek 4 frt 40 krt, Kovács Pálné, szül. Soltész Anna harangra 20 frtot adományozott.

Kaposton Püspök úr ő méltósága házassági felmentvény tiszteletdíjat, 10 frtot, visszaadta. Eszterhai Juszti Amerikából, Szabó Mária Amerikából, Kovács Juliánna Amerikából, ifj. Pap József Amerikából, Asztalos Erzsébet Amerikából, Eszterhai Mária Amerikából 5—5 frtot. Lengyel István Amerikából 3 frtot, Pap Zsigmond Amerikából 2 frt 50 krt, Bara Ferencz Amerikából 2 frt 50 krt, P. Kis Istvánné 2 frtot, konfirmandusok 1 frt 40 krt, Simon Lászlóné, Hajtó András Amerikából 1—1 frtot, Kubovics Gáspár unitárius 50 krt.

Bajánháza, Viszoka. Szalai György 10, legifj Kontra János 2, Kontra András, ifj. Kontra György, Soltész János, Kontra György, Filep István, Kontra György, Bernát János, Kontra György, Szalai György 1—1 frtot, Kontra János 80, Visnyai János, Kontra Mária, Kontra P. János, Soltész György, Hresán János, Verbovszki János, Soltész Mihály, Nyisztor János, Kontra P. János, Kovács Pál g. kath., Bilcsik András, Bernát János, id. Nagy János, Szemács György, Verbovszki János, Kontra Pál, Nyisztor János, Hresán Mihály, Kontra Mihály, Hiszem Mihály, Hiszem János, Morus Ferencz, Szalai István, Hresán János, Móre Lajos 50—50 krt. Visnyai István, ifj. Kontra János, Nyisztor Ferencz, Hudáz György, Kontra P. Mihály, Nagy István, Bilcsik János, Hiszem János, ifj. Soltész András, Pap Ágnes, Hresán György, Kontra János, Kontra János, Kontra György, Kontra András, Kontra P. János, Kontra János, Kontra P. János, id. Kontra János, Gervay Zsuzsánna, Kontra János 40—40 krt.

Mogyoróson Szijártó József r. kath., Amerikából, harangra 5 frtot.

Mokcsán Szijártó István r. kath 4, Tóbiás Péter 1 frtot.

Vajánban Varga M. János, Mórik János 2—2, Krajnyik Mihály Amerikából, Erdélyi József, Szallár János, Horvát Ferencz, özv. Kovács Jánosné 1—1 frtot.

Iskén Kovács Erzsébet, Reho Jánosné egy selyem úrasztali kendőt adott.

Beésben a községi képviselő-testület 53 frt 64 krt, Zahari Zsuzsánna, Szabó Mihály 1—1 frtot, Jáger Kalán Jánosné 50 krt.

Csicserben Markó András Amerikából 4 frtot, Csanag Juliánna hajadon egy fehér kivarrott kendőt adott.

Cseppelyen Kunsztoni Ernesztina 5, Csánfordi Dánielné, Literáti Juliánna 1—1 frtot.

Építkezések.

Viszoka az iskolát tető alá vette s a belső berendezést is megkezdette. 579 frt.

Mogyorós templomot javított, tanító lakot fedett 154 frt 43 kr.

Beés. Templom menyezetet, magtárt és istállót javíttatott 92 frt 95 kr.

Jenkén a tanító istállója zszindelylyel fedettetett 90 frt költséggel.

Bezöben a torony renováltatott és a lelkészi belsősegen egy kút építtetett 302 frt költséggel.

Lucskán a templom belsejének kifestése, stukaturozása, betonírozása, új ablakok, papszék, ajtó készítése, a templom zszindelylyel való befedése és bekátrányozása, a torony bádog tetejének kijavítása és befestése az egyház hívei által teljesített czugos és gyalog munkadíjakon kívül került 1001 frt 21 krba.

Eszeny. Az 1894-ik évben megkezdett magtári épületet ez évben fejezték be teljesen.

Szalóka. Magtári épületet csináltak kőalapra, vályogfalakkal s pléhtetővel, alant egy pinczével 518 frt költséggel.

Nagy-Dobrony. Magtári épületet csináltak kőalapra, téglafalakkal, cseréptetővel 400 frt költséggel.

Szelmenczen palánkolás 19 frt 90 kr, kőhíd építés a lelkészlak bejáratához 14 frt 76 kr, magtár fiókolás 20 frt 61 kr értékben.

Pruksában a tanítói lakon egy kőkút építtetett 50 frt 28 költséggel.

Palágyon a templom falazata egészen újból vakolva és meszelve, a tető újból építve, zsindelylyel fedve és megfestve, a régi torony félig lebontva és stilszerűleg restaurálva a miniszteri tervrajz szerint, a templom belseje egész újból építve, székekkel ellátva, a falak kifestve és a székek is 4750 frt költséggel.

Vajkócz templomát kívül belől kijavíttatta és vaskötésekkel ellátta, újból vakoltatta és meszeltette 151 frt 29 kr költséggel.

Gálócs. Egy új csúrt épített kő alapra talpa deszkából és zsindelylyel fedve, a tölgyfa anyagokon kívül belekerült 201 frt 71 krba.

Botfalván a templom vakoltatott s meszeltetett kívül-belül 28 frt 84 kr költséggel.

Tarnóczon a templomon és paróchián javítás tétetett 111 frt 72 kr költséggel.

Örben a templom újból fedetett 83 frt 50 kr költséggel.

Ungváron javítások tétettek 284 frt 29 kr költséggel.

Nagy-Geőczben a templomban egy új karzat állíttatott a leányok részére 222 frt 40 kr költséggel.

Kis-Geőczben a toronytető javítása s erre egy villámhárító, a lelkészlakon egy istálló vályogból, zsindelytetővel 462 frt 76 kr költséggel.

Kis-Ráthban a torony czinkkel fedetett s a lelkész és tanító lakon javítás tétetett 643 frt 19 kr költséggel.

Szürtheben az iskola egy része újból fedetett s a tanító akása kipadoztatott 123 frt 50 kr költséggel.

* * *

Statisztikai kimutatást, mely a célnak teljesen megfelelné ezuttal, az adatok hiányos volta miatt nem adhatok. Hogy ez jövőre ne történhessék, szükségesnek tartom, hogy évenként e célnak minden tekintetben megfelelő egyházi névkönyv adassék ki; és pedig már a jövő évre. Minő adatok vétessenek ebbe fel? szükségesnek tartom, hogy azt egy e célra kiküldött bizottság állapítsa meg és egy évégből megbízott szakember szerkessze. Erre nézve különben a gömöri egyházmegyéből indítvány, *Steinfeld Jenő*, főiskolai nyomdász részéről pedig, bizonyos tervezet adatott be, ezeknek tárgyalásakor lesz ez iránt legczélyszerűbb határozni.

Felhívom a főt. egyházkerület becses figyelmét, az ennek kebelében felállítandó egyházi lelkészi értekezletre is. Mondja

ki a főt. kerületi gyűlés ennek szervezését, mely már irodalmi vitatkozás tárgyát is képezte és más egyházkerületekben be is van hozva.

E folyó év április 21-én és több napjain Budapesten tartott konventnek, melynek jegyzőkönyve azonban még ki nem adatott, több rendbeli fontos határozatai vannak, melyeknek végrehajtásai iránt már ezen gyűlésünkben intézkedni kellett volna, de jegyzőkönyv hiánya miatt, ez intézkedés őszi közgyűlésünkre marad; egy pár határozatát azonban a konventnek felemlítésre szükségesnek tartom, hogy a hol kell. azokat figyelembe vegyék. Ilyen nevezetesen, az egyetemes lelkészi gyámintézetre vonatkozó azon határozat, mely a bevallási ívek közt fennforgó különbség megszüntetésére hozatott. Tudva van előttünk, hogy a lelkészi földek jövedelmét, némelyek a kataszteri számítás, mások a bérlet után vették fel, a mi a fizetések felvételében nagy különbséget okoz. A konvent kimondta, hogy a belépési díj, a már beküldött vallomások alapján számítandó és fizetendő be, de a továbbiakra nézve a kijavításnak helyet ad és az ívek kiigazítását szükségesnek tartja. Az esperesek szorgalmazandók a püspökök által, hogy a járulékok befizetését sürgessék. A kiigazítást a konvent mindig az egyházkerület felterjesztése után fogadja el. A másik konventi határozat a középiskolai vallás-tanárok fizetésére és állásuk minőségére vonatkozik. Erre nézve a konvent kimondotta, hogy a vallás-tanárok mindenütt rendes minőségben jogokkal és fizetéssel bírjanak, és azon intézetek, melyekben erre nézve különbség mutatkozik, a konvent rendeletéhez alkalmazkodjanak és a vallás-tanárok fizetését, esetleg pótsegélylyel is egészítsék ki. E határozat végrehajtása az egyházkerületekre bízatik!

Mielőtt jelentésemet befejezném, meg kell emlékezmem azokról is, kiket a halál kiszólitott közülünk. Első helyen említem Kovács Frigyes giczei volt lelkészt a gömöri egyházmegyéből, utánna Kecskeméti Dániel volt pinkóczi lelkészt; Alsó-Borsodból Szalóczy Bertalan böcsi lelkészt és egymázmegyei tanácsbíró, ki buzgó lelkészkedése mellett szépirodalmi téren is ismeretes volt előttünk; a lelkészi kar nesztorait Hézsér Endre palkonyai és Giczei Miklós vattai lelkészeket, kik a gondviseléstől hosszú étellel lettek megajándékozva és a lelkeszi hivatal viselésére szükséges lelkierőkkel, buzgósággal, hittel, béketűréssel levén felövedzve, több, mint félszázadon át munkálkodtak az úr szőlőjében, jó emlékezetet hagytak maguk

után. A felső-borsodi egyházmegyében Reho János, sajó-kazai lelkész hunyt el. De legsajnosabb a tornai egyházmegye vesztesége, mely legteljesebb életerejében állott vezérét, esperesét, nagytiszteletű Gyarmathy Józsefet vesztette el véletlenül deli férfit korában, kiből sárospataki főiskolánk igazgató-tanácsának egyik munkás tagja dőlt ki. Béke s jó emlékezetünk szelleme lebegjen mindnyájuk hamvai felett. A tanítói karból elvesztettük Török István heő-papi leánytanítót és Matós István csizi tanítót, kik hivatásuknak híven megfeleltek.

Befejezem évi jelentésemet, főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, azon megnyugtató kijelentéssel, hogy a munkaszaporodás miatt, hivataloskodásomnak egyik legterhesebb évét igyekeztem én is úgy átélni isten jó voltából, hogy a főtiszteletű egyházkerületnek erőtelen bár, de hű szolgálói közé számláltathassam.

5. Elnöklő főgondnok úr a fájdalmas részvét hangján emlékezik meg arról az újabb nehéz megpróbáltatásról, mely felséges királyunkat, vele az uralkodó családot s egész országunkat Károly Lajos ő császári és királyi felségének, uralkodónk édes testvérének s Magyarország ez időszerinti trónörökösének váratlan elhunytával érte. Indítványozza, hogy egyházkerületünk jegyzőkönyvbe iktassa a maga mély részvétének nyilvánítását s egyben intézzen királyunk ő felségéhez hódolatteljes részvét-felíratot.

Elnöklő főgondnok úrnak ez indítványát egyházkerületi közgyűlésünk készséges lélekkel magáévá teszi, a királyi családot ért veszteség felett érzett mély részvétét jegyzőkönyvébe iktatja s királyunk ő felségéhez a következő részvétírat felterjesztését határozza el:

Császári és apostoli királyi felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

Magyarország ezer éves fennállásának ünnepét ünnepli. Szokatlan öröm és mélységes hálaérzet tölti be nemzetünknek szívét a kegyelmes örökösért, melylyel drága hazánkat az Isten ezer éven keresztül oltalmazta és megtartotta. Az ünnepelésben felséged magas példaadással járt elől s részt követelt belőle magának az egész felséges uralkodó család. De tetszett a Gondviselőnek, ki a nemzetek és egyesek sorsát beláthatatlan

úton vezérli, úgy intézkedni, hogy a nagy örömet hirdető nemzeti lobogó mellé odakerüljön a fájdalom és bánat fekete lobogója is. Elszólította tőlünk és felségedtől szinte váratlanul nemzeti örömünknek egyik osztályosát, a magyar korona ez idő szerinti örökösét, felségednek egyik legerősebb támaszát, vér szerinti édes testvérét, országlása gondjainak hűségesebb résztvevőjét, az ereje javában levő férfit: Károly Lajos főherceg úr ő fenségét.

Felsőleges Urunk és Királyunk!

Mi, a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közönsége egész nagyságában fel tudjuk fogni és át tudjuk érezni azt a mélységes fájdalmat, a melylyel ez újabb gyász a felséged nemesen érző lelkére nehezedik. Annyi súlyos megpróbáltatást bocsátott egy idő óta a felséged jószágos szívére az enyészet angyala, hogy annak elhordozását, csak a felséged erős hite és törhetetlen kötelességérzete bírhatta meg!

Mi nemcsak alattvalói hódolatból, de szívünk és lelkünk meleg sugallatából közelítünk ma felségedhez, hogy gyászában, fájdalmában őszinte részt vegyünk, hogy szeretetünk melegével felszárítani segítsünk annak könnyeit, a ki viszont szeretett minket és szívét nekünk adta akkor, mikor ez a nemzet örömnepet ült. Az Isten, a ki megszorította, vigasztalja is meg felségedet s óvja meg mindenekre elégséges hatalmával felséges házáat és személyét a további megpróbáltatástól!

Fogadja kegyelmesen felséged résztvevő szívünknek e szeretetteljes megnyilatkozását, mely után hódoló tisztelettel maradtunk császári és királyi apostoli felségednek hűségesebb alattvalói.

6. József főherceg ő császári és királyi fensége a László főherceg elhunyt alkalmából hozzáintézett részvétfelíratra a következő meleg hangú levelet intézte tiszáninneri ev. ref. egyházkerületünk közönségéhez:

Az Istenben boldogult feledhetlen László fiam elhunyt alkalmából hozzánk intézett részvétfelírata mélyen megindította szívünket. Sajgó kebellemmel, de megadással olvastam az oly meleg érzéstől áthatott sorokat; megadással, melyet az isteni gondviselés másíthatatlan végzésébe való belényugvás szent kötelessége reánk parancsol; megadással, mert fejet hajtva az úr akarata előtt, az örök világosság országában való majdani viszontlátás tart fenn minket mély bánatunkban.

Némi enyhítő írt találunk mélyen sujtott szívünkre annak vigasztaló tudatában, hogy sokan vannak és a tisztelt közön-

ség is azok közé sorakozik, kik velünk gyászolják korán elhunyt fiamat, hajlott korom egyik reményét; kik ezen gyászt oly meleg szavakkal tolmácsolják.

Fogadják kegyeletes érzetöknek ezen megnyilatkozásaért legbensőbb hálás köszönetünknek őszinte kijelentését.

Kelt Alcsuthon, 1895 szeptember 22-én.

József.

József főherczeg ő császári és királyi fenségeinek e kegyes válaszát egyházkerületünk közönsége őszinte hálával és mély köszönettel fogadja.

7. Az üresedésben levő egyházkerületi világi tanácsbírói állásra Miklós Ödön már a múlt évben megválasztatván:

az esküt letette és helyét a közgyűlés szíves üdvözléte mellett, egyházi ügyeink iránti nemes buzgalmát tanusító beszéddel foglalta el.

8. Az egyházkerületi egyházi tanácsbíróiságra múlt évi őszi közgyűlésünk Nagy Ignác miskolczi és Révész Kálmán kassai lelkész közt újabb szavazást rendelvén el; valamint Meczer József tanácsbírónak abaujmegyei gondnokká történt megválasztása következtében megüresedett világi tanácsbírói állásra is elrendelvén a szavazást; egy bizottság által a jelen közgyűlésre beadott szavazatok felbontattak, melynek eredményeül jelentetett, hogy az egyházi tanácsbíróiságra Nagy Ignác 208, Révész Kálmán 144 szavazatot nyert. A világi tanácsbíróra bejött szavazatok közül Szentimrey Gyula 47, báró Vay Elemér 38, Dókus Gyula 24, Dókus Ernő 24, Bernáth Dezső 18, Bornemisza István 17, Bernáth Zoltán 14 szavazatot nyertek, a többi szavazatok pedig, mintegy 45 egyénre szóródtak szélylyel.

Ezek szerint Nagy Ignác, miskolczi lelkész az egyházkerület egyházi tanácsbírójává megválasztatván: az esküt azonnal letette s az elnökség és gyűlés tagjainak szíves üdvözlése mellett helyét elfoglalta. A világi tanácsbíróiságra pedig új szavazásra kijelöltettek: Szentimrey Gyula, báró Vay Elemér, Dókus Gyula, Dókus Ernő, Bernáth Dezső, Bornemisza István, Bernáth Zoltán. A szavazatok a püspöki hivatalhoz folyó évi augusztus 15-ig okvetetlen beküldendőek, midőn is egy erre összehívandó bizottság által fel fog-

nak bontatni. Szavazatot nem adtak: Golop, Karád, Karcsa, Pthrügy, Szentes, Takta-Kenéz, Tiszaladány, Zombor.

Felkéretik az illető alsó-zempléni esperes úr, hogy ezen egyházak lelkészein, ha mulasztásokat kellőleg igazolni nem tudják, a kiszabott büntetéspénzt hajtssa be.

9 Olvastatott Mitrovics Gyula, volt sárospataki főiskolai lelkésznek s theologiai tanárnak, valamint egyházkerületi főjegyzőnek alább egész terjedelmében jegyzőkönyvünkbe iktatott szép és megható levele, melyben érzékeny búcsút vesz egyházkerületünkötől, eddigi becses és emlékezetes működése színhelyétől s egyúttal bejelenti itt viselt hivatalairól és megbízatásairól való lemondását.

*Méltóságos Püspök Úr! Kegyes Jóltevőm!
Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!*

Köztudomású dolog, hogy én a legközelebbi időben a debreczeni ev. ref. egyház kebelében megüresedett egyik lelkészi állomásra pályáztam. Fájdalmas szívvel tettem ezt magamra való vonatkozásában, mert hiszen ilyen korban, mint az enyém, szintén a szívet szaggató érzések közé tartozik: megválni a nagyrabecsült munkássági körtől, a melyben életünk legnagyobb részét töltöttük el. De tennem kellett e lépést családapai kötelességből, gyermekeim nevelésére való tekintetből, a melynél egyebet rájuk nem hagyhatok. Ezért a családapai kötelességből tett lépésemért az emberi, jogos megítéltetés súlyát is kész vagyok elhordozni.

Debreczeni pappá választatásom most már — sok hányatás után — bevégzett tény s én a törvényesen kiállított meghívást elfogadtam.

Forró könyvek és szívemet tépő fájdalmak között jelentem be azért alázatos tisztelettel, hogy az általam imádott tisztán-
innen egyházkerületben elfoglalt theologiai tanári és főiskolai lelkészi állásomról, valamint az egyházkerületi főjegyzőségről, továbbá a konventi és egyetemes tanügyi bizottsági tagságról lemondok.

A midőn ezt teszem, méltóztassék kegyesen megengedni, hogy örök hálámat fejezzem ki Méltóságos Püspök úrnak, úgy szólván, gyermekségem óta tanúsított atyai szereteteért, útba-

igazító tanácsaiért és a Főtiszteletű Egyházkerület és annak minden egyes tagja iránt azon kegyességért és megtiszteltetésért, a melyekkel évek hosszú során át engemet, a legkisebbet elhalmozni méltóztattak.

Ha valamiben kötelességeimet nem teljesítettem, a mint azt óhajtottam és a mint azt kellett is volna, bizony nem akaratom, hanem erőm fogyatékos volta miatt történt, mint oly embernél, a ki sok, nehéz munkával voltam mindig megterhelve.

Az isteni gondviselés a maga véghetetlen bölcsesége és végzése szerint, minden embernek kimutatja a maga munkakörét. Szent színe és ítélő széke előtt megalázódva és félve állok meg, ha csak megközelítettem-e én a nagy czélt, a melyre kegyelméből elhívtam? Egy gondolat nyugtat csak meg némileg lelkemben, az, hogy mint theologiai tanár, csekély erőm mértéke szerint igyekeztem fentartani azt a fényt, a mely imádott sárospataki főiskolánk felett a multak gazdagságából ragyog s mint az egyházkerület igénytelen hivatalnoka, hűen iparkodtam, én a legkisebb, a nagyok között képviselni magasztos tradícióit.

Azoktól, a kiket talán hivatalos állásomban valamiben akaratlanul megsértettem, ezennel szíves bocsánatot kérek. Méltóztassanak az én emberi fogyatékoságomat szeretettel, engedékenységkel, jó akaratom beszámításával kiegyenlíteni.

Én, az idegenbe távozó, e sorokra hulló könyeim között kérem az isteni gondviselést, hogy áraszsza el kegyelmével továbbra is a tiszáninneri ev. ref. egyházkerületet és a sárospataki főiskolát, mint a mely mindkettő századok óta messze világló tornya a valódi, kipróbált protestáns szellemnek, a mely engem is a porból, a semmiből kegyesen felnevelt, a melytől most búcsúzva, tépő gondolatok közt érzem a megvénhedett fa sorsát, a melynek ágai átnyulhatnak a szomszédos telekre s talán gyümölcsöt is hozhatnak, de életerejét abból az anyaföldből szívja, a hova ültette végzete s a melyben gondos ápoló kezek nevelték erejét.

Mit hoz reám végzetem? azt az isteni bölcsesség magának tartotta fel! Én csak azt érzem, hogy nem hiába való lenne életem, ha munkásságom által csak kicsi részben is megerősíthetném a két testvér egyházkerület között az összetartozás kapcsait, a melyekre ma kétszeres szüksége van egyetemes református egyháztársadalmunknak s azt tudom, ha isten jóságából talán örömeiket találom új munkássági körömben, azért a tiszáninneri egyházkerületnek tartozom első sorban hálával, a

miért nevelt engemet s ha küzdenem kellend, bátorító erő lenne rám nézve az, hogy az egykor szerető szívek körében tanultam meg „*a léleknek mindeneket legyőző erejét is.*“

A midőn tiszteletteljes lemondásom mellett istennek minden áldását kérem a Főtiszteletű Egyházkerületre, még csak arról vagyok bátor értesíteni a Méltóságos Püspök urat, hogy, mint ezt Méltóságod előtt annak idején előszóval is ígértem, én, mint tanár, ez évi összes tantárgyaimat márczius hó végéig teljes mértékben bevégezem s hallgatóimmal mindkét fél évről kollokválok. Minthogy év közben való eltávozásom régóta bizonyos volt: mindkét fél évben megkészsereztem előadási óráimat, minthogy az egyházkerület nem lett volna abban a helyzetben, hogy új előadó tanárt állítson be az általam elhagyott tanszékre. Ezzel a jó akaratú szándékommal időt akartam adni leendő utódomnak is arra, hogy előre készülhessen bizonyára nem csekély jelentőségű tanszékére s az első percztől kezdve neveljen buzgó apostolokat szentegyházunknak és kereszteljen tűzzel és szentlélekkel azon a szószéken, a melyhez engemet is szívem utolsó dobbanásáig kedves, szép emlékek fognak kötni s a melyen — érzem — ha meg nem közelíthetem is, egy *Megyessy Pál, Láczaai Szabó József* és *Zsarnay Lajos* nagyságát, a nekem adott tehetség mértéke szerint igyekeztem megtartani legalább mindenkor buzdító drága emlékeit.

Mély tisztelettel és örök hálával maradtam

Sárospatakon, 1896 február 8-án,

Méltóságos Püspök Úrnak és a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésnek

alázatos szolgálja:

Mitrovics Gyula,

ec. ref. lelkész.

Egyházkerületi közgyűlésünk mély sajnálkozásának ad kifejezést a veszteség felett, mely egész kerületünk közügyét, közelebbről pedig a mi féltett és drága kincsünket, sárospataki főiskolánkat ilyen kipróbált, hű, igaz és nagy erejű munkás elvesztésével érte, mint a minővel Mitrovics Gyulában dicsekedhetett. S most, mikor a megmásíthatatlan és bevégzett tény felett megnyugodni kénytelen, nem mulaszthatja el, hogy hálás elismerését ne nyilvánítsa jegyzőkönyvében

ama férfiú iránt, ki több, mint egy negyed szá-
zadon keresztül emelte az egész magyar protes-
táns közvélemény előtt képességeivel, hírnevével
és lelkiismeretes szolgálataival tiszáninzeni egy-
házkerületünk és főiskolánk becsét, tekintélyét és
jó hírnevét. S midőn a búcsúlevélből is kisugárzó
meleg érzelmeket és kerületünk iránt megnyilat-
kozó őszinte szeretetet közgyűlésünk hasonló érzel-
mekkel viszonzza: Isten áldását kéri a tőlünk
távozóra s a tiszántúli testvér egyházkerületben
leendő további reményteljes munkálkodására. S
erről Mitrovics Gyula urat jegyzőkönyvi kivonaton
értesíteni határozta.

Egyúttal elrendeli közgyűlésünk a szavazást
a Mitrovics Gyula távozásával megüresedett egy-
házkerületi papi főjegyzőségre augusztus 15-ig
terjedő határidővel, a meddig a szavazatok a
püspöki hivatalhoz multhatatlanul beküldendőek.

10. Olvastatott Mocsáry Lajos egyházkerületi tanácsbíró-
nak levele, melyben az általa eddig viselt egyetemes konventi
tagságról, az országos közalap végrehajtó-bizottsági tagságról
és a Baldácsi-alapítványi gyűlési megbizásról lemondását be-
jeleníti és tudomásul venni kéri.

Egyházkerületünk sajnálattal értesült ezen
lemondási szándékról, s a közgyűlésen szemé-
lyesen jelenlevő Mocsáry Lajos urat ismételten
is felkérte lemondási nyilatkozatának visszavéte-
lére, de mert ezen felkérés sikerre nem vezetett,
ez okból közgyűlésünk kénytelen a lemondást
elfogadni és tudomásul venni — ez alkalommal
azonban hálás köszönetet mond Mocsáry Lajos
urnak az egyházi ügyekben való ügybuzgó sikerei
és fáradhatatlan közreműködéséért.

11. Mocsáry Lajos lemondása által megüresült bizalmi
állásokra,

a szavazás mellőzésével közgyűlésünk fel-
kiáltás útján a következőket választotta meg:

Konventi rendes tagokúl: Radácsi Györgyöt
és Meczner Bélát, póttagokúl: Révész Kálmánt
és Ragályi Bélát; az országos közalap végrehajtó-

bizottságba: Dókus Ernőt és Ragályi Bélát; a Baldácsi-alap bizottságába: Ragályi Bélát, felkérve őket ezúttal is, hogy egyházkerületünk érdekeit ismert buzgalmukkal előmozdítani szíveskedjenek.

12. A sárospataki főiskolai theologiai tanárok nyugdíj-intézetének felállítása ügyében a főiskolai theologiai tanári kar és az igazgató-tanács által felterjesztett munkálatot mult évi őszi közgyűlésünk 13. számú jegyzőkönyvi határozatával az egyházmegyékhez tette át véleményezés céljából.

Az egyházmegyék beadták e tárgyban jelentéseiket és az igazgató-tanács munkálatát elfogadják az intézet felállítása alapjául, minthogy azonban a nyugdíj-szabályzat még nincs elkészítve, így sem a források, sem a belépő tagok hozzájárulása meghatározva nincsen: az ügy érdemét ezen egyházmegyei vélemények nem érintik.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyházmegyéknek ezen ügyre vonatkozó véleményes jelentéseit azon utasítással teszi át a sárospataki főiskola igazgató-tanácsához, hogy a theologiai tanárok részére tervezett nyugdíj-intézet alapszabályait a nyugdíj-ügy minden részletét felölelő számítások alapján készíttesse el és azokat tárgyalás, illetőleg végleges megerősítés céljából jövő őszi közgyűlésünkre terjessze fel.

13. Dr. Kun Zoltán főiskolai orvos és Debreczeni Bertalan jogigazgató közgyűlésünk elé terjesztett kérvényökben — tekintve, hogy a főiskola minden tanára részint az országos tanári, részint a felállítandó theologiai tanári nyugdíj-intézet jótéteményeiben részesül — kéri, hogy mivel ők is a főiskola úgy anyagi, mint szellemi felvirágoztatásának szentelik életüket: biztosítsák a nyugdíj az ő számukra is és ezen jótétemény adományozásának módozatai most a tervezett theologiai tanári nyugdíj-intézet alapszabályainak megállapítása alkalmával szintén dolgoztassanak ki.

Egyházkerületi közgyűlésünk ezen kérvényt a főiskola igazgató-tanácsának azon utasítással adja ki, hogy arra vonatkozó véleményes jelentését jövő őszi közgyűlésünk elé terjessze fel.

14. Dr. Finkey József főiskolai akadémiai igazgató indítványozza, hogy egyházkerületünk különféle szabályrendeletei könnyebb tájékozódás céljából szedessenek össze és adassanak ki; egyszersmind felajánlja e tekintetben saját közreműködését.

Közgyűlésünk az indítványt elfogadja, nevezett főiskolai akadémiai igazgató ajánlkozását szívesen veszi, azért is őt megbízza, hogy ezen különféle egyházkerületi szabályrendeleteket gyűjtse össze; igérvén, hogy annak kiadási költségeiről annak idején gondoskodni fog.

15. Olvastatott az egyházkerületi számvevőszéknek az egyházkerületi pénztárak számadásai megvizsgálásáról f. évi február 25. s következő napjain felvett jegyzőkönyve, melynek főbb pontjai a következők:

I. Közigazgatási pénztár.

1. Bevétel	12.996 frt 50 kr.
2. Kiadás	12.317 „ 98 „
3. A tár állása	75.002 frt 38 kr.
1894. év végén volt	73.186 „ 34 „
Szaporodás	1.816 frt 4 kr.

II. Tűzkárbiztosítási pénztár.

1. Bevétel	18.588 frt 47 kr.
2. Kiadás	18.545 „ — „
3. A tár állása	23.159 frt 22 kr.
1894. év végén	21.974 „ 59 „
Szaporodás	1.184 frt 63 kr.

III. Teleky-Szeremley-Szentes-alapítvány.

1. Bevétel	2.464 frt 67 kr.
2. Kiadás	2.247 „ 73 „
3. A tár állása	18.097 frt 59 kr.
1894. év végén	17.987 „ 97 „
Szaporodás	109 frt 62 kr.

IV. Vay-Mocsáry-alapítvány.

1. Bevétel	39.716	frt	70	kr.
2. Kiadás	39.361	„	92	„
3. A tár állása	289.957	frt	—	kr.
1894. év végén	280.570	„	65	„
Szaporodás	9.386	frt	36	kr.

V. Papi özvegy-árvatár.

1. Bevétel	42.434	frt	91	kr.
2. Kiadás	42.374	„	47	„
3. A tár állása	179.502	frt	27	kr.
1894. év végén	171.593	„	59	„
Szaporodás	7.908	frt	68	kr.

VI. Szükösi-hollandi pénztár.

1. Bevétel	30.430	frt	44	kr.
2. Kiadás	30.411	„	17	„
3. A tár állása	112.543	frt	05	kr.
1894. év végén	111.358	„	11	„
Szaporodás	1.184	frt	94	kr.

VII. Tolcsvay Nagy Gedeon-alapítvány.

1. Bevétel	3.370	frt	59	kr.
2. Kiadás	3.412	„	27	„
3. A tár állása	23.855	frt	15	kr.
1894. év végén	23.616	„	95	„
Szaporodás	238	frt	20	kr.

Mindezen pénztárakra vonatkozó számadások úgy bevételi, mint kiadási tételeikre nézve helyeseknek s a szükséghez képest okmányokkal is igazoltaknak találtatván, Pataky S. egyházkerületi pénztárnokunk az 1895. évi számadások terhe alól, az azokban előforduló tételekre nézve, a felmentés megadását a pénzügyi választmány ezennel javaslatba hozza s egyszersmind buzgó és szakavatott működéseért jegyzőkönyvi köszönetét fejezi ki.

Ennek alapján egyházkerületünk Pataky Sándor pénztárnokot az 1895. évi számadások

terhe alól, az azokban előforduló tételekre nézve felmenteni s neki buzgó és szakavatott működéseért köszönetét ezennel kifejezi.

16. Az ásványi leányegyháznak az 1895. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 83. számú határozatával engedélyt adott arra, hogy beszüntetett lelkész-tanítói állomását újra felállíthassa. Az ungi egyházmegye azonban meggyőződést szerezvén a felől, hogy az ásványi leányegyházban az egyházi épületek oly rossz állapotban vannak, hogy azok általában lakhatatlanok: 1896. márczius 24—25-én Ungváron tartott gyűlésében kimondta, hogy a tervezett lelkész-tanítóság fölállítását azon feltételhez köti, ha a hívek az egyházi épületeket jó karba helyezik, ezáltal szándékuk komolyságát bebizonyítják. Ezen határozat ellen Kovács János ásványi egyháztag felebezést jelentvén be, az ügy hivatalból az egyházkerülethez terjesztett fel.

Az ungi egyházmegyének e tárgyban hozott előrelátó és helyes intézkedése helyeslő tudomásul vétetett és jóváhagyatott.

17. Az ungvári tanító részére, az ottani egyházközség ellen egyházhatóságilag megítélt követelés jogi természetének és ebből folyólag annak elbírálása végett, hogy az ítéletek végrehajtására kért állami jogsegélynek a közigazgatási hatóság részéről való megtagadása vallásügyi sérelmet képez-e? a vonatkozó periratoknak megtekintése válván szükségessé: a konvent 1896. április 21-én Budapesten tartott gyűléséből felhívja egyházkerületünket az illető iratok felterjesztésére.

A konvent leirata az illető ügyiratoknak beszerzése és hozzánk leendő betérjesztése s felszerelés céljából kiadatott az ungi ev. ref. egyházmegye esperesének.

18. Ágoston Sándor volt valki, kegydíjjal nyugalmazott lelkész az alsó-borsodi egyházmegyének 1896. április 15-én tartott közgyűléséhez már ezuttal nem első ízben folyamodott, hogy újra segédlelkész gyanánt alkalmaztassék és a volt neje részére évenként megszavazott segély ezután az ő részére adassék ki. Az egyházmegye úgy az egyik, mint a másik kérelmét nem teljesíthetőnek mondta ki, azért ezen határozat ellen folyamodást nyújtott be egyházkerületünkhöz.

Az egyházmegyének az Ágoston Sándor kegydíjas lelkész ügyében hozott határozata indító okainál fogva teljesen helyeseltetik, folyamodó komolyan figyelmeztetik, hogy alaptalan kérelmeivel az egyházkerületnek és egyházmegyének iránta érdemén felüli kegydíj adásában nyilvánult jóakarátát ne tegye folytonosan próbára.

19. Hevesmegye közigazgatási bizottságának Egerben 1896 május 18-án tartott üléséből annak elnöke, Kállay főispán, felhívta a püspöki hivatal figyelmét arra, hogy mivel a lőrinczfalvai leányegyházba segédlelkészül és tanítóul olyan egyén rendeltetett be, kinek tanítói oklevele nincs és mivel a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 1894 január 5-én 17.260. szám alatt kelt rendelete a lelkész-tanítók alkalmazását csakis előzetes engedély megnyerésétől teszi függővé: nevezett segédlelkész helyébe képesített tanító alkalmazásáról intézkedni szíveskedjék.

Ezen átirat lehetőleg kedvező elintézés céljából az alsó-borsodi egyházmegye espereséhez áttétetik.

20. Múlt évi közgyűlésünk az esperesi kart azzal bízván meg, hogy a segédlelkészek elhelyezését és alkalmazását, továbbá a tanítók változását czélszerűen szabályozó javaslatot készítsen: ezen javaslatokat az esperesi kar jelen közgyűlésünkre be is terjesztette.

Ezen javaslatok az egyházmegyékhez azon utasítással tételnek át, hogy azokat tárgyalják és véleményes jelentéseiket a jövő évi tavaszi közgyűlésünkre terjeszszék fel.

Minthogy pedig a többi egyházkerületek a zsinati törvény ellenére — tapasztalat szerint — minden bizonyítvány és esperesi elbocsátás nélkül is elfogadják a tanítókat, sőt ezt teszik az állami és községi intézetek hatóságai is: tisztelettel felkérjük a konvent, hogy hasson oda, hogy a tanítók változása a többi egyházkerületekben, sőt az állami és községi iskolákban is hasonlóan szabályoztassék.

21. Az egyházmegyékből a következő díjlevelek küldettek fel ajánlólag megerősítés végett:

1. Az abauji egyházmegyéből: a restei tanítói, a buzitai tanítói, a h-búdi tanítói, a zsujtai tanítói, telki-bányai tanítói díjlevelek; a beszeri egyház kántori díjlevele azon megjegyzéssel, hogy az 50 frtnyi járandóság évnegyedenkénti előleges részletekben fizetendő.

2. Az alsó zempléni egyházmegyéből: a kis-dobszai tanítói, a kis-tárkányi egyház kántor-tanítói díjlevele.

3. A gömöri egyházmegyéből: a zeherjei papi és tanítói, a csízi tanítói és a nasztrai tanítói díjlevelek.

4. A tornai egyházmegyéből: a bódva-lenkei és becskeházi egyesült egyházak lelkeszi díjlevele.

5. Az ungi egyházmegyéből: a béési tanítói és a szalóczi tanítói díjlevelek.

Mindezen díjlevelek megerősítési záradékkal elláttattak, egy-egy példány a levéltár részére visszatartatott, a többi példány az illető esperesi hivatalokhoz — további eljárás céljából — visszaküldetett.

22. Olvastatott az Irodalmi Kör 1895 december 21-én tartott ülésének 7. számú jegyzőkönyvi pontja, melyben azt kéri, hogy Alapszabályainak 7. §-a így módosíttassék: „A tiszáninnyi egyházkerület népiskoláiban kizárólag az Irodalmi Kör által kiadott s a tiszáninnyi egyházkerület által engedélyezett tankönyvek használhatók.”

Az Irodalmi Kör kérése teljesítettik, az alapszabályok 7. §-a a fentebbi szöveg szerint módosítottatik.

23. Olvastatott a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak 1895 december 7-én 67.761. szám alatt kelt leírata, melyben tudatja, hogy apostoli királyunk ő felsége a bodrog-keresztúri egyháznak, temploma helyreállítására 100 frtot, az 1896 február 28-án 10.692. számú leírata szerint a kápolnai egyháznak, templomépítésre szintén 100 frtot adományozott.

Király ő felsége ezen adományai hálás köszönettel fogadtatnak.

24. Ugyanazon minisztérium 1895 május 19-én 65.280. szám alatt a báró Sina Simon-féle népiskolai volt tanítók segélyezésére rendelt alapítvány alapszabályait közli.

25. Ugyanazon minisztérium több rendbeli leíratával tudatja, hogy a makói IV osztályú gimnáziumnak, a hajdu-nánási gimnázium V—VI. osztályának, a mező-túri VIII osztályú gimnáziumnak, érsekujvári községi gimnázium V. és VI. osztályának, a soproni Lăhar-féle intézetnek, mint VII osztályú gimnáziumnak az 1895—96., 1896—97. és 1897—98. tanévekre a nyilvănossági jogot megadta.

26. Ugyanazon minisztérium 1895 szeptember 21-én 2189. szám alatt tudatja, hogy a külföldi képviselőknek szóló küldeményeken a címzést, főként a rendeltetési helyet francia nyelven is meg kell jelölni, hogy azok kellőleg rendeltetési helyekre juthassanak.

27. Ugyanazon minisztérium 1895 szeptember 27-én 2275. szám alatt tudatja, hogy 1895 október 1-től kezdve a községi elöljáróságoknak kell bizonyítaniok az állami vagy egyéb közpénztárakban állandó vagy ideiglenes ellátásban részesülő felek életben létét, nyugtatványainak igazolását.

28. Ugyanazon minisztérium 1895 október 23-án 49.607. szám alatt tudatja, hogy a budapesti Röser-féle algimnázium az 1894—95. év végén megszűnt.

29. Ugyanazon minisztérium 1895 október 8-án 17.173. szám alatt a tiszáninneri egyházkerület részére az 1894. évre utalványozott 7918 frt 74 kr államsegélyről szóló számadást helyeseknek találta.

30. Ugyanazon minisztérium több rendbeli leíratában a magyar állam ezer éves fennállásának ünneplése alkalmából 1896 május 10-én országszerte hálaadó isteni tiszteletok rendezésére, a felsőbb, közép- és népiskolákban május 9-én rendezendő emlékünnepélyek tartására, millenáris emlékfák ültetésére s az ünnepélyek minél lelkesítőbbé tételére hívja fel egyházi főhatóságunk figyelmét.

31. Ugyanazon minisztérium 1895 október 8-án 54.301. szám alatt a középiskolai tanulók előadóképességének fejlesztése ügyében kiadott körrendeletét küldte meg egyházi főhatóságunknak.

32. Ugyanazon minisztérium 1895 november 25-én 45.254. szám alatt a tankötelezettség pontos és szigorú végrehajtása tárgyában a tanfelügyelőkhöz és megyei közigazgatási bizottságokhoz intézett körrendeletét közli.

33. Ugyanezen minisztérium 1895 december 3-án 3.084. szám alatt a közoktatás állapotáról szóló XXIV. miniszteri jelentést küldte meg.

34. Ugyanazon minisztérium 1895 december 31-én 71.588. szám alatt tudatja, hogy anyakönyvi ügyekben minden bejegyzés vagy igazításra nézve 1895 október 1-ig terjedőleg, a jogot magának tartja fel.

35. Ugyanezen minisztérium 1895 december 6-án 64.996. szám alatt a középiskolai tanulók szigorú osztályozása ügyében kiadott rendeletét küldte meg.

36. Ugyanazon minisztériumnak 1896 január 8-án 56. szám alatt a vallás szabad gyakorlatáról szóló 1895. XI. III. törv.-cikk végrehajtása tárgyában kiadott rendeletét közli.

37. Ugyanazon minisztérium 1896 január 10-én 3290/95. eln. szám alatt tudatja, hogy a „Hivatalos Közlönyt“ 1896 február 1-től a hivatalos közlés joghatályával ruházza fel, azért is megszünteti az általános rendeleteknek különálló példányokban való szétküldését és csakis a sürgős vagy bizalmas természetű rendeleteket fogja ezután így külön szétküldeni. A lap ezután hivatalból fog közép és felsőbb tanintézeteink s főhatóságunk részére küldetni.

38. Ugyanazon minisztérium 1896 január 30-án 33.645. szám alatt felkéri a főhatóságot, hogy hasson oda, hogy a tanuló ifjuság járványok és rossz időjárású évszakokban temetésekre testületileg ne rendeltessék ki.

39. Ugyanazon minisztérium 1896 márczius 5-én 9094. szám alatt Magyarországon községi illetőséggel bíró magyar állampolgárnak Horvát-Szlavon országok területén, vagy viszont kötni szándékolt házasságához szükséges eljárásra vonatkozó utasítást küldte meg.

40. Ugyanazon minisztérium 1896 márczius 8-án 11.579. szám alatt a nazarénusok, illetve általában a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek egyikét sem követők közt előforduló házasságok, születések és halálozások nyilvántartása tárgyában kiadott körrendeletét közli.

41. Ugyanazon minisztérium 1896 február 1-én az énektanítói képzés tárgyában kiadott rendeletét közli.

42. Ugyanazon minisztérium 1896 márczius 31-én 11.485. szám alatt a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíj-intézete gyámolítására kéri egyházi főhatóságunkat.

43. Ugyanazon minisztérium 1896 április 2-án 12.602. szám alatt a folyó év végén tartandó érettségi vizsgálatokhoz a miskolci és sárospataki főgimnáziumnál dr. Ballagi Aladár, budapesti egyetemi nyilvános rendes tanárt küldte ki.

Mindezen leíratok részint körözve, részint elintézve lévén, itt tudomásul vétetnek.

44. Egyházkerületünk mult 1895. évi őszi közgyűlésében 29. szám alatt hozott határozatával leküldötte az egyházmegyékhez, véleményadás végett Vécsey József tornai egyházmegyei gondnoknak, a tornai egyházmegye által felterjesztett indítványát, a lelkészi hivatalok rendszeresítése s az azzal járó javadalmak egységesítése s az egyházi adózási rendszer tárgyában.

Az egyházmegyék beadták véleményüket. Mindenik egyházmegye elismeri és helyesli az indítványozó nemes célzatát s azon alap gondolatát, hogy lelkészeink anyagi helyzete lehetőleg javíttassék s az eddigi aránytalanságok elhárításával az egyházi terhek viseléséhez hiveink arányosabban járuljanak; azonban az eszme megvalósításának módozataira vonatkozólag, mindenik egyházmegye teljes egyértelemmel kimondja, hogy az ajánlott módozatok kivihetetlenek, hogy azok protestáns egyházunk elveibe ütköznek s az önteherviselés elvén alapuló autonóm egyházunk szervezetét létalapjában változtatnák meg, így azok el nem fogadhatók.

Egyházkerületünk ámbár a lelkészek anyagi helyzetének javítása, gondoskodásának egyik legfőbb tárgyát képezi; mindazáltal ezt, az eddigi alapokon fokozatosan óhajtaná előmozdítani, az

egyházmegyék véleményei alapján, az indítványban felhozott módozatokat, mint kivihetetleneket nem fogadja el, s az indítványt a napirendről leveszi.

45. Olvastatott a kassai egyháznak, az abauji egyházmegye esperese által, tavaszi egyházkerületi közgyűlésünk 13. számú határozatára való hivatkozással felterjesztett kérvénye, melyben egy történeti visszapillantás után azt kéri, hogy Kassán, a különböző iskolákban tanuló ev. ref. növendékek hitoktatásban való részesítése céljából egy hitoktató (katecheta) állomás állíttassék fel s minthogy erre a célra legalább 1000 frt fizetésre van szükség, a melyhez az állam 200 frttal járul, az egyház pedig e célra 100 frtot ajánl fel, gondoskodjék egyházkerületünk a hiányzó összeg pótlásáról, illetőleg a kérvényt az egyetemes konventhez, ezen állomásnak évi 700 frttal leendő segélyezése végett, mely segély-összeg addig lenne folyóvá teendő, míg az egyháznak e célra meglevő és folytonosan növekedő alapjából egy ének vezérhitoktató állás nem rendszeresíthető, ajánlólag terjessze fel.

Egyházkerületünk ismeri és méltányolja a kérvényben előadott indokokat és szükségesnek tartja, hogy a vallásnak, a különböző iskolákban leendő tanítására Kassán, egy hitoktató-állás rendszeresíttessék, mivel azonban ilyen alappal nem rendelkezik, pártolólág terjeszti fel a kassai egyház kérvényét a főtiszteletű egyetemes konventhez.

Minthogy azonban ilyen katechétai állás nem csak Kassán állítandó fel, hanem, úgyszólván, minden nagyobb városunkban, ez alkalomból felkéri egyházkerületünk az egyetemes konventet, hogy a múlt évi tavaszi közgyűlésünk 13. számú határozata alapján felterjesztett többi egyházainkat is segélyezze ilyen hitoktatói állás felállíthatása céljából.

46. Hasonlólag pártolással terjeszti fel egyházkerületünk a felső-zempléni egyházmegye 1896 március 15-én S.-a.-Ujhelyben tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 60. számú pontjában ajánlott Szegő Benő zempléni, Hutka József bánóczi és Szombathy Antal kolbásai lel-

készek kérelmét, felkérvén a főtiszteletű egyetemes konventet, hogy a nevezetteket a vallástani-tásnak szórványaikban sikeresebben leendő eszközölhetése végett, segélyben részesíteni, illetőleg részükre ezen a címen államsegélyt kieszközölni kegyeskedjék.

47. Olvastatott az alsó-zempléni egyházmegye felterjesztése a makkos-hotycai egyház affiliálása ügyében, melylyel — vonatkozással mult évi közgyűlésünk 34. számú határozatára — ezen ügyben keletkezett összes ügyíratokat s az idézett egyházkerületi határozat alapján felvett egyházi közgyűlési határozatot beterjeszti.

Ezen ügyíratokból kitetszik, hogy a makkos-hotycai egyház részére ezelőtt 24 évvel előbb kétszer egy-egy évre, majd 10 évre, majd ismét kétszer egymás után 6—6 évre káplán-tanítóság engedélyeztetett a végből, hogy a lelkészi fizetésből bizonyos összeget félre tevén, tőkét gyűjtsenek a lelkészi állomás részére.

Az engedélyezett idő a mult 1895. évben lejárván, az alsó zempléni egyházmegye esperese felszólította az egyházat, hogy nyilatkozzék, vajjon képes-e rendes lelkészi állomást fenntartani vagy magát affiliáltatni akarja? Az egyház erre beterjesztett egy díjlevelet, melyben a lelkészi jövedelmet 628 frtban mutatja ki. Ezen díjlevél az egyházmegye küldöttsége által megvizsgáltatván, kitűnt, hogy annak értéke a napról-napra kevesbedő és szegényedő hívek jelenlegi, igen magas megterhelhetése mellett is, csak 468 frt értéket képvisel s ennél magasabbra nem emelhető. A dolog ilyen állásában az egyházmegye kimondván azt, hogy az egyház egy állandó lelkészi állomást fenntartani nem képes, annak Sárospatakhoz való affiliálását — tekintettel azon körülményre is, hogy a nevezett egyházban államsegélylyel egy új tanítói állomás állíttatik fel — elrendelte s a módokat megállapítására a két egyházat utasította.

Ezen határozat ellen a makkos-hotycai egyház felebbezvén, kérelmezik, hogy az eddigi állapot mindaddig tartassék fel, míg takarékpénztárban lévő tőkéjük jövedelme, a lelkészi díjminimumot el nem éri.

Egyházkerületi közgyűlésünk habár az előadottakból meggyőződött arról, hogy a makkos-hotycai egyház, a hívek csekély száma és szegénysége miatt, a lelkészi állomást nagyobb mértékű

segélyezés nélkül fenntartani nem képes: mindazáltal most, a midőn az egyetemes konvent által a lelkészi fizetések javítására kérelmezett államszegély kérdése folyamatban van, nem óhajtja az anyaegyházak számát apasztani, addig tehát, míg ez a kérdés el nem döntetik, tekintettel arra, hogy a makkos-hotykai egyház is felterjesztett segélyezésre, a jelenlegi állapotot fenntartja.

48. A vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium 5552. szám alatt kelt leiratában arról értesíti püspökünket, hogy a sárospataki főiskola tanárai, az 1894. évi XXVII. t. cz. alapján létesített országos nyugdíjintézet tagjai sorában felvételtek s a fenntartó testület terhére az 1894. szeptember 1-től az 1896. év végéig terjedő időre az akadémiai tanárok után 1653 frt 30 kr, a gymnáziumi tanárok után pedig 1681 frt 63 kr, összesen 3334 frt 93 kr. iratott elő. Nem vétettek azonban fel dr. Kun Zoltán főiskolai orvos, mivel ő az akadémián csak is a törvényszéki orvostant és közegészségtant adván elő, rendes tanárnak nem tekintetik; továbbá Kiss Elek, ki mint a sárospataki állami tanító-képezde rendes torna tanítója az állammal szemben már nyugdíj-jogosultsággal bír; és végre Pásztor Sámuel ének- és zene-tanár, mivel az ének és zene a középiskolákban kötelezett tantárgyat nem képez.

Ezzel kapcsolatban tárgyalatott a főiskolai igazgató-tanács folyó évi május 27-én tartott ülésében 14. szám alatt hozott határozata, a melyben hozzájárul a köziskolai szék 1896. május 16-án 6. szám alatt hozott azon előterjesztéséhez, hogy kéressék fel a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium arra, miszerint változtassa meg a fennebb felolvasott 5552. szám határozatának a Kiss Elek és Pásztor Sámuel tanárookra vonatkozó részét s őket is vegye fel az országos tanári nyugdíjintézet tagjai közé.

Kiss Elek képezdei és főiskolai torna-tanárnak fizetése az állami képezdénél 400 frt s ezen fizetése után van csupán állami nyugdíj-jogosultsága. Ámde az ő fizetése, a főiskolától nyert 600 frttal együtt emelkedik azon 1000 frtra, amelylyel a tisztán állami torna-tanárok el vannak látva s mely után nyugdíjigénnyel bírnak. Kiss Eleknek ezen kettős szolgálata egyképen takarékoskodó hasznára van az államnak is, főiskolánknak is s ha már a törvény erejénél fogva egy időben két

nyugdíjintézetnek tagja nem lehet; méltányos és igazságos, hogy nyugdíj-jogosultsága legalább ezen 1000 frt törzs fizetése után állapíttassék meg.

Pásztor Sámuel főiskolai ének- és zenetanár tanszéke főiskolánkban rendes és állandó. Ilyen rendes és állandó tanszék felállításához egyházunknak az 1790—91. XXI. t.-cikk értelmében joga van s mint rendes középiskolai tanszéken levő rendes tanárnak felvétele annyival inkább megengedhető, minthogy a debreczeni ének- és zenetanár a felekezeti tanárok ezen országos nyugdíj-intézetébe felvétellett.

Egyházkerületi közgyűlésünk tudomásul vévén a vallás- és közoktatásügyi minisztérium fentebb tárgyalt leíratát, magáévá teszi az igazgatótanács javaslatát és felterjesztést intéz a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztériumhoz Kiss Elek tornatanárnak és Pásztor Sámuel ének- és zenetanárnak az országos nyugdíj-intézetbe való felvétele tárgyában, felkérvén a fent tisztelt minisztériumot, hogy ha a Kiss Elek felvételét az országos törvény meg nem engedné, állami nyugdíjaztatásánál vétessék kettős fizetése számításba, egyszersmind tisztelettel kéri, hogy a gimnáziumi rendes vallástanárok is tagjai lehessenek az országos tanári nyugdíj-intézetnek.

49. Olvastatott a főiskolai igazgató-tanács 1896 január 20—22. napjain tartott üléseinek jegyzőkönyve, melynek

a) 6. pontjában az 1895 iskolai évről összeállított számadások terjesztetnek fel. E szerint:

a közpénztár bevétele volt . . .	126.883 frt 10 kr.
a tápintézeti pénztár bevétele volt	14.691 „ 80 „
összes bevétel tehát . . .	<u>141.574 frt 90 kr.</u>
a közpénztár kiadása	120.118 frt 96 kr.
a tápintézeti pénztár kiadása	14.540 „ 51 „
összes kiadás tehát	<u>134 659 frt 47 kr.</u>

Pénztári maradvány e szerint 6.915 frt 43 kr.

Az egyes kiadási és bevételi tételek indokolása után jelenti az igazgató-tanács, hogy Soltész Ferencz pénztárnokot a pénztári számadásban feltüntetett bevételi és kiadási tételekre nézve, az 1895. évi számadások terhe alól felmentette.

A főiskola mult, 1895. évi számadásai tudomásul vétetvén, Soltész Ferencz pénztárnoknál hű és pontos működésének elismerése mellett, a felmentvényt közgyűlésünk megadja.

b) A 7. pontban a tőkék állása terjesztetik elő az 1895. év végén. E szerint volt

az összes tőke	311.132	frt	15	kr.
a mult, 1894. év végén volt	298.833	„	24	„

így több	12.298	frt	91	kr.
--------------------	--------	-----	----	-----

Az elrendelt tőkésítéssel szemben, hozzáadotván az időközileg befolyt új tőkék és tőkésített kamatok,

kellene lenni	317.934	frt	96	kr.
tényleg el van helyezve	311.132	frt	15	kr.

így hiány	6.802	frt	81	kr.
---------------------	-------	-----	----	-----

mely összeg a fentebb kimutatott 6.915 frt 43 kr készpénzmaradványban, készpénzben megvan.

c) A 8. pontban a vagyon-mérleg terjesztetett elő az 1895. év végén. E szerint a jövedelmező vagyon ingó es ingatlanban

tesz.	951.252	frt	20	kr.
ezzel szemben van teher	46.801	frt	55	kr.

tiszta vagyon tehát	904.450	frt	65	kr.
-------------------------------	---------	-----	----	-----

d) A 9. pontban az 1895. évre előirányzott bevételek és kiadások hasonlítottak össze a tényleges bevételekkel és kiadásokkal és az eltérő tételek kellően indokoltattak.

Bevételül előirányoztatott.	89.536	frt	95	kr.
-------------------------------------	--------	-----	----	-----

Az eredmény volt	98.639	„	72	„
----------------------------	--------	---	----	---

A bevétel tehát több	9.102	frt	77	kr.
--------------------------------	-------	-----	----	-----

A kiadás előirányoztatott.	88.654	frt	96	kr.
------------------------------------	--------	-----	----	-----

Az eredmény volt	97.675	„	07	kr.
----------------------------	--------	---	----	-----

A kiadás tehát több.	9.020	frt	11	kr.
------------------------------	-------	-----	----	-----

Mindezen számadási tételek tudomásul vétetnek.

e) A 10. pontban az 1896. évre a költség-előirányzat terjesztetik elő. E szerint:

Bevételre előirányoztatott.	101.275	frt	01	kr.
-------------------------------------	---------	-----	----	-----

Kiadásra előirányoztatott	100.577	„	16	„
-------------------------------------	---------	---	----	---

Maradvány	697	frt	86	kr.
---------------------	-----	-----	----	-----

Ezen költségvetés minden tételében jóváhagyatván, megerősítetik.

f) Ugyanazon jegyzőkönyv 64. számú pontjában szükségét látván annak az igazgató-tanács, hogy a főiskola tanárai és hivatalnokai a folyó évben megtartandó országos kiállításon ismereteik gyarapítása végett megjelenjenek, elhatározta, hogy a költségvetés megtakarítására és terhére, minden egyes főiskolai tanár és hivatalnok részére, a ki a kiállításon megjelenni akar, 50—50 frt segélyt tesz folyóvá s ennek kifizetésére a pénztári hivatalt felhatalmazta.

Egyházkerületünk az igazgató-tanács ezen intézkedését jóváhagyja.

g) Ugyanazon jegyzőkönyv 71. számú pontjában előterjesztvén a levéltár rendezésével megbízott Zsoldos Benő tanár jelentését a levéltár rendezésének előhaladásáról, részére az 1895. év második felére eső 200 frt tiszteletdíjat utalványozza; egyzersmind tekintettel arra, hogy Zsoldos Benő a köziskolai székhöz benyújtott jelentése szerint, a főiskola okmányainak rendezését még az 1892 július 21-én befejezte s azóta az egyházkerület levéltári anyagainak rendezésével foglalkozik; tekintettel továbbá egyházkerületünk azon határozatára, hogy okmányai rendezésének költségeit viselni fogja, kéri, hogy 1892 júliustól, az 1895 júliusig terjedő időre a főiskola által előlegezett 1200 frtot egyházkerületünk térítse meg a főiskolának.

Egyházkerületünk a főiskola által ezen 3 év alatt előlegezett 1200 frtnak a főiskola pénztárába leendő visszafizetését elrendeli, annak meghatározását, hogy az mely pénztár terhére számoltassék el, a pénzügyi választmányra bízva.

h) Ugyanazon jegyzőkönyv 72. pontjában jelentvén az igazgató-tanács, hogy a népiskolai tanterv kinyomatott és ára 30 krban állapítottatott meg, felkéri egyházkerületünket, hogy rendelje el, miszerint ezen népiskolai tantervet minden egyház, tehát a leányegyházak is annyi példányban vegyék meg, a hány lelkész és tanító van abban az egyházban.

Mínthogy a népiskolai tantervre úgy a lelkészeknek, mint a tanítónak szüksége van, elrendeli egyházkerületünk, hogy azt minden egyház legalább két példányban vegye meg.

i) Ugyanazon jegyzőkönyv 97. pontjában előterjesztvén az igazgató-tanács azt, hogy a felszámolás alatt álló tanári nyugdíj-intézetre vonatkozólag 1895 szeptember 6-án tartott gyűlése jegyzőkönyvében 11. szám alatt felvett határozatában foglalt kívánalmaknak a nyugdíj-intézet eleget tett; a nyugdíj-intézeti elnök jelentése szerint, a nyugdíj jogosultsággal bíró tagok írásbeli nyilatkozatai beérkeztek, a kifogást emelő Orbán József aggodalma és neheztelése a kimutatott számadás szerint, nem indokolt; a Mitrovics Gyula kifogása elenyésztetett; a Bokor József követelése az alapszabályokkal ellenkezik: a felszámolás alatt álló tanári nyugdíj-intézet felszámolási tervezetét, annak minden oldalú megvitatása után elfogadta és kimondta, hogy a nyugdíj-intézet által a főiskola részére örök tulajdonúl felajánlott 52.735 frt 97 kr tőkét a felosztási tervezetben megjelölt s kikötött feltételek mellett átveszi s annak átvételét az alább elsorolt kötelezettségek átvállalásának kijelentése mellett, egyházkerületünknek is ajánlja; mely feltételek és kötelezettségek a következők:

1. Biztosítatik az eddigi nyugdíjasoknak eddigi nyugdíj-pótlékuk, az alapszabályoknak megfelelően, egészen halálukig, illetőleg a gyermekeknek az alapszabályokban megállapított időpont eléréséig, és pedig oly módon, hogy egy-egy nyugdíjas jelenleg 160 frtot kap, a nyugdíjasok számának arányában azonban, a nyugdíj 200 frtig emelkedik.

2. A főiskola tanárai végkielégítésök után, elvesztik nemcsak az őket és családokat illető nyugdíjigényöket, hanem az alapszabályokban biztosított ama jogosultságukat is, hogy 25 évi szolgálat után, ha folytatják is hivatalukat, az özvegyekkel és árvákkal egyenlő jutalékban részesülnek még nyugdíjba lépésök előtt is; ellenben biztosítatik számukra, de csakis a Sárospatakon működő s a nyugdíj kötelékébe tartozó tanárok számára 25 évi szolgálat után, az ötödik 100 frtos korpótlék.

3. Ha az intézet beltagjai közül olyan nyomorék árva vagy olyan férjhez nem ment 18—30 év közötti leány-árva maradna hátra, a kinek anyja is elhalván, az állami nyugdíj-intézettől sem maga közvetlenül, sem valamely családtagja után közvetve semminemű segílyt nem kapna, az ilyen haláláig, a többi özvegygyel és árvával együtt kapja az azokéval egyenlő jótéteményt, úgy azonban, hogy ez az alaptőke külön megterhelhetésével nem járhatván, az ilyen árva, a fent elsorolt nyugdíjak sorába osztandó be.

4. A sárospataki főiskolában működő s a felszámolás

alatt álló nyugdíj kötelékébe tartozó tanároknak, de csakis ezeknek, haláluk esetére biztosítatik az emortualis angária címen az akadémiai rendes tanároknál 400 frtban, a gymnáziumi rendes tanároknál 350 frtban megállapított összeg, azzal a kötelezettséggel azonban, hogy a kinél ezen összeg, kötvényileg elzalogosítva van, annak 60%-át a nyugdíjintézet illetve a főiskola pénztárába rendszeresen befizetni tartozik.

5. Végezetre a nyugdíjintézet pénztárnoka felhatalmaztatik, hogy a felszámolási tervzetben megállapított végkielegítési összeget, a nevezett összeg időközi kamataival együtt az egyes tagoknak kifizetheti.

Egyházkerületünk az igazgató-tanács határozatát egész terjedelmében elfogadja és megerősíti.

50. Az igazgató tanács fennebb tárgyalt előterjesztésével kapcsolatban tárgyalatott dr. Bokor József kérvénye, melyben a fennebb tárgyalt „felszámolást“ magára sérelmesnek tartja s annak rávonatkozó részében való megváltoztatását kéri s magát és családját a nyugdíjasok közé felvétetni kívánja, azon indokból, mivel ő, a ki megszűnt ugyan pataki tanár lenni, de a nyugdíjintézet kötelékében megmaradván, már a 25 évet betöltötte.

Folyamodó kérelme az alapszabályokkal ellenkezően, nem teljesítettik.

51. Ugyancsak ez ügygyel kapcsolatban olvastatott Szűcs István nyugalmazott rajz- és szépirás tanár kérvénye, melyben panasolja, hogy ő ugyan felvétetett a felszámolásban lévő tanári nyugdíjintézet nyugdíjasai közé, azonban neje és kis-korú leánya abból kihagyattak; kéri, hogy abba neje és leánya is iktattassanak be.

Miután folyamodó olyan időben házasodott meg a midőn már egyrésről a főiskolától, másrésről a felszámolás alatt lévő nyugdíjintézettől nyugdíjban részesült, miután kérése úgy az alapszabályokkal, mint a dolog természetével, valamint a mindenesetre zsinórmértékül szolgáló országos nyugdíj-törvénynyel is ellenkezik: kérelmével elutasítatik.

52. Olvastatott a főiskolai igazgató-tanácsnak 1896 május 27-én Miskolczon tartott ülésében felvett jegyzőkönyve, melynek:

a) 3. pontjában ajánlja az igazgató-tanács, hogy a Gyarmathy József igazgató-tanácsos elhunytá folytán megüresedett igazgató-tanácsosi állásra Bálint Dezső sárospataki lelkész és gazdasági választmányi tag választassék meg.

Közgyűlésünk Bálint Dezső sárospataki lelkészt, főiskolánk iránt eddig is tanusított buzgalmának elismerése mellett igazgató-tanácsossá, közfelkiáltással, egyhangulag megválasztotta.

b) Az 5. pontban jelenti, hogy a tanári kar, a Mitrovics Gyula eltávozásával megüresedett igazgató-tanácsosi állásra Szinyey Gerzson akadémiai tanárt választotta.

Tudomásul vétetik.

c) A 6. pontban jelenti, hogy Fejes István főiskolai algondnok, megrongált egészsége helyreállítása végett jelen gyűlésünk után azonnal fűrdőre utazik, ezért a főiskola vizsgáin részt nem vehet s a gymnáziumi érettségi vizsga elnöki teendőit sem végezheti. Ajánlja az igazgató-tanács, hogy a sárospataki gymnáziumnál az érettségi vizsga elnökéül Tóth Dániel esperes és igazgató-tanácsos választassék meg.

Egyházkerületünk mély sajnálkozással vesz tudomást Fejes István főiskolai algondnok betegségéről s midőn szívesen kívánja, hogy megrongált egészsége mielőbb helyreálljon, a sárospataki gymnáziumnál a jelen évre az érettségi vizsga elnökéül Tóth Dániel igazgató-tanácsost megválasztja.

d) A 8. pontban előterjeszti az igazgató-tanács, hogy a Mitrovics Gyula eltávozásával megüresedett gyakorlati theologiai tanszék betöltése felett az esperesi kar püspökünk elnöklete alatt egy bizalmas értekezletet tartott s első sorban Radácsi György theologiai tanárt szólítá fel, a ki azonban a tanszék cserére nem ajánlkozott, ezután Novák Lajos ungvári lelkészt szólította fel, a ki a felhívást köszönettel fogadván, megválasztása esetén a tanszék elfogadására készséggel ajánlkozott, azonban kérte, hogy a lelkészi pályán eltöltött 13 szolgálati éve úgy nyugdíj jogosultságába, valamint tanári fizetésének korpótlékába akként számíttassék be, hogy részére szolgálatba lépésének 7 éven át törzsfizetéséhez 300 frt korpótlék tétessék folyóvá. Jelenti továbbá, hogy a főiskolai akadémiai szék szintén

a Novák Lajos meghívás útján való megválasztását hozza javaslatba.

Közgyűlésünk ismerve Novák Lajos lelkész kiváló tehetségét, alapos tudományos készültségét és kitartó munkaszeretetét, őt a Mitrovics Gyula eltávozása folytán megüresedett theologiai tanszékre a pályázat mellőzésével egyhangúlag megválasztja, felhíván nevezett lelkészt, hogy tanszékét a jövő szeptemberben a szokásos székfoglaló beszéd megtartásával foglalja el. A mi a lelkészi pályán eltöltött 13 szolgálati évet illeti, ez úgy nyugdíj jogosultságába, valamint tanári fizetésének korpótlékába beszámíttatik, sőt kivételképen megengedi egyházkerületünk, hogy 3-ik korpótléka szolgálatba léptével azonnal folyóvá tétessék.

e) A 9. pontban a theologiai tantárgyak csoportosítása tárgyában az igazgató-tanács az akadémiai szék előterjesztésére a következőket javasolja:

A keresztyén erkölcsstan csatoltassék a systematica theologia szakcsoporthoz, a vallásbölcsezet a historiához, az egyházjog pedig, mivel az eddigi rendszer nagyon megnehezíti az óra-beosztást a theologiai akadémián úgy az előadókra, mint a hallgatóságra nézve, csatoltassék a practica theologiához. Ehez képest a keresztyén erkölcsstan előadásával, már a következő iskolai évre dr. Tüdös István bízassék meg, ugyanő felkérteven a vallásbölcsezet ideiglenes előadására is, mivel a kombinált csoportosítás többi részét ez idő szerint fontos személyi okok miatt, keresztül vinni nem lehet.

Az igazgató-tanács határozata elfogadtatik.

f) A 11. pontban pártolólág terjeszti fel Rohoska József, theologiai segédtanár és alkönyvtárnok kérvényét, melyben theologiai tanulmányainak külföldi egyetemen leendő folytatása végett, segílyt kér s javasolja az igazgató-tanács, hogy részére a Bárczay-alapítvány egy évi kamata, továbbá a supplicatio-válságból felmaradó 400 frt utalványoztassék.

Egyházkerületünk ismervén Rohoska József nemes törekvését s őt a tanári pályának megnyerni óhajtván, részére avégből, hogy theologiai tanulmányait külföldi egyetemen folytathassa, a

a supplicatio-váltásból felmaradó 400 frtot és a Bárczay-alap egy évi kamátát utalványozza.

g) A 11. pontban előterjeszti az igazgató-tanács, hogy az akadémiai szék által bemutatott orvosi szakvélemény szerint, Nemes Ferencz jogtanár teljesen munkaképtelen és betegsége gyógyíthatatlan, ajánlja, hogy egyházkerületünk nyugdíjaztatásának elrendelését az 1894. XXIV. törv.-cikk 12. §-a alapján kérelmezze a vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól.

Egyházkerületünk fájdalommal és őszinte részvétellel értesül Nemes Ferencz tanár szomorú állapotáról és miután meg van győződve arról, hogy betegsége nem időleges, hanem gyógyíthatatlan: egyrésztől megteszi a szükséges lépéseket nyugdíjaztatása iránt, másrésztől a tanszéknek a jövő iskolai évre leendő betöltését elrendeli és utasítja az igazgató-tanácsot, hogy a pályázatot ezen tanszékre ideje korán tegye közzé és az egyéb szükséges lépéseket is tegye meg a választás előkészítésére.

h) A 15. pontban jelenti az igazgató-tanács, hogy dr. Finkey Ferencz jogtanár a folyó évi február 21., 22. és 24. napjain az ügyvédi vizsgát letette, majd folyó május hó 18-án a kolozsvári tudomány-egyetemen magántanárrá habilitáltatott, így a választása alkalmával feltételül kitűzött minősítést a lehető legrövidebb idő alatt megszerezte.

Örvendetes tudomásul vétetik. Különösen örömet fejezi ki egyházkerületünk a felett, hogy a nevezett tanár az egyházi törvényben vagylagosan előírt mindkét minősítést megszerezte, noha választása alkalmával csak egyiknek megszerzésére köteleztetett, a mi szorgalmának és igyekezetének fényes tanubizonyága.

i) A 16. pontban pártolólágg terjeszti fel a főiskolai betegsegélyző-egylet alapszabályainak akként való megváltoztatására irányzott kérelmét, hogy tőkéjéből a főiskolai gazdasági választmány ellenőrzése és a főiskolai kölcsönöknél kötelező feltételek mellett, kölcsönt adhasson.

Az alapszabály ezen változtatása megen-
gedtetik.

k) A 17. pontban a gimnáziumi szék előterjesztésére ajánlja az igazgató-tanács, hogy dr. Mitrovics Gyula a jelenleg lelkiismeretes buzgósággal betöltött helyettes tanári állásán továbbra is meghagyassék és miután tanári vizsgája folyamatban van, ha tanári oklevelét bemutatja, rendes tanárnak tekintessék és részére ez időtől a rendes tanári fizetés utalványoztassék.

Az igazgató-tanács előterjesztéséből arról győződvén meg egyházkerületünk, hogy dr. Mitrovics Gyula vizsgája folyamatban van, őt helyettes tanári állásán továbbra is meghagyja és ha tanári oklevelét bemutatja, a bemutatás időpontjától kezdve, rendes tanárnak fogja tekinteni.

53. Olvastatott a sárospataki főiskolai köziskolai szék 1896 január 11-én tartott ülése jegyzőkönyvének 7. számú pontja, melyben az ünnepválasztásnál előforduló visszaélésekről és szabálytalanságokról panaszodik. Esetek merülnek fel az ünnepválasztás alkalmával, hogy egyes egyházközségek nem kérnek legátust és az iskolai igazgatóság tudtán kívül mégis van ott, részint kisebb tanuló, részint más iskolába járó növendék legátus gyanánt. Az ilyenmű visszaélések meggátlása céljából kéri, hogy a jó rend és fegyelem fenntarthatása érdekében mondja ki egyházkerületünk a következőket:

a) „A tiszáninneri ev. ref. egyházkerülethez tartozó egyházak csak abban az esetben nem kérhetnek ünnepi követet a sárospataki főiskolából, ha elemi csapás, tűz, vagy árvíz súlytotta őket s minden ilyen esetben esperesi bizonyítvány melléklendő a követet nem kérő megkereséshez.

b) A tiszáninneri ev. ref. egyházkerülethez tartozó egyházaknak nincsen specifikátis joguk.

c) Minden lelkész köteles, fegyelmi büntetés terhe alatt, a főiskolai közigazgatói hivatalhoz, az ünnep után 3 nap alatt bizonyítványt küldeni, a melyben igazolja azt, hogy az ünnepi követ úgy viselte-e magát a szószékben, a társadalmi életben, a mint azt a templom magasztos volta és az illem törvényei megkövetelik; tisztességes fekete vagy sötét színű ruhában jelent-e meg; könyv nélkül mondotta-e az egyházi beszédet s vitt-e magával főiskolai tanulót szublegátus gyanánt s ha vitt, kit. Azt a lelkészt, a ki a sárospataki közigazgatóhoz legkésőbb egy hét alatt el nem küldi az ily tartalmú bizonyítványt, a közigazgató megkeresésére az illető esperes fegyelmi eljárás kilátásba helyezésével felhívja e kötelesség teljesítésére s

ha nem engedelmeskedik, megindítja ellene a hivatalos vizsgálatot.“

Egyházkerületünk megütközéssel veszi tudomásul a panaszolt visszaéléseket és jövőre azok meggátolása végett kötelező szabályul kimondja, hogy az egyházkerületünkhöz tartozó egyházaknak nincs joguk ünnepi követet specificálni s csak azon esetben jelenthetik be, hogy ünnepi követet nem kérnek, ha az egyház, vagy a hívek tűz, vagy árvíz által nagyobb mérvű elemi csapást szenvedtek és ilyen esetben is azt esperesi bizonyítvánnyal kell igazolniok; végre a lelkészek köteleztetnek, hogy az ünnep után 8 nap alatt a főiskolai közigazgatóhoz küldendő bizonyítványban igazolják az ünnepi követ magaviseletét, s jelentést tegyenek arról, hogy az ünnepi követ a szószékben és a társadalmi életben úgy viselte-e magát, mint azt a templom magasztos volta és az illem törvényei megkövetelik, tisztességes fekete vagy sötétszínű ruhában jelent-e meg, könyv nélkül mondotta-e az egyházi beszédek, s vitt-e magával főiskolai tanulót sublegátus gyanánt és kit?

54. Mult évi őszi közgyűlésünk 24. számú jegyzőkönyvi pontjában utasította a homonnai egyház előjáróságát, hogy az ev. ref. és ágostai ev. vallású hívek egyesítésére vonatkozó kérelmét okmányokkal felszerelve, a felső-zempléni egyházmegye útján jelen közgyűlésünk elé terjeszse be.

A homonnai egyház egyházkerületünk ezen határozatának nem tevén eleget, az egyesítésre vonatkozó kérelme — az okmányok betérjesztéséig — függőben hagyatik.

55. Ugyanezen ügygyel kapcsolatban olvastatott a felső-zempléni egyházmegyének folyó évi márczius 25-én Sátoralja-Ujhelyben tartott közgyűlésében kelt 19. szám alatti felterjesztése, mely szerint Szöllősy József homonnai missiói lelkész Erdőbényére megválasztatván, az ujonnan betérjesztett homonnai missiói lelkészi díjlevelet megerősítette és Réz László sáropataki segédlelkészt ezen missiói állásra lelkészül berendelte, utasítván az egyház presbyteriumát, hogy szabályszerű meg-

hívásáról és szent György napkor történő beviteléről gondoskodják. Egyszersmind kérdés merülvén fel ez alkalomból arra nézve, hogy az ilyen állomásokra a missiói lelkészek választása, vagy kinevezése kinek a jogköréhez tartozik, a mennyiben erről az egyházi törvény nem intézkedik, ezen kérdés oly czállal terjesztetett fel az egyházkerületre, hogy az esetleges félreértések kikerülése végett alkosson világosan tájékoztató, egyöntetű szabályzatot.

A felső-zempléni egyházmegyének a homonnai missiói lelkészi állomás betöltése ügyében tett intézkedései helyben hagyólag tudomásul vétetnek; egyszersmind az egyházkerület missióügyi bizottsága felkértek, hogy a missiói lelkészi állomások betöltésére nézve alkosson a különböző állomások jogviszonyaira kiterjedő szabályrendelet-javaslatot és azt jövő őszi közgyűlésünkre tárgyalás céljából terjessze fel.

56. Olvastatott a gömöri egyházmegye 1896 április 8—9. napjain Uza-Panyiton tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 63. számú pontja; melyben a következő indítványokat terjeszti elő:

1. hogy vétesse munkálatba közgyűlésünk a jelen milleniumi évben egyházkerületünk történetének rég elhatározott, de máig sem teljesített megírását;

2. készítsen az egyházkerület a múlt év végéről, illetőleg e milleniumi év kezdetéről egy lehetőleg tökéletes kerületi névkönyvet;

3. hasson oda a kerület, hogy ev. ref. magyar egyházunk önálló történetének megírása s az év elejéről keltezett országos névkönyve szakértők által lehetőleg ez évben készítsék el, illetőleg vétessek munkálatba.

Egyházkerületünk az első és második pont alatt foglalt indítványokat együtt vevén tárgyalás alá, felkéri püspökünket, hogy egy eddiginél tökéletesebb névtár tervezetének megállapítására vonatkozólag egy szakértő-bizottságot hívjon össze s ezen bizottság által, — melyhez a szikszói gyűlésre Szinyey Gerzson és Mitrovics Gyula által készített tervezet is átteendő lesz, — készítsen a kiadandó névtárra vonatkozó tervezetet és jelentését őszi közgyűlésünkre terjessze be. Ugyanezen bizottságot felkéri arra is, hogy adjon javaslatot arra

nézve, miként lehetne egyházkerületünk történetét megírítani.

Az egyes egyházak által a püspöki látogatások alkalmával készített rövid történeti feljegyzések, mint egyházkerületünk története megírásához felhasználható anyag dr. Kovács Gábor főjegyzőnk által összegyűjtetvén, ezek a fennebbi bizottságnak szintén bemutatandók. Egyszermind utasíttatnak azok az egyházmegyék, a melyek egyházaik történetét még be nem terjesztették, hogy azokat lehetőleg rövid idő alatt dr. Kovács Gábor főjegyzőhöz adják be.

A mi már most az indítvány 3-ik pontját illeti, egyházkerületünk szükségét látja annak, hogy magyar anyaszentegyházunk önálló története is megírassék és a jelen millenniumi év alkalmából egy új országos névkönyv szerkesztessék; azért az indítvány ezen részét pártolólág terjeszti fel az egyetemes konventre.

57. Olvastatott Steinfeld Jenő főiskolai nyomdász folyamodványa, melyben előadja, hogy a régi jó emlékű sárospataki naptár felelevenítését czélozván, a sárospataki naptár új folyamát kívánja megindítani és ezt összekötni szándékozik az egyházkerületi névtárral is, s ezen névtárt egyházkerületünk 1888. évi szikszói közgyűlése jegyzőkönyvének 50. pontjában megállapított módon és csoportosítás mellett kívánja szerkeszteni. Kéri, hogy ezen vállalatát kerületünk támogatásában részesítse azáltal, hogy a névtárt ezen naptár részére átengedi, a lelkészeket pedig figyelmezteti, hogy a hozzájuk, a névtár tárgyában küldendő íveket töltsék ki s a kitöltés után a naptár szerkesztőjéhez küldjék be.

Egyházkerületünk névkönyve hivatalos adatokon nyugvó hivatalos kiadvány lévén, azt egy magánvállalat által kiadott naptárral összekötni nem hajlandó; különben is a névkönyv szerkesztésére vonatkozólag közgyűlésünk az előbbeni pontban már határozott, ennél fogva Steinfeld Jenő kérése nem teljesíthető.

58. Az ungi egyházmegye az 1896. márczius 24—25. napjain Ungváron tartott közgyűléséből jelenti, hogy az egy-

házmegye tulajdonát képező Horváth Mária-alapítvány tőkéje az 1895. év végén 95,316 frt volt.

Tudomásul vétetik.

59. Révész Kálmán kassai lelkész az alsó-hutkai iskola államosítására vonatkozó tárgyaláson püspökünk megbízása folytán megjelenvén, jelenti, hogy az iskolának állami iskolává átalakítása megtört a római katolikus püspöki kiküldött és az illetékes plébános merevségén.

Tudomásul vétetik.

60. Oláh Péter böödi lelkész a Pető-Szinyén létesítendő állami iskola ügyében tartott tárgyaláson püspökünk megbízása folytán megjelenvén, jelenti, hogy a szerződés az iskolának államivá tétele tárgyában megkötöttet s azt ő is aláírta. Ennek értelmében a pető-szinyei egyház, mihelyt az állami iskola felépül, saját iskoláját megszünteti, beolvad az állami iskolába, kikötötte azonban, hogy az egyik állami tanító mindig ev. ref. vallású legyen és köteles legyen a kántori szolgálatot teljesíteni, ennek fejében az egyház a mostani tanítói lakot és belsőséget használatába bocsátja s a közigazgatási úton felvett és kimutatott eddigi kántori járandóságokat, összesen 92 frt értékben, részére megadja. A jelenlegi tanítói lak és iskolaépület fenntartása az egyház terhe és kötelessége leend. Az említett épületek, a hozzá tartozó belsőségek, a tanító használatában levő rét tulajdonjoga az egyháznak biztosított. Kikötöttet, hogy az állami iskolában az oktatás kizárólag magyar nyelven történjék és fenntartott az egyház azon joga, hogy a viszonyok változával felekezeti iskolát létesíthessen.

A jelentés tudomásul vétetik és a kötött szerződés megerősítettik.

61 Sarkady Antal, volt kenézlői lelkész, azon kéréssel fordul az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye útján egyházkerületünkhöz, hogy tekintettel arra, miszerint ő kenézlői lelkészi állomásáról ezelőtt 3 évvel, papi jellegének fenntartása mellett, önként mondott le, azonban azon feltétellel, hogy más egyházba való hívás és megválaszthatási joga épségben tartassék s az egyházkerületi és egyházmegyei gyámintézeteknek tagja maradjon: vétessék fel a választható lelkészek névsorába, mert neve az 1895. évi tavaszi közgyűlés 101. pontjában felvett névsorból kimaradt.

Minthogy egyházkerületünk az egyházmegye felterjesztéséből tudomást vett arról, miszerint folyamodó papi jellegének fenntartásával mondott le lelkési állomásáról, őt a pályázatra jogosított lelkészek névsorába felveszi, és pedig tekintettel arra, hogy első, vagyis bekebelezési vizsgáját kitűnő eredménnyel az 1870. évben, második vizsgáját dícséretes eredménnyel 1873-ban tette le és 1893-ig, mint rendes lelkész szolgált, őt az első osztályú egyházakra pályázható lelkésznek minősíti. A mi azon kérelmét illeti, hogy a fizetési kötelezettség teljesítése mellett az egyetemes protestáns gyámintézetbe is felvétessék: erre vonatkozólag kérvényét egyházkerületünk az egyetemes konventhez terjeszti fel.

62. Olvastatott a szendrői egyháznak a felső-borsodi egyházmegye folyó évi április 13. és 14. napjain tartott közgyűlésében 34. szám alatt hozott határozattal felterjesztett kérvénye, melyben templomépítés céljából országos segélygyűjtési engedély kieszközléseért folyamodik; továbbá olvastatott a tolcsvai egyháznak az alsó-zempléni egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűlésében 20. szám alatt hozott határozatával felterjesztett folyamodványa, melyben iskolája újraépítése költségeinek részbeni fedezése céljából szintén országos segélygyűjtésre szóló engedély kieszközlését kéri; végre olvastatott a leányvári leányegyház, szintén az alsó-zempléni egyházmegye által, annak fennebb idézett közgyűléséből 25. szám alatt hozott határozattal felterjesztett kérvénye, melyben egyrészt templomépítési költségei, másrészt újraépítendő iskolája felállításának költségeinek fedezésére, hasonlóan könyöradomány-gyűjtési engedély kieszközléseért folyamodik.

Ezen könyöradomány-gyűjtések kieszközlése végett, mindhárom kérvény pártolólág terjesztetik fel az egyetemes konventre.

63. Egyházkerületünk levéltára részére a következő szives küldeményeket vettük: 1. A dunáninenni ág. ev. egyházkerület 1895. július 2-án Pozsonyban tartott közgyűlésének jegyzőkönyvét. 2. A bányai ágost. ev. egyházkerület 1895. évi rendes közgyűlésének jegyzőkönyvét. 3. A magyarhoni ág. evangélikusok 1895. évi egyetemes közgyűlésének jegyzőkönyvét. 4. A dunántúli

ág. ev. egyházkerület 1895 december 10-én Győrött tartott kerületi gyűlési jegyzőkönyvét. 5. A dunántúli ág. ev. egyházkerület 1895 augusztus 13—14-én Nagy-Kanizsán tartott közgyűlése jegyzőkönyvét. 6. A dunamelléki ref. egyházkerület 1895. őszi közgyűlése jegyzőkönyvét. 7. Az ág. ev. zsinat legutolsó időszakában alkotott egyházi törvényeket. 8. Az unitárius egyház legújabb névtárát. 9. Az erdélyi ág. ev. szász püspök 1893—94—95. évi évkönyvét. 10. A miskolci főgimnázium új épületének tervrajzait 9 példányban.

Mindezen küldemények hálás köszönettel levéltárunkban elhelyeztetni rendeltettek.

64. Olvastatott az alsó-zempléni egyházmegye 1896. évi tavaszi közgyűlésének 15. számú határozata, mely szerint a tiszaluczi egyház presbyteriumának a Kenyeressy Árpád meghívása tárgyában előterjesztett, s a lelkészi állásnak meghívás általi betöltésére vonatkozó kérelmét elutasítja.

Ezzel kapcsolatban tárgyalás alá vétetett a tiszaluczi ev. ref. egyház presbyteriumának, továbbá Szekeres István tiszaluczi presbyternek, végül Kenyeressy Árpád meghívott segédlelkésznek külön-külön benyújtott felebbezése, a kik az alsó-zempléni egyházmegye fentebb hivatolt határozatát megváltoztatni kéri.

Egyházkerületünk az alsó-zempléni egyházmegyének, a tiszaluczi lelkész meghívási ügyben a Sárospatakon 1896. évi április hó 14—15-ik napján tartott közgyűlésben 15. szám alatt hozott határozatát megváltoztatja, Kenyeressy Árpád takta-harkányi segédlelkész minőségnyi táblázatát érvényesnek s ugyanőt a II-ik osztályú egyházakba lelkészül megválasztható és meghívhatónak kimondja s ebből folyólag és ezzel egyidejűleg utasítja az alsó-zempléni egyházmegye elnökségét arra, hogy a tiszaluczi lelkészi állásnak meghívás útján leendő betöltése érdekében az egyházi törvények 202. és következő szakaszaiban meghatározott eljárást haladéktalanul indítsa meg és foganatosítsa.

Megváltoztatandó volt az egyházmegyei közgyűlés határozata azért, mivel egyrészt az egyházi törvények 184. §-a szerint az átmeneti intézkedések szabályozása az egyházkerületek

hatáskörébe utaltatott s egyházkerületünk ezen törvényes hatáskörében az 1895. évi tavaszi közgyűlés 101. számú pontja szerint kimondotta, hogy azon segédlelkészekre, kik a lelkész-képesítési vizsgát 1894. évet megelőzőleg tették le, az újabb törvény intézkedései nem alkalmazhatók, hanem ezeknek minősítése az 1888. évi szikszói közgyűlési határozatban foglaltak szerint bírálendő meg, másrészt pedig igazolva van, hogy Kenyeressy Árpád az első lelkész-képesítési vizsgát még 1894. év előtt tette le s hogy a püspök úr által részére kiadott minősítési okmány a törvény és egyházkerületi határozatnak megfelelőleg helyesen lett kiállítva s hogy ezek szerint Kenyeressy Árpád a tiszalúczy II-ik osztályú egyházba lelkészül meghívható és megválasztható.

Ezen határozat az alsó-zempléni egyház-megye elnökségével, a tiszalúczy egyház presbyteriumával és általa a többi felebbezőkkel közlendő.

65. Olvastatott az egyházkerületi épületeknek tűzkárelleni biztosítására vonatkozólag az a végből kiküldött bizottság és a „Fonciere Pesti Biztosító-Intézet“ között, az 1895. évi november 4-én, illetve deczember 21-én megkötött szerződés.

Mely szerződés tartalma az egyházkerület e részbeni előző határozatának mindenben megfelelően, jóváhagyólag tudomásul vétetik.

66. Olvastatott az alsó-borsodi egyház-megye közgyűlésének 18. szám alatt kelt határozata, melylyel a miskolczy ev. ref. egyház presbyteriumának a főiskolai épület felépítése, az új paplak megvétele, kijavítása és a Palóczy-utczai elemi iskola kibővítése tárgyában tett intézkedéseit jóváhagyásra ajánlja.

Egyházkerületünk a miskolczy ev. ref. egyház presbyteriumának az egyház-megyei határozatban felsorolt intézkedéseit jóváhagyja és meg erősíti.

67. Az alsó-zempléni egyház-megye Sárospatakon 1896. évi ápril hó 14—15. napjain tartott tavaszi közgyűléséből felterjeszti

ugyanazon egyházmegyének 1895. évi őszi közgyűlésében 15. szám alatt hozott azon határozatát, mely szerint egyházkerületi közgyűlésünket az 1895. évi tavaszi közgyűlés által a lelkeszi minősítés meghatározása tárgyában 101. szám alatt hozott határozat megváltoztatására azon okból kéri, mivel ezen határozat a zsinati törvények intézkedéseivel ellenkezik.

Egyházkerületi közgyűlésünk eltekint attól, hogy az alsó-zempléni egyházmegye a 101. számú határozat megváltoztatását egy, a saját kebelében felmerülő konkrét eset alkalmából kérelmezi s hogy ezen határozat törvénytelenységét is csak a tiszalúczi lelkész-meghívási ügy tárgyalása során vélte felismerni s ezen előzmények daczára is feltételezi, hogy az egyházmegyét indítványa megtételénél csakis a közérdek és az osztóigazság elvei vezérlik.

Az egyházmegye felfogásához azonban hozzá nem járulhat, a 101. számú határozat megváltoztatását szükségesnek és indokoltnak annál kevésbé tartja, mivel ezen határozat a zsinati törvények rendelkezéseivel nemcsak nem ellenkezik, hanem egyenesen a zsinati törvények 184. §-ában foglalt meghagyás folytán lett meghozva.

Ugyanis a szentesített zsinati törvények 184. §-ának első, második és harmadik pontja a minősítési osztályzat szabályozása tárgyában mind az öt egyházkerületre vonatkozó egyöntetű eljárást állapított meg; negyedik pontjában egyenesen arra utasítja az egyházkerületeket, hogy átmenetileg intézkedjenek azon theologus ifjak osztályozásának meghatározására nézve, a kik a lelkészképesítő vizsgákat, még nem a konvent által megállapított módokat és eljárás szerint tették le.

A törvény ezen intézkedése egyenesen kizárja tehát azt, hogy a régebb és újabb vizsgarendszer szerint vizsgázott theologus ifjak, a minősítési osztályzat tekintetében, egyenlő elbánásban részesüljenek, valamint azt is, hogy az újabb törvénynek visszaható erő tulajdoníttassék, a 184. §. első, második és harmadik pontja a régibb rendszer szerint vizsgázott theologus ifjakra is alkalmaztassék.

És így nyilvánvaló, hogy egyházkerületünk nem csak törvényes hatáskörében, hanem egyszersmind az igazság és méltányosság követelményei szerint hozta meg 101. számú határozatát, annak megváltoztatása tehát sem a törvényesség, sem pedig a jog, igazság és méltányosság szempontjából nem lenne kívánatos.

Nem vehető figyelembe az egyházmegyének azon érvelése sem, hogy a törvény minden eddigi szabályzat érvényét eltörölvén, egy ilyenek, nevezetesen a szikszói határozatnak érvénye újból feleleveníthető nem lehetett, mert nyilvánvaló, hogy az átmeneti intézkedések épen úgy megtehetőek egy új szabályzat alkotásánál, mint egy régi, nevezetesen a szikszói határozatra való utalással, a melynek érvényességet egyedül a 101. számú határozat kölcsönöz.

A minősítési okmány tartalmát illető ellenvetés szintén nem fogadható el indokoltnak s az e részben felhozottakat a 201. §. legkevésbé sem támogatja, mivel a 201. §. szerint eljáró küldöttség sem a pályázók minősítvényének, sem pedig a választó egyház osztályozásának megállapítására nem jogosult, hanem csakis annak megvizsgálása tartozik a hatáskörébe, hogy a pályázónak az erre illetékes hatóság által megállapított minősítvénye megfelel-e a választó egyház meghatározott osztályzatának.

Mindezekhez képest egyházkerületünk az 1895. évi tavaszi közgyűlésen 101. szám alatt hozott határozatát érvényében változatlanul fenn tartja s annak szoros alkalmazását és figyelemben tartását az alsó-zempléni egyházmegyétől is elvárja.

68. Olvastatott Debreczeni Bertalan főiskolai jogigazgatónak jelentése arról, hogy a néhai Vágássy Ferencz hagyatékának tárgyalásánál a sárospataki főiskola képviselőjében megjelenvén, az egyházkerület kötelékébe tartozó szántói és erdőhorváti-i egyházak érdekeit is képviselte.

Ezen jelentésből kitetszőleg az örökhagyó végrendeleti intézkedéseinek érvénye minden érde-

kelt fél által elismertetvén, a jogigazgató eljárása és jelentése helyeslő tudomásul vétetik.

69. Olvastatott az alsó-borsodi egyházmegye közgyűlésének 15. számú határozata, a melylyel a cserépfalusi ref. egyház és az ugyanottani római kath. hitközség közötti csere jogügyletet jóváhagyás végett felterjeszti.

Egyházkerületünk a cserépfalusi ev. ref. egyház érdekei szempontjából előnyös csere jogügyletet jóváhagyja és megerősíti, feljogosítja a püspök urat arra, hogy a majdan felterjesztendő csereszerződést a jóváhagyási záradékkal lássa el.

70. Olvastatott az alsó-borsodi egyházmegye közgyűlésének 16. számú határozata, melylyel az átányi egyház presbiteriumának az átányi 20. számú telekjegyzőkönyvben foglalt s eddig a leánytanítói javadalom címén telekkönyvezett ingatlanok az egyház tulajdonaként lelkészi javadalom címén leendő telekkönyvezése iránti kérelmét pártolólág felterjeszti.

Közgyűlésünk ezennel engedélyt ad arra, hogy az átányi 20. számú telekjegyzőkönyvben 4. helyrajzi szám alatt foglalt beltelek a leánytanítói javadalom kitörlése mellett, az egyház tulajdonaként s lelkészi javadalom címén telekkönyvezessék s a beltelek a lelkészi beltelekhez csatoltassék.

71. Olvastatott az alsó-borsodi egyházmegye 33. számú határozata, a melylyel a tiszta-szederkényi egyház által vásárolt ingatlanokra vonatkozó adás-vételi szerződést jóváhagyás végett felterjeszti.

Egyházkerületünk úgy a Tóth Juliánával, mint a Somogyi örökösökkel kötött adás-vételi jogügyleteket jóváhagyja és megerősíti s meghatalmazza a főtiszteletű püspök urat, hogy a Somogyi örökösökkel kötött adás-vételi szerződés felterjesztése után mindkét okiratot jóváhagyási záradékkal ellássa.

72. Olvastatott az alsó-borsodi egyházmegye közgyűlésének 34. szám alatt kelt határozata, melylyel a mező-keresztesi

egyház telekkönyvi kiigazítási kérelmét jóváhagyás végett pártolólág felterjeszti.

Egyházkerületünk az egyházmegye ajánlata és az egyház által felhozott indokok alapján engedélyt ad arra, hogy a mező-keresztési 340., 671. és 2174. számú telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlanok a mező-keresztési ev. ref. egyház tulajdonaként, az eddigi jelzések kitörlése mellett, telekkönyveztessenek.

73. Olvastatott az alsó-zempléni egyházmegye közgyűlésének 18. szám alatt kelt határozata, melylyel az olasz-liszikai egyháznak az erdőterület kicserélésére vonatkozó jelentését jóváhagyás végett felterjeszti,

mely jelentést közgyűlésünk jóváhagyólag tudomásul venni határozta.

74. Olvastatott az alsó-zempléni egyházmegye közgyűlésének 22. szám alatt kelt határozata, melylyel a bereczki-i ev. ref. egyház és özv. Olehvár Györgyné között kötött adás-vételi szerződést jóváhagyás végett felterjeszti.

Egyházkerületünk a bemutatott adás-vételi szerződést jóváhagyja és a jóváhagyási záradékkal ellátni rendeli.

75. Olvastatott a felső-borsodi ev. ref. egyházmegyei közgyűlésnek 31. szám alatt kelt határozata, melylyel a sajó-szentpéteri egyház által az egyházi földek alatt levő kőszén kiaknázási jog eladása tárgyában kötött adás-vételi szerződést jóváhagyás végett bemutatja.

Egyházkerületünk egyrészt a sajó-szentpéteri ev. ref. egyház, mint eladó, másrészt pedig a Magyar Általános Kőszénbánya-Részvénytársaság, mint vevő között kötött adás-vételi szerződést jóváhagyja és a jóváhagyási záradékkal ellátni rendeli.

76. Olvastatott a felső-borsodi egyházmegye közgyűlésének 18. szám alatt kelt határozata, melylyel a borsodi egyház által Takács Pál és társaival kötött eladási szerződést jóváhagyás végett felterjeszti.

Egyházkerületünk ezt az egyház érdekeire

előnyös eladási szerződést jóváhagyja, a jóváhagyási záradékkal ellátni rendeli.

77. Olvastatott a felső-zempléni egyházmegye tavaszi közgyűlésének 22. számú határozata, melylyel a kis-toronyai ev. ref. egyház ingatlan eladási ügyét jóváhagyás végett felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk a tanítói javadalomhoz tartozó pusztabelhely eladását elvben engedélyezi ugyan, az ügy érdemében azonban csak az adás-vételi szerződés felterjesztése után fog határozni.

78. Olvastatott a felső-zempléni egyházmegye tavaszi közgyűlésének 21. számú határozata, melylyel a s.-a.-ujhelyi egyház ingatlan eladási ügyét jóváhagyás végett felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyház tulajdonát képező, s néhai Koós Károly után örökölt úgynevezett magyar kertnek részletenkénti eladásához az engedélyt ezennel megadja, s egyidejűleg felhatalmazza a püspök urat, hogy a majdan bemutatandó adás-vételi szerződéseket az egyházkerület nevében a jóváhagyási záradékkal lássa el.

79. Olvastatott az ungi egyházmegye tavaszi közgyűlésének felterjesztése a vajáni ev. ref. egyház tulajdonát képező 150 frt névértékű kötményezett regale-kötvény kicserélése tárgyában.

Egyházkerületi közgyűlésünk a vajáni ev. ref. egyház tulajdonát képező 150 frt névértékű kötményezett regale-kötvénynek kicserélését és értékesítését, a presbyterium egyetemleges telelőségének kimondása mellett megengedi s az egyház előljáróságát a 150 frtos kötvénynek a püspök urhoz leendő betérjesztésére utasítja.

80. Olvastatott a felső-zempléni egyházmegye tavaszi közgyűlésének 53. számú határozata a lasztóczi ev. ref. egyház ingatlan vételre vonatkozó ügyében.

Egyházkerületi közgyűlésünk a lasztóczi ev. ref. egyház mint vevő, Csiszár Kálmán mint el. adó között a lasztóczi 252. számú telekkönyvben

9. sorszám alatt foglalt belsőség és a rajta levő épületek megvételére vonatkozó szerződést jóváhagyja és a jóváhagyási záradékkal ellátatni rendeli s egyidejűleg engedélyt ad arra is, hogy a tanítói fizetésből felmaradt 200 frt összeg a vételár kifizetésére fordíttassék.

81. Olvastatott a felső-zempléni egyházmegye tavaszi közgyűlésének 54. számú határozata az abarai ev. ref. egyház könyöradomány gyűjtési ügyében.

Mínthogy az orgona-beszerzés elsőrendű egyházi szükségletnek nem tekinthető, ez okból egyházkerületi közgyűlésünk az abarai egyháznak orgona-beszerzés céljából az országos könyöradomány gyűjtés kieszközlése iránti kérelmét elutasítja.

82. Olvastatott az ungi egyházmegye tavaszi közgyűlésének felterjesztése az ungmegyei alispán elleni panaszos ügyben.

Mínthogy az egyházmegye által felterjesztett alispáni határozat az ev. ref. egyház önkormányzati jogát nem sérti s mínthogy az egyes konkrét esetekben hozott sérelmes közigazgatási határozatok ellenében az orvoslás az országos törvények által meghatározott fokozatos felebezés útján keresendő, ez okból közgyűlésünk a panaszlott esetet a konventhez felterjesztetni szükségesnek nem találja, hanem az egyházmegye elnökségét arra utasítja, hogy a sérelmes közigazgatási határozatok ellen a közigazgatási hatóság előtt fokozatos felebbezés által keressen orvoslást.

83. Olvastatott az ungi egyházmegye tavaszi közgyűlésének felterjesztése az ásványi leány-egyház ingatlan vételi ügyében.

Közgyűlésünk elvileg engedélyt ad arra, hogy az ásványi leány-egyháznak az eladott belsőségek vételárából eredő tőkepenze külbirtok vételére fordíttassék, önként értetvén, hogy a gondnok által megkötendő adás-vételi szerződések érdeme felett csak azoknak bemutatása után fog határozni.

84. Olvastatott az ungi egyházmegye tavaszi közgyűlésének felterjesztése a csicseri egyház ingatlan eladási ügyében.

Egyházkerületi közgyűlésünk megengedi, hogy a csicseri egyház tulajdonát képező 132 □ öl kiterjedésű belsőség 32 frtért eladassék s feljogosítja a püspök urat, hogy a majdan beterjesztendő adás-vételi szerződést a jóváhagyási záradékkal elláthassa.

85. Olvastatott az ungi egyházmegye tavaszi közgyűlésének felterjesztése a csicseri egyház faeladási ügyében.

Egyházkerületi közgyűlésünk úgy az egyház által felhozottak, mint az egyházmegye ajánlata alapján engedélyt ad arra, hogy a csicseri egyház tulajdonát képező erdőben lévő fák az erre illetékes erdőrendészeti hatóság engedélyének előzetes kikérése mellett egyszerre értékesítenek, hogy az eddigi erdő-terület kaszálóvá átalakíttassék s hogy a fák vételára részben feltétlen erdő-talaj vételére fordíttassék, részben pedig tőkésítve gyümölcsözőleg kezeltessek.

86. Olvastatott a felső-borsodi egyházmegye tavaszi közgyűlésének 38. számú határozata a felső-barczikai ev. ref. egyház ingatlan vétele ügyében.

Egyházkerületi közgyűlésünk a felső-barczikai 53. számú telekjegyzőkönyvben foglalt 167 helyrajzi számú belsőség megvételére vonatkozó s az egyház érdekeire előnyös adás-vételi szerződést jóvágyja s a jóváhagyási záradékkal ellátni rendeli.

87. Olvastatott a felső-borsodi egyházmegye tavaszi közgyűlésének 36. számú határozata, az edelényi ev. ref. egyház legelő felosztási és vásárlási ügyében.

Egyházkerületi közgyűlésünk a közös legelő felosztására vonatkozó intézkedést jóváhagyólag tudomásul veszi s felhatalmazza az edelényi egyház előljáráóságát arra is, hogy a megfelelő fedezet birtokában, a duzsnok-csebi határban a lelkészi javadalom részére 300 frt vétel-árért legelő területet vásároljon.

88. Olvastatott a felső-borsodi egyházmegye tavaszi közgyűlésének 32. számú határozata a bábonyi egyház telekvételi ügyében.

Egyházkerületünk a Janka Károlylyal kötött adás vételi szerződést jóváhagyja és a jóváhagyási záradékkal ellátni rendeli.

89. Olvastatott a felsőborsodi egyházmegye tavaszi közgyűlésének 61. számú határozata a lászló-falusi ev. ref. egyház kőszén eladási ügyében.

A lászló-falusi egyház képviselője és Klein Lipót s társai között kötött kőszén eladási szerződést egyházkerületi közgyűlésünk jóváhagyja és a megerősítési záradékkal ellátni rendeli.

90. Olvastatott a rimaszombati egyesült prot. gimnázium igazgató választmányának folyamodványa, melyben az iránt keresi meg egyházkerületünket, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter úr kilátásba helyezvén részökre mostani 12000 frtos államsegélyöknek a gimnázium szükségletei által igényelt 16000 frtra való felemelését: az e tárgyban beterjesztett szerződési tervezeteket s a 16000 frtos államsegély alapjára fektetett költségvetéseket jóváhagyni méltóztassék.

Közgyűlésünk a beterjesztett szerződési tervezet és költségvetést jóváhagyja s a konventre ajánlólag fölterjeszti, miután a főgimnázium igazgató választmánya egy rendes és teljes vallás-tanári fizetést illesztett költségvetésébe s ezen javadalmazással kíván gondoskodni — az iskola-fentartó egyházakkal és egyházi főhatóságokkal egyetértve — a két felekezet növendékeinek hitoktatásáról.

91. Olvastatott az 1896 április 21—25 napjain Budapesten tartott ev. ref. konvent közgyűlésének a vallás tanári állások rendszeresítésére és díjazására vonatkozó határozata, melyben kimondja, hogy a középiskolákban a vallás tanárok és a többi rendes tanárok között, sem a fizetés, sem a jogok tekintetében különbség nem tehető s felhívja az egyházkerületeket, hogy ezt a rendelkezést a kebelökben levő felekezeti középiskoláknál — és pedig az államsegélyben részesülőknél is — hajtsák

végre, mert különben állami segélyezésre semmi esetre sem fog olyan középiskolákat ajánlani, a melyek ennek a határozatnak eleget nem tettek.

Egyházkerületünk felhívja a kebelbeli középiskolák igazgató-tanácsait, hogy a vallás-tanárok jogainak és díjazásának megállapításánál a konvent jelen határozatához szigorúan alkalmazkodjanak.

92. A II. országos tanügyi kongresszus rendező-bizottsága három rendbeli kérelemmel járul az egyházi főhatóságokhoz s azok között tiszáninneri egyházkerületünkhöz is, nevezetesen : 1. hogy az egyházi hatóságok a kongresszust legalább 50 frt közvetlen segélyben részesítsék, 2. hogy a hatóságuk körébe tartozó tanárokat és tanítókat a kongresszusban való részvételre buzdítsák, 3. hogy a szegényebb sorsú tanítóknak a kongresszuson való megjelenést némi segélyezés által lehetővé tegyék.

A kongresszus céljaira közgyűlésünk az egyházkerület pénztára terhére 50 frt segélyt szavaz meg. A kérelem második pontja érdekében már előzőleg történt püspöki körlevélben intézkedés, a 3-ik pont pedig az iskola-fenntartó egyházközségek figyelmébe ajánlatik.

93. Bemutatott a báró Baldácsi-alapítvány igazgatóságának a lefolyt évről szóló jelentése, a mely szerint az alapítványból az egyes kerületeknek a mult évről 3000—3000 frt jutalék adatott, tehát ugyanannyi, mint a megelőző esztendőben. Tudomásul vétetik.

94. Gyurátz Ferencz dunántúli ág. hit. ev. püspök 1895 december 28-ról 1979. szám alatt kelt átiratában tudatja, hogy püspöki hivatalát elfoglalta s annak teendőinek vezetését megkezdette.

Örvendetes tudomásul vétetik s egyházkerületünk szívből folyó testvéri szeretettel üdvözli az elválasztott püspök urat új állásán s áldást kér hivataloskodására.

95. Antal Gábor dunántúli ev. ref. püspök 1896 márczius 28-ról kelt 123 számú átiratában ugyancsak püspöki működése megkezdéséről értesít.

Örvendetes tudomásul vétetik s egyházkerületünk testvéri szeretettel üdvözli a püspök urat új állásában és áldást kér hivataloskodására.

96. Konkoly Thege Béla, a komáromi ev. ref. egyház főgondnoka a Pap Gábor volt dunántúli ev. ref. püspök halála alkalmából kifejezett részvétért, valamint püspökünknek a temetésen való személyes megjelenéseért hálás köszönetét nyilváníttja.

Tudomásul vétetik.

97. Ragályi Géza szádellői lelkész népes családjára s csekély lelkészi fizetésére való tekintetből állandó évi segélyt kér az egyházkerület valamely tárából s arra a tornai egyházmegye által is melegen ajánltatik.

Ismerve a folyamodónak valóban nehéz helyzetét és lelkipásztori buzgóságát, addig az ideig, míg a kilátásban levő állami segedelem a lelkészi fizetéseknek legalább 600 frtig való kiegészítésére ki nem utaltatik: egyházkerületünk saját pénztárából Ragályi Géza szádellői lelkész számára évi egyszáz (100) frt segélyt rendel kiadatni.

98. Elek Sándor tussai lelkész fél javadalmazással nyugdíjaztatván, a felmaradó fél javadalomra helyettes lelkészül Ujlaky János, volt lasztoméri lelkészt rendelte Tussára a felső-zempléni egyházmegye. Miután azonban ez a fél jövedelem egy papi család fenntartására nem elegendő, nevezett egyházmegye a tussai egyház exponált és rendkívüli helyzetére való tekintetből az ott alkalmazott helyettes lelkész részére legalább 150 frt évi állandó segélyt kér az egyházkerulettől.

A felső-zempléni egyházmegye kérelmének e nemzetiségi határvonalon fekvő egyház érdekében helyt ad egyházkerületünk s Ujlaky János, tussai helyettes lelkész részére a 150 frt évi segítséget megadja abból az összegből, a mely idáig a felső-zempléni szegényebb sorsú tanítóknak egyházkerületi segélyképen adatott, de a mely összeg a tanítók részére kiutalt és kiutalandó állami fizetéspótlékok életbelépte után az egyházkerület segélypénztárainak rendelkezésére marad.

99. Olvastatott a miskolczi felsőbb leánynevelő-intézet felügyelő-bizottságának 1896 május 25-én tartott üléséből felvett jegyzőkönyve, melyben Seltenreich Emma, Torkos Etelka és Kenyeressy Mariska intézeti tanítónőknek az első ötödéves korpótléket, tekintettel nevezetteknek buzgó és lelkiismeretes s az intézet szellemi és erkölcsi érdekeit szívükön viselő működésükre, már a következő iskolai évtől kezdve kiadatni javasolja.

Közgyűlésünk a felügyelő-bizottság indokait s az intézet tanítónőinek lelkiismeretes buzgóságát méltányolva, Seltenreich Emma, Torkos Etelka és Kenyeressy Mariska részére az 50 frt korpótléket, már az 1896. év szeptember 1-től kezdve, folyóvá tenni rendeli.

100. Olvastatott az egyházkerületi tanügyi bizottságnak 1896 május 26-án tartott üléséből beterjesztett jegyzőkönyve, melyben jelenti, hogy a kerületi tanügyi bizottság új szervezetére vonatkozó munkálat elkészült ugyan, de mielőtt tárgyalatnák, a bizottság czélszerűnek látja és javasolja annak kinyomatását, hogy így mindenki megismervén, a következő őszi vagy tavaszi közgyűlés alkalmával, a hozzászólók a tervezet tartalmáról alaposan tájékozva legyenek s esetleg rajta módosításokat tehessenek.

A tanügyi bizottság javaslata alapján közgyűlésünk a tervezet kinyomatását elrendeli s annak tárgyalását, hogy a tanítói körök s azok az egyházmegyék is hozzászólhassanak, a melyek esetleg őszi gyűlést nem tartanak, a jövő tavaszi közgyűlés idejére teszi át.

101. Gömör-Kishont vármegye közigazgatási bizottsága tudatja Józsa Antalnak a nevezett vármegye kir. tanfelügyelőjévé történt kineveztetését.

Tudomásul vétetik.

102. Scossa Dezső jelenti, hogy Heves vármegye kir. tanfelügyelőjévé neveztetvén ki, hivatalát elfoglalta.

Tudomásul vétetik.

103. Az abauji egyházmegye 1896 április 8—10. napjain Kassán tartott tavaszi közgyűléséből pártolólág terjeszti fel Hallgató János mérai, ifjú Kiss Lajos garbócz-bogdányi és Biró

János Kovács-vágási lelkészeknek folyamodványait, melyekben mindhárman a lelkészi jövedelmökről felvett u. n. „Jelentő-ív“ némely adatának helyesbítését s túlmagasan megállapított lelkészi járandóságuknak alább szállítását kérelmezik.

Miután sem a kérelmezők, sem az abauji egyházmegye közgyűlése nem jelölik meg határozottan — egynek kivételével — azt a végösszeget, a mennyire kérelmezők teljes lelkészi jövedelmét becsülik: minthárom folyamodvány visszatételek az abauji egyházmegyéhez, azzal a meghagyással, hogy teljes határozottsággal megnevezvén mindhárom lelkész járandóságánál azt a maximális összeget, a mennyiben biztos jövedelmöket véglegesen megállapítani kívánja, azokat jövő őszi közgyűlésünk elé újból terjessze be.

104. Szabó Endre ungi esperes a lelkészvizsgáló-bizottságba még múlt őszi gyűlésünkön beválasztatott, de akkor neve a jegyzőkönyvből kimaradván,
pótlólag jelen jegyzőkönyvbe vezetetik be.

105. A gömöri egyházmegye 1896. április 8—9. napjain Uzapanyiton tartott közgyűléséből jelenti, hogy a lekenyei két prot. felekezet közötti vagyoni-közösség megszüntetése tárgyában kiküldött biztosoknak sikerült végre olyan szerződést létesíteni a két felekezet között, mely minden keserűséget okozó per nélkül az összes vagyoni tulajdonjogát a lekenyei ev. ref. egyház részére, telekkönyvileg örök időkre biztosítja.

Örvendetes tudomásul vétetik és miután az ágost. evangélikusok részéről egyházkerületünk-nél letett 1000 (ezer) forint tökesegélynek visszaadása, az ügy ily szerencsés megoldásától tétetett függővé: az ezer frt visszaadása elhatározott.

106. Ugyanazon egyházmegye ugyanabból a közgyűléséből indítványozza, hogy a konvent a lelkészi fizetéseknek az egész országban leendő egyöntetű felszámítása végett állapítson meg egységes alapelveket, mint az a róm. kath. kongrua felszámításánál történik és a lelkészi fizetéseknek ezek alapján való újra felszámítását mielőbb rendelje el.

Miután a konvent ebben az ügyben már állást foglalt s kimondotta, hogy a lelkészi fize-

téseknek általános, országos újabb összeírásába és felbecsülésébe ez idő szerint — a lelkészi gyámintézet sorsára és jövőjére való tekintetből — nem bocsátkozik, hanem a hibásan felvett lelkészi jövedelmeknek kiigazítását — indokolt felterjesztésre — esetről-esetre megengedi: közgyűlésünk nem látja szükségesnek a gömöri egyházmegye indítványának a konvent elé való vitelét s a felett ezuttal napirendre tér.

107. Ugyazazon egyházmegye ugyanabból a közgyűléséből indítványozza, s ez indítvánnyal kapcsolatban felolvasatott a felső-zempléni egyházmegye hasonló tárgyú megkeresése is, hogy a lelkészi fizetések égetően szükséges rendezését *törvényhozási uton*, a már kimondott *800 frtnyi* minimum alapján a konvent szorgalmazza.

A főt. konvent épen legközelebb lefolyt gyűléséből intézvén az égető ügyben felterjesztést a nagymélt. miniszteriumhoz: jelenleg ez az indítvány is meghaladottá vált.

108. Ugyanaz az egyházmegye ugyanabból a közgyűléséből módosítani kéri a konventi „Utasításnak“ az esketési stólára vonatkozó rendelkezését oly formán, hogy az első bekezdés ezen szavai: „azonban annak (t. i. a stólának) meg nem fizetése az esketés akadályául nem szolgál“ töröltessenek s a stóla-ügy végleges rendezéseig az eddigi állapot teljesen érintetlenül hagyassék.

Közgyűlésünk az „Utasítás“ neheztelt rendezését a maga részéről — több ok miatt — helyesnek találja s annak megváltoztatását a konventnek nem javasolja.

109. Ugyanaz az egyházmegye ugyanabból a közgyűléséből indítványozza, hogy az országos özvegy-, árva-gyámintézet alapszabályainak 9. §-ában foglalt azon kifejezés, mely szerint a „segélyben részesülni kívánók ev. ref. voltukat is tartoznak igazolni,“ oly értelemben változtassék meg, hogy a segélyjogosultak ne ev. ref., hanem *protestáns voltukat tartozzanak igazolni.*

Az oly sok nehézség legyőzése után megalkult országos gyám-intézet ügyét ujjolag meg

bolygatni egy olyan indítvánnyal, melynek czélzata konventen annak idején alapos megvitatástárgyát képezte s az alapszabály kifogásolt pontja csak azután szövegeztetett a mai alakjában: közgyűlésünk nem tartja kívánatosnak s az indítvány felterjesztésére nem vállalkozik.

110. A felső-zempléni egyházmegye 1896 márczius 25-én Sátoralja-Ujhelyben tartott közgyűléséből az egyre szélesebb körben jelentkező tanító-hiány némi orvoslása végett jónak látná felkérni a nagyméltóságú közoktatásügyi miniszteriumot, hogy az állami tanítóképezdek népességének növelésére — a jótéteményes helyek szaporítása által — tegyen intézkedéseket.

E tárgyban egyházkerületünk épen legközelebb múlt őszi közgyűlésében már intézkedvén, újabb felterjesztésnek szüksége ez idő szerint nem forog fenn.

111. Ugyanaz az egyházmegye ugyanabból a közgyűléséből felkéri az egyházkerületet „egy, az összes egyházmegyék és egyházközségek anyagi ügyeit magában foglaló szabályrendelet készítésére.“

Miután egyházkerületi közgyűlésünk nem tudta a felterjesztésből tisztán kivenni, hogy mit ért voltaképen „az anyagi ügyeket magában foglaló szabályrendelet alatt“ a felső-zempléni egyházmegye? vajjon vagyoni leltárt-e, vagy pedig a számadások szabályszerű összeállítására vonatkozó utasításokat: ez indítvány a felső-zempléni egyházmegyéhez azzal a meghagyással tétetik vissza, hogy óhajtasát szabatosabban körvonaloelván, úgy terjessze be következő őszi közgyűlésünk elé.

112. Kérdésbe tétetett, hogy Gyurkó Dániel és Kőrössy István, az abauji egyházmegyének két nyugalmazott lelkésze, kiknek gyámintézeti jogosult utódaik nincsenek, magok pedig teljesen munkaképtelenek: felmentendők, jobban mondva felmenthetők-e a gyámintézeti fizetés kötelezettség alól?

Ez a kérdés elvi megállapodás czéljából, a főtisztelendő konvent legközelebbi ülése elé terjesztendő.

113. A tornai egyházmegye 1896 május 4-ik napján Tornán tartott rendkívüli gyűléséből az iránt keresi meg az egyházkerületet, hogy boldog emlékezetű Lovass Sámuel volt tornai jeles esperes és helyettes szuperintendens hamvainak emlékkövel való megjelöléséhez némi segélyvel járulni kegyeskedjék.

A kért kegyeletos célra egyházkerületünk pénztárából 40 frt adomány megszavaztatik.

114. Illés János nagy-ráskai tanító az iránt folyamodik, hogy az 1877-ik év november havában, az abauji egyházmegye vizsgáló bizottsága által nevére kiállított tanítói oklevél állami elismertetése s ennek folytán részére az államsegély kieszközlése végett az egyházkerület tegyen lépéseket.

E folyamodvány nem az illetékes felsőzemp-
léni egyházmegye útján adatván be, ahhoz, első-
fokú elbírálás és véleményadás végett, vissza-
küldetik.

115. A tokaji egyház előjárósága bomladozó templomát szeretné rendbehozni s csonka tornyát kiépíteni az ezredik évforduló emlékére. E célból segélyt kér az egyházkerulettől, valamint ajánlást a nagym. földmivelésügyi minisztériumhoz, a hová ingyen faanyagért szándékoznak folyamodni.

A kérelem alábbi része elnökileg már elin-
tézett, az egyházkerületi segélyre vonatkozó-
lag jelen beadványuk áttétetik az egyházkerületi
pénzügyi választmányhoz.

116. A nemzetiségi szempontból felettebb veszélyeztetett ponton alakult erdődi kisedd fiók gyülekezet s az oláh-topliczai nemzeti missiót teljesítő körlelkészség templom- és iskolaépítési célra segedelemért esedezik.

Részökre 10—10 frt segélyt szavaz meg
közgyűlésünk az egyházkerület pénztára terhére.

117. Az ungvári egyház a konvent rendelkezése alatt álló közalaptól templombővítési és javítási célra 10,000 frt kölcsönt kér évi 4%-os kamatra s 1 és $\frac{1}{2}$ %-os tőketörlesztésre, az ungi egyházmegye ajánló fölterjesztése kapásában.

Egyházkerületünk mielőtt az ungvári egyház
kérvényét a konventhez fölterjesztené, visszateszi
azt az ajánló ungi egyházmegye esperesi hivatalá-

hoz, oly utasítással, hogy az Egyházi Törvény 18. §. c. pontja értelmében az ungvári egyházközség presbitériumának és közgyűlésének a kölcsön felvételét helyeslő és kimondó jegyzőkönyvi határozatát szerezzze be; továbbá az ily törlesztési kölcsönök kérvényezéséhez a konvent által kiadott rovatos ívek szabályos kiállítását eszközöltesse, s így terjessze be jövő egyházkerületi gyűlésünkre.

118. Az ungi egyházmegye 1896 márczius 24—25 napjain Ungváron tartott közgyűléséből felterjeszti Kádár Ferencz lucskai tanító panaszát, mely szerint még az 1894—95. tanévre 55072. számú miniszteri rendelettel engedélyezett 111 frt államsegélyt az ungvári adóhivatal kifizetni vonakodik, miután oda ez ügyben, valami tévedés folytán, semmiféle miniszteri meghagyás nem érkezett.

Püspök úr felkérte, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi minisztériumnál a 111 frt kiutalása érdekében tegyen lépéseket.

119. Bíró János kovács-vágási lelkész, családja jövője érdekében, rendes lelkészszé választatása alkalmával 1890-ben, az egyházkerületi özvegy-árva gyámternél három részvényre jegyeztette elő magát. Most, hogy az országos gyámintézet életbelépett, az iránt folyamodik, hogy jövőre csak egy részvény után legyen köteles fizetni, a másik két részvény pedig nevérről töröltessék s az utánok 1890. évtől fogva befizetett kamatok részére visszaadassanak.

Kérvénye méltányos elintézés végett, áttétetik az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz.

120. A szinpetrii egyház 84 frt tőke tartozása után a kamatok elengedését; a magyar hátárszélen fekvő morva-javoronoki ref. egyház némi segedelmet; a bacskai egyház 900 frt kölcsönt; a nagy-bózsvai egyház 150 frt segélyt; a nyiri egyház évi állandó 50 frt segélyt; a péderi lelkész, Boytár Sámuel 250 frtot részint segélyképen, részint kölcsönképen; Réthy Pál golopi lelkész 250 frt egyházkerületi tartozásának elengedését; Gyurkó Barnáné az egyházkerületi özvegy-árvatár segélyezettjei közzé való felvételét; Ozsváth Istvánné és Reho Jánosné lelkész-özvegyek bármely tárból nyújtandó segedelmet kérnek.

Mindezen kérvények, érdemleges elintézés végett áttétetnek az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz.

121. A tornai ev. ref. egyházmegye 1896 május 4-ikén Tornán tartott közgyűléséből fájdalommal jelenti közszereteten részesülő esperesének, Gyarmathy József sziliczei lelkésznek, váratlan elhunytát.

Egyházkerületünk, midőn a legőszintébb fájdalommal értesül az élete delén kidőlt ez egyik jelese haláláról, hálás szívvel teszi le a maga részéről is az aranyszívű ember, a ritka kötelesség tudó lelkipásztor és esperes sírjára az elismerés koszorúját s emléket és érdemeit jegyzőkönyvében örökíti meg.

122. A püspöki jelentésben indítványozott egyházkerületi egyházi lelkészi értekezlet előkészítése tekintetéből közgyűlésünk püspök urat kéri fel, hogy az e tárgyban

való tanácskozássra az érdeklődő egyénekből hívjon össze egy bizottságot, a hova legczészerűbbnek találja s e bizottságnak az értekezlet megalakítására és szervezkedésére vonatkozó megállapodásait terjessze be legközelebbi őszi közgyűlésünk elé.

123. Az alsó-zempléni egyházmegye 1896 ápril 14—15. napjain Sárospatakon tartott közgyűléséből tudatja, hogy a Kopré Ferenc halálával megüresedett esperesi hivatalra a szavazatok általános többségével Keresztúri József semjéni lelkész választatott meg.

Közgyűlésünk a választást tudomásul veszi s tanácskozó testületének tagjai sorában a megválasztott, alsó-zempléni új esperes urat melegen üdvözlö.

124. Ugyanazon egyházmegye ugyanabból a közgyűlésből jelenti, hogy a Keresztúri József esperessé lételel megüresedett papi tanácsbírói hivatalra Bálint Dezső sárospataki lelkész, a világi főjegyzőségre Vitányi Bertalan szerencsi ügyvéd, a papi két aljegyzőségre Hézsér Emil tállyai és Ölbey János rozvágyi

lelkész, a világi két aljegyzőségre pedig Dr. Finkey Ferencz sárospataki jogtanár és Dr. Pilissy Nándor bodrogközi szolgabíró választattak meg.

Mindezen választások tudomásul vétetnek.

125. A tornai egyházmegye 1896 ápril 7—8 napjain tartott gyűléséből tudatja, hogy papi főjegyzőjévé Ragályi Géza szádellői lelkészt választotta meg.

Tudomásul szolgál.

126. A felső-borsodi egyházmegye 1896 ápril 13—14 napjain Szalonnán tartott gyűléséből tudatja, hogy a kebelében üresedésben volt papi tanácsbírói állásra Palcsó Károly damaki lelkész választatott meg.

Tudomásul vétetik.

127. Az ungi egyházmegye 1896 márczius hó 24—25. napjain Ungváron tartott közgyűléséből jelenti, hogy jelenleg 4 egyháza van tanító nélkül, u. m. Jenke, Reviscse, Veskócz és Ágtelek.

Sajnos tudomásul szolgál.

128. Az egyes egyházmegyék részéről a következő lelkészi és tanítói választásokat jelentették be:

a) Abaujban: Béky József pusztafalusi tanító Buzitára, Tóth István kis-dobszai tanító Felső-Dobszára, Komjáthy János felső-csáji tanító Beszterre, Baksy Pál kis-kinizsi tanító Selyebre, Sóvári Semetka László radistyáni tanító Vajánba választattak és erősítettek meg.

b) Alsó-Borsodban: Fekete Gyula tiszakecskői lelkész Bócsra, Szabó András segéd-lelkész Vattára, Kovács Károly helyettes-lelkész Palkonyára s Andó Lajos Tisza-Keszibe rendes lelkészekül; Andornokra Vágó Imre, Noszvajra Tóth Kálmán, Csepre Szabó Péter tanítókul megválasztattak s megerősítettek.

c) Felső-Borsodban: Batta József sajtó-vámosi helyettes-lelkész Felső-Kelecsénybe rendes lelkészekül; Andorko István Rudóbányára, Balogh István Damakra, Nagy Jenő Szentpéterre rendes tanítókul megválasztattak s megerősítettek.

d) Gömörben: Czinke István Rimaszombatba, Dusza János Giczére, Szabados László Imolára rendes lelkészekül; Ruszkai István Csízbe, Szécsényi István Kőrösbe, Szűcs Lajos Poszo-

bára, Kós István Zeherjére, Széplaki Gyula Csány-Szkárosra, Ibos József Hubóra rendes tanítókul megerősítettek.

e) Tornában: Jakab János Bódva-Lenkére, Fodor György Perkupára, Nagy Barnabás Szinpetribe rendes lelkészekül megválasztottak s megerősítettek.

f) Felső-Zemplénben: Vidonyi Dániel Garanyba; Fábrián István Abarára, Soltész Károly Morvára, Földi Tamás Szőlőkére, Nyitrai József Lasztomérba tanítókul megerősítettek.

g) Ungban: Kis Ferencz Vajánba, Csighy Ferencz Eszenybe, Enyedi Lajos Ptruksára, Papp Lajos Béésbe, Böszörményi János Ágtelekre tanítónak megválasztottak és megerősítettek.

Mindezen választások és megerősítések tudomásul vétetnek.

129. Közhirdetésre felvételnek:

1. Egyházkerületi közigazgatási pénztár 6 kommunió alkalmával.
2. Papi özvegy-árvatár.
3. Sárospataki főiskola.
4. „ tápintézet.
5. „ theol. tanári nyugdíj-intézet.
6. Miskolczi tápintézet.
7. Rimaszombati tápintézet.
8. Egyházkerületi főleánynövelde.
9. Országos egyházi közalap.
10. Országos prot. árvaház.
11. Egyházmegyei pénztár.
12. Szegény egyházakban szolgáló lelkészek s tanítók.
13. Váczi siketnémák intézete.
14. Elmebetegek intézete.
15. Moldva-oláh missió.
16. Radványi,
17. Garbócz-bogdányi,
18. Kázmárki,
19. Devecseri,
20. Vécsei,
21. Csenyétei,
22. Ábrányi,
23. Sályi,
24. Szakácsi,
25. Meszesi,

26. Sajó-ivánkai,
27. Kis-toronyai,
28. Zempléni,
29. Garanyi,
30. Kis-ráskai,
31. Gálszécsi,
32. Kálosai,
33. Nasztraji,
34. Szent-királyi,
35. Kánói,
36. Jablonczai,
37. Borzovai,
38. Zsarnói egyház.

130. A lelkész-szenteléssel egybekötött őszi egyházkerületi gyűlés helyéül, a sorrend szerint a gömöri egyházmegye következne ugyan, azonban, a sárospataki egyház temploma elkészülvén, az egyház kérte, hogy őszi gyűlésünk oda tétessék, mely alkalommal fogja templomát is ünnepélyességgel felavatni.

Ezen kérelem folytán őszi közgyűlésünk helyéül az alsó-zempléni egyházmegyében kebelezett sárospataki egyház tűzetik ki.

131. Mindezen jegyzőkönyvi pontok meghitelesítették.

Bírósági ügyek.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület időszaki tanácsának 1895 november 19-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyv.

Kun Bertalan püspök és Ragályi Béla felső-borsodi egyházmegyei gondnok elnöklete alatt jelen voltak: Léway József, Tóth Dániel, Vadászy Pál, Antalfy László, Fejes István bírói tagok és dr. Kovács Gábor, mint jegyző.

I. A rimaszombati lelkészválasztás.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület időszaki tanácsa, mint főlebbviteli bíróság a panaszszal megtámadott rimaszombati lelkészválasztási ügyet, melyben a gömöri egyházmegye időszaki tanácsa 1895 október 8-án Tornallyán tartott ülésében hozott ítéletével Czinke Istvánnak a rimaszombati ev. ref. egyház lelkészévé 1895 június 9-én történt megválasztását megsemmisítette és új választás kitűzését rendelte el, a Baksay István és társai felebbezése folytán vizsgálat alá vevén, abban következőleg

ítelt:

A gömöri egyházmegye időszaki tanácsának fentebbi keletű ítélete megváltoztatik és Czinke Istvánnak a rimaszombati ev. ref. egyház lelkészévé történt megválasztatása egyhangúlag megerősítetik. A felmerült egyházmegyei bírósági költségekben a panaszlók elmarasztaltatnak, az egyházkerületi időszaki tanács tagjai ezúttal költségeket nem számítván fel, e tekintetben ítélethozatalra szükség nincsen.

Indító okok.

Bár a vizsgálati jegyzőkönyvek és tanú vallomások azt bizonyítják, hogy a lelkész-választás alkalmából alakult pártok mindenike igyekezett a majomi leányegyház szavazatképes tag-

jait a maga részére megnyerni, mindazáltal semmi olyan ígéret, fenyegetés, etetés-itatás, pénzbeli vesztegetés elő nem fordult, mely az egyházmegyei ítélet alapjául szolgáló vádak teljes bizonyította volna, sőt minthogy a szavazás teljes rendben és titkosan történt, a majomi leányegyház tagjainak állítólagos megfélemlítés következtében a Czinke István részére történt leszavazását, mely az ítéletnek legerősebb érvét képezi, épen a titkos szavazás természeténél fogva, mint bizonyíthatatlant, nem is lehet ítélet alapjául elfogadni, így a gömöri egyházmegye időszaki tanácsának ítélete a bizonyítás azon mértékével nem is rendelkezik, melyre az egyházi törvény 233. §-ának d) pontját jelen esetben alkalmazni lehetne.

Minthogy továbbá a megválasztott lelkésről az időszaki tanács ítélete is elismeri, hogy megválasztatásába semmi tekintetbe be nem folyt, így pályázati jogát új választás esetére is kénytelen volt érvényben hagyni: ennél fogva a meglehetősen nagyszámú (28) szavazattöbbség után sem az egyházat újabb választás izgalmainak kitenni nem volna célszerű, sem a megválasztott és újra pályázható lelkészre nem lenne méltányos: azért is az egyházmegyei időszaki tanács fentebbi ítéletét meg kellett változtatni és a választást meg kellett erősíteni.

Az egyházmegyei időszaki tanács által 42 frt 50 krban megállapított költségek a dolog természeténél fogva a vesztes fél által viselendők és a biztosítékul letett 50 frtból fedeztetnek, a fenmaradó összeg pedig, mint hogy az egyházkerületi időszaki tanács tagjai a jelen esetben költségeiket nem számították fel, az illető vesztes félnek vissza fog adadni.

Kelt Miskolczon, 1895 november 19-én.

Ragályi Béla,
egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Kun Bertalan,
püspök, egyházi elnök.

Dr. Kovács Gábor,
jegyző.

**A tiszánineni ev. ref. egyházkerület időszaki tanácsának
1896. május 15-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyv.**

Jelen voltak: Kun Bertalan püspök és báró Vay Béla főgondnok elnöklete alatt: Ragályi Béla, Lengyel Sámuel, Vécsey József gondnokok, Nagy Pál, Tóth Dániel, Vadászy Pál, Antalfy László esperesek, mint szavazó bírák, Dr. Kovács Gábor, mint jegyző.

II. A hevesi lelkész-választási ügy.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület időszaki tanácsa, mint főlebbviteli bíróság, a panaszszal megtámadott hevesi lelkész-választási ügyet, — a melyben az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsa 1896 március 25-én Miskolczon tartott ülésében hozott ítéletével Kovács Mihály s.-lelkésznek a a hevesi ev. ref. egyház lelkészévé 1895. november 10-én történt megválasztását megerősítette, — a Nemcsik Kálmán és társai felebbezése folytán vizsgálat alá vevén abban következőleg

ítelt:

Az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsának e tárgyban hozott ítélete indító okainál fogva helybenhagyatik.

Az egyházkerületi időszaki tanács bírói költségei 40 frtban állapíthatnak meg, mely összeg a letett óvadékból fedeztetik.

Ezen ítélet hozatalánál, mint az alsó-borsodi egyházmegye esperese Tóth Dániel és gondnoka Lengyel Sámuel nem szavaztak.

Báró Vay Béla,
világi elnök.

Kun Bertalan,
egyházi elnök.

Dr. Kovács Gábor,
jegyző.

III. A sajó-kazai lelkész-választási ügy.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület időszaki tanácsa, mint főlebbviteli bíróság, a panaszszal megtámadott sajó-kazai lelkész-választási ügyet, — melyben a felső-borsodi egyházmegye törvényszéke 1896 ápril 13 napján Szalonnan tartott ülésében hozott ítéletével Mindszenti Imre segéd-lelkésznek 1896 február 16-án sajó-kazai lelkészül történt megválasztását megerősítette, — a Sáfrány János és társai felebbezése folytán vizsgálat alá vevén, abban következőleg

ítelt:

A felső-borsodi egyházmegyei bíróságnak fentebbi ítélete megváltoztatik s a sajó-kazai egyház új lelkész-választásra utasítatik, melybe Mindszenti Imre segéd-lelkész is pályázhat és választható.

Az egyházkerületi időszaki tanács bírói költségei 36 frtban állapíttatnak meg, mely a becsatolt óvadékból fedeztetik.

Indító okok.

A vizsgálati iratok világosan mutatják, öt tanú, névszerint Timár Mihályné, Sinkó János, K. Lengyel Istvánné, Sándor Juliánna és Magyar Mihály esküvel bizonyítják, hogy a Mindszenti Imrére való szavazásra fenyegetés útján kényszerítették; be van bizonyítva az is, hogy az illető kiküldöttek 32 frot kaptak úti költségre, hogy Debreczenbe utazhassanak, Mindszenti Imrét meghallgatni, már pedig azon határt megvonni, meddig tekinthető akármely érdekelt vagy nem érdekelt fél által adott összeg pénz úti költségek, vagy pedig korteskedési célra költendő összegnek, rendkívül nehéz; de meg az egyházi törvény 233. §. d) pontja világosan tiltja mind ezen eszközöknek felhasználását, így a választást megkellett semmisíteni, s új választást elrendelni.

Mint hogy Mindszenti Imre ellen, sem az iratok sem a fellebbezés nem foglal magában olyan bizonyítékot, még csak gyanut sem, hogy ő maga megválasztásába legkevesebbé is befolyt volna: az új lelkész-választásból őt ki zárni nem lehetett.

A költségek, mint hogy azok sem a megválasztott lelkészt a választás megsemmisítése után jogosan nem terhelhetik, sem az egyház terhére nem eshetnek: felebbező felek által fizetendő, illetőleg a becsatolt óvadékból fogandók le, a felmaradó rész nekik visszaadatván.

Br. Vay Béla,
világi elnök.

Kun Bertalan,
egyházi elnök.

Dr. Kovács Gábor,
jegyző.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület egyházi bíróságának Miskolczon 1896 május 28-án tartott üléséből felvett jegyzőkönyve.

IV. A kis-ráskai egyházi adó-ügy.

Jelen voltak a bíróság részéről: Kun Bertalan püspök, egyházi elnök, báró Vay Béla főgondnok, világi elnök, Kovách Károly, Ragályi Béla, Lengyel Sámuel, Vécsey József gondnokok, Nagy

Pál, Tóth Dániel, Antalfy László esperesek, Radácsi György, Kérészi Barna, Zombori Gedő, Idrányi Ferencz, Nagy Ignác, Debreczeni Bertalan egyházkerületi tanácsbírák és dr. Kovács Gábor jegyző.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület törvényszéke, mint közigazgatási bíróság a k.-ráskai egyház presbyteriumának Kozma Gábor egyháztagra kirótt egyházbér ügyében 1895 július 14-én hozott határozatát, melyben a felső-zempléni egyházmegye közigazgatási bírósága 1895 augusztus 29-én Zemplénben tartott ülésében a presbyterium javára határozott, a Kozma Gábor felebbezése folytán vizsgálat alá vevén: abban a következőleg

határozott:

A felső-zempléni egyházmegyei bíróságnak ezen ügyben hozott fentebbi határozata érintetlenül hagyatik és a felebbezés visszautasíttatik.

Indító okok:

Az egyházközségben a presbyterium által kirótt fizetési kötelezettségek kivetése ellen az egyházmegyei bíróság határozatán túl az egyházi törvény 251. §-ánál fogva felebbezésnek helye nincsen.

V. A migléczi egyházi adó-ügy.

Jelen voltak a bíróság részéről: Kun Bertalan püspök, egyházi elnök, báró Vay Béla főgondnok, világi elnök, Nagy Pál, Tóth Dániel, Antalfy László esperesek, Kovách Károly, Ragályi Béla, Lengyel Sámuel, Vécsei József, Meczner József gondnokok, Radácsi György, Kérészi Barna, Zombori Gedő, Idrányi Ferencz, Nagy Ignác, Debreczeni Bertalan egyházkerületi tanácsbírák, dr. Kovács Gábor jegyző.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület törvényszéke, mint közigazgatási bíróság a migléczi egyház presbyteriumának Bessenyei Bertalan jelenleg kassai lakos, ügyvéd, migléczi földbirtokosra, az 1894 és 1895 évekre az egyházi épületek és templomjavítási céljaira kirótt adózási ügyében hozott határozatát, melyet a felső-zempléni egyházmegye közigazgatási bírósága 1896 márczius 26-án Sátoralja-Ujhelyben tartott gyűlésben helybenhagyott, a Bessenyei Bertalan kassai lakos felebbezése folytán vizsgálat alá vevén; abban a következőleg

határozott:

A felső-zempléni egyházmegyének fentebb idézett és a kivétést helybenhagyó végzése érintetlenül hagyatik s a felebezés visszautasítottatik, minthogy az egyházi törvény 251. §-ánál fogva a presbyterium által kivetett egyházi adózás ellen az egyházmegye határozatán túl felebezésnek helye nincsen

Az egyházmegyei bíróság határozatának azon része, mely a felfolyamodó családi székének a miglészi templomban a többi székekkel egyenlő színvonalra állítása tekintetében szintén megerősítette a presbyterium határozatát, indító okainál fogva helybenhagyatik.

VI. Az eger-lövői lelkészválasztás ügy.

Jelen voltak a bíróság részéről: Kun Bertalan püspök, egyházi elnök, báró Vay Béla főgondnok, világi elnök, Bernáth Elemér, Kovách Károly, Ragályi Béla, Vécsei József gondnokok, Nagy Pál, Antalfy László, Szabó Endre esperesek, Lévai József, Kérészy Barna, Zombory Gedő, Radácsi György, Debreczeni Bertalan, Idrányi Ferencz egyházkerületi tanácsbírák, dr Kovács Gábor jegyző.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület törvényszéke, mint közigazgatási bíróság az eger lövői egyházban 1895 november 3-án megtartott lelkészválasztási ügyet, melyben az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye időszaki tanácsa, mint közigazgatási bíróság 1896 május 21-én Miskolczon tartott ülésében Solyom Barna tiszafüredi segéd-lelkésznek eger-lövői rendes lelkésszé választását megerősítette, a P. Molnár István és társai eger-lövői lakosok felebezése folytán vizsgálat alá vevén; abban a következőleg

határozott:

Az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsának ezen ügyben hozott fenntebbi keletű és tartalmú határozata indító okainál fogva helybenhagyatik és Solyom Barna eger-lövői lelkészül ezennel megerősítettik.

VIII. A sajó-keresztúri egyház templomszék pere.

Jelen voltak: Kun Bertalan püspök, egyházi elnök, báró Vay Béla főgondnok, világi elnök, Nagy Pál, Tóth Dániel, Antalfy László esperesek, Bernáth Elemér, Kovách Károly, Ragályi

Béla, Meczner József, Lengyel Sámuel gondnokok, Idrányi Ferencz, Zombori Gedő, Radácsi György, Nagy Ignácz egyházkerületi tanácsbírák, dr. Kovács Gábor jegyző.

A sajó-keresztúri egyház presbyteriumának a templomi szék átalakítások ügyében 1895. évi november 15-én hozott határozatára, melyet az alsó-borsodi egyházmegye közigazgatási bírósága 1896 április 15-én Miskolczon tartott ülésében nem hagyott helyben; ezen egyházmegyei bírósági határozat ellen hét presbyter, egyházkerületünk közigazgatási bíróságához felebbezést intézett.

Minthogy ezen felebbezés elkésve, a megyei bíróság kikerülésével terjesztetett fel, ezennel visszautasíttatik.

VIII. A parasznyi egyház templomszék pere.

Egyházkerületi bíróságunk a parasznyi egyházban előfordult templomi szék per iratait, melyben a felső-borsodi egyházmegye 1896 április 13-án Szalonnán tartott közgyűlésen közgyűlésileg hozott határozatot, minthogy ezen ügy az egyházi törvény 300. §. 12. pontja értelmében a bíróság elé tartozik, újabb eljárás céljából a felső-borsodi egyházmegye bíróságához visszatétetni határozza.

IX. A ptruksai egyház építkezési ügye.

Egyházkerületi bíróságunk a ptruksai leányegyház gondnoka és társai által felebbezett azon egyházmegyei határozatot, melyben az ungi egyházmegye 1896 márczius 24-én Ungvárt közgyűlésileg intézkedett, minthogy az anya- és társ-egyházak építkezéseiből felmerülő vitás-ügyek az egyházi törvény 300. §-a 3. alpontja szerint a bíróság elé tartoznak; újabb eljárás céljából az ungi ev. ref. egyházmegye bíróságához visszatétetni határozza.

X. Atkári Sámuel eger-lövői egyháztag fegyelmi ügye

Jelen voltak: Kun Bertalan püspök, egyházi elnök, báró Vay Béla főgondnok, világi elnök, Nagy Pál, Szabó Endre, Antalfy László esperék, Bernáth Elemér, Kovách Károly, Ragályi Béla, Vécsey József, Meczner József gondnokok, Radácsi György, Zombory Gedő, Idrányi Ferencz, Kérészy Barna, Lévai József, Debreczeni Bertalan, Nagy Ignácz egyházkerületi tanácsbírák, dr. Kovács Gábor jegyző.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület törvényszéke, mint fegyelmi bíróság az eger-lövői egyházban 1895 június 3-án megtartott lelkészválasztás alkalmából Atkári Sámuel eger-lövői és társai cserépfalusi lakosok ellen felmerült és az egyházi törvény 233. §. d) pontjában ütköző törvényellenességek miatt az alsó-borsodi egyházmegyei bíróság 1895 augusztus 28-án Miskolczon tartott ülésében hozott határozata alapján megindított fegyelmi ügyet, melyben az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsa 1896 május 21-én Miskolczon tartott ülésében Atkári Sámuel és társait az egyházi törvény 234. §. b) pontja értelmében elmarasztalta és Atkári Sámuelről választói és választhatói jogát egy évre megvonta: az Atkári Sámuel felebezése folytán vizsgálat alá vevén, abban a következőleg

ítelt:

Az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsának fentebbi keletű és tartalmú ítélete, indító-okainál fogva, úgy az ügy érdemére, mint a költségek viselésre nézve egyhangúlag helybenhagyatik.

XI. Nehéz József színi tanító ügye.

Jelen voltak: Kun Bertalan püspök, egyházi elnök, báró Vay Béla főgondnok, világi elnök, Nagy Pál, Szabó Endre, Antalfy László esperesek, Bernáth Elemér, Kovách Károly, Ragályi Béla, Meczner József gondnokok, Radácsi György, Zombory Gedő, Idrányi Ferencz, Kérészi Barna, Lévy József, Debreceni Bertalan, Nagy Ignác egyházkerületi tanácsbírák és dr. Kovács Gábor jegyző.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület törvényszéke, mint fegyelmi bírósága Kovács Endre színi lelkész panaszára, Nehéz József színi tanító ellen, a tornai egyházmegye által indított fegyelmi ügyet, melyben a tornai egyházmegye bírósága 1896 április 8-án Zsarnón tartott ülésében Nehéz Józsefet az egyházi törvény 102., 107., 125. és 301. §. f) pontja szerint minősülő vétségben vétkesnek találván, őt a színi iskola javára 5 frt birság és 6 frt eljárási költség megfizetésére ítélte, a Kovács Endre súlyosbításért és Nehéz József enyhítésért beadott felebbezései folytán vizsgálat alá vevén, abban a következőleg

ítelt:

A tornai egyházmegye bíróságának ezen ügyben hozott fenntebbi keletű és tartalmú ítélete a minősítésre nézve helybenhagyatik, a büntetés mértékére nézve azonban megváltoztatatik és Nehéz József, az egyházi törvény 203. §. c) pontja szerint, 25 forint birságnak és 6 forint költségnek a színi iskola javára, 30 nap alatt, külömbeni végrehajtás terhe alatt leendő lefizetésre ítéltetik.

indító okok:

Nehéz József tanító már fegyelmi úton egyizben intésre ítéltetett és ezen ítélet őt — mint ezen újabb fegyelmi ügyből látszik — az egyházi törvények és felsőbbség iránt engedelmesebbé nem tette, sőt a lelkészhez intézett és becsatolt levelek tanúsága szerint, iránta olyan nagyfokú tiszteletlenséget tanúsított, a mely míg egyrésről a hívek és gyermekek előtt a felsőbbség iránti engedelmességre nézve igen rossz példa, másrésről nem tekintve a lelkészszel, mint emberrel szemben haragtartását, mint iskolaszéki elnökkel szemben is az egyházi törvény 106., 107. és 425. §-ai elleni vétséget foglalta magában.

Azért is reá nézve a kiszabott pénzbírságot — okulás céljából — szigorúbbá kellett tenni.

XII. Szabó József színi gondnok fegyelmi ügye.

Jelen voltak: Kun Bertalan püspök, egyházi elnök, báró Vay Béla főgondnok, világi elnök, Nagy Pál, Tóth Dániel, Antalffy László esperesek, Bernáth Elemér, Kovách Károly, Ragályi Béla, Meczner József, Lengyel Sámuel gondnokok, Kérészi Barna, Idrányi Ferencz, Radácsi György, Zombori Gedő, Nagy Ignác, Debreczeni Bertalan egyházkerületi tanácsbírák, dr. Kovács Gábor jegyző.

A tizáninenni ev. ref. egyházkerület törvényszéke, mint fegyelmi bíróság a Kovács Endre színi lelkész panaszára, Szabó József színi egyházi gondnok ellen, a tornai egyházmegye által indított fegyelmi ügyet, melyben a nevezett egyházmegye bírósága 1896 április 8-án Zsarnón tartott ülésében Kovács Endrét panaszával elutasította és 6 frt eljárási költség meg-

fizetésére ítélte, valamint Szabó Józsefet is Kovács Endre ellen felszámított költségeivel elutasította, a Kovács Endre felebezése folytán vizsgálat alá vevén, abban következőleg

ítélt:

A tornai egyházmegyének ezen ügyben hozott fenní keletű és tartalmú ítélete indító okainál fogva egész terjedelmében helybenhagyatik.

Kun Bertalan
püspök, egyházi elnök.

bárá Vay Béla
főgonádnok, világi elnök.

Dr. Kovács Gábor
jegyző.

A jegyzőkönyvi pontok tartalmi jegyzéke.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Képviselők igazolása.
3. Meczner András elmaradása igazoltatott.
4. Püspöki évi jelentés.
5. Károly Lajos főherceg halála feletti részvétnyilatkozat.
6. József főherceg levele a hozzá intézett részvét-felíratra.
7. Egyházkerületi tanácsbíróvá Miklós Ödön feleskettetik.
8. Nagy Ignác egyházkerületi tanácsbíróvá választatik s a világi tanácsbírói állásra új szavazás rendeltetik.
9. Mitrovics Gyula lemondó levele.
10. Mocsáry Lajos lemondása a konventi tagságról.
11. Konventi tagok, közalap végrehajtó-bizottsági tagok választása.
12. A sárospataki főiskolai theologiai nyugdíj-intézet felállítása.
13. Dr. Kun Zoltán és Debreczeni Bertalan kérelme nyugdíj-intézetbe való felvételök iránt.
14. Dr. Finkey József indítványa az egyházkerületi szabályrendeletekre nézve.
15. Egyházkerületi pénztárak számadásai.
16. Ásványi leány-egyház felebbezése.
17. Ungvári tanító peres ügye.
18. Ágoston Sándor kérése.
19. Lőrinczfalvai tanítóság betöltése.
20. A segéd-lelkészek elhelyezésére s a tanítók változására vonatkozó javaslatok.
21. Díjlevelek megerősítése.
22. Irodalmi kör alapszabályainak módosítása.
- 23—43. Miniszteri leiratok.
44. Vécsey József gondnok indítványa.
45. Felterjesztés a konventhez a kassai hitoktatói állás felállítása tárgyában.
46. Felterjesztés a vallás-tanító lelkészek megjutalmazása tárgyában.

47. Makkos-hotykai egyház nem affiliáltatik.
48. A sárospataki főiskola tanárainak bevétele az országos tanári nyudij-intézetbe.
49. A főiskolai pénztár számadásai s az igazgató-tanács 1896 január 20—22. jegyzőkönyvének többi pontjai.
50. Dr. Bokor József kérvénye.
51. Szűcs István nyugalmazott tanár kérvénye.
52. A főiskolai igazgató-tanács újabb határozatai.
53. Ünnepválasztási visszaélések orvoslása.
54. Homonnai protestáns missiói egyház ügye.
55. A felső-zempléni egyházmegye felterjesztése a homonnai missiói lelkészi állás betöltése tárgyában.
56. Névtár és az egyházkerület történetének megiratása iránti indítvány.
57. Steinfeld Jenő főiskolai nyomdász kérvénye.
58. Horváth Mária-alap az ungi egyházmegyében.
59. Az alsó-hutkai iskola államosítása.
60. A pető szinyei iskola államosítása.
61. Sarkady Antal kérése.
62. Országos segély-gyűjtés iránti kérvények.
63. A levéltár részére küldött nyomtatványok.
64. A lúczy lelkészválasztási ügy.
65. Az egyházkerület épületeinek tűzkárbiztosítása.
66. A miskolci főgimnázium építési ügye.
67. Az alsó-zempléni egyházmegye felterjesztése a lelkészi minősítés meghatározása tárgyában.
68. A jogigazgató jelentése Vágásy Ferencz hagyatéka ügyében.
69. Cserépfalusi egyház adás-vételi ügye.
70. Átányi egyház telekátirási ügye.
71. Szederkényi egyház adás-vételi ügye.
72. M.-keresztesi egyház telekkönyv kiigazítás iránti kérelme.
73. O.-liskai egyház erdőterületének kicserélése.
74. Az alsó-bereczki-i egyház adás-vételi ügye.
75. A sajó-szentpéteri egyház köszén-eladása.
76. Borsodi egyház adás-vételi ügye.
77. Kis-toronyai egyház adás-vételi ügye.
78. Sátoralja-ujhelyi egyház adás-vételi ügye.
79. Vajáni egyház adás-vételi ügye.
80. Lasztóczi egyház ingatlan vételi ügye.
81. Abarai egyház könyöradomány gyűjtési ügye.
82. Ungi alispán elleni panaszos ügy.
83. Asványi egyház ingatlan vételi ügye.

84. Csicseri egyház ingatlan eladási ügye.
85. Csicseri egyház fa-eladási ügye.
86. Barczikai egyház ingatlan vételi ügye.
87. Edelényi egyház legelőfelosztás és vásárlás ügye.
88. Bábonyi egyház telekvételi ügye.
89. Lászlófalusi egyház köszén-eladása.
90. A rimaszombati egyesült protestáns gimnázium újabb állami segélye.
91. A vallás-tanárok díjazása.
92. A tanügyi kongresszusra 50 forint megszavaztatik.
93. A Baldácsy-alapítvány igazgatóságának jelentése.
94. Gyurácz Ferencz dunántúli ág. ev. püspök tudatja, hogy püspöki hivatalát elfoglalta.
95. Antal Gábor dunántúli ev. ref. püspök értesít, hogy püspöki hivatalát elfoglalta.
96. Konkoly Thege Béla köszönete.
97. Ragályi Géza részére segély utalványoztatik.
98. Ujlaky János részére segély utalványoztatik.
99. A felsőbb leánynevelő-intézet tanítónőinek korpótlék utalványoztatik.
100. A tanügyi bizottság szervezetéről szóló javaslat kinyomatik.
101. Józsa Antal tanfelügyelővé neveztetett ki.
102. Scossa Dezső tanfelügyelővé neveztetett ki.
103. A „Jelentő-ívek“ nem változtattak meg.
104. Szabó Endre a lelkész-vizsgáló küldöttségbe választatik.
105. A lekenyei ügy végleg rendeztetik.
106. A lelkészi jövedelem újabb felszámolása nem teljesítettik.
107. A lelkészi fizetések minimuma.
108. Az „Utasítások“ megváltoztatását nem indítványozza a kerület.
109. Az országos özvegy-, árva-gyámintézet szabályzatának megváltoztatása nem javasoltatik.
110. Indítvány a tanítóihiány megszüntetése tárgyában.
111. Felső-zempléni indítvány visszatéteik.
112. Gyurkó Dániel és Kőrösy István kérvénye a konventre felterjesztetik.
113. Lovass Sámuel síremlékére 40 frt megszavaztatik.
114. Illés János folyamodványa az abauji egyházmegyéhez tétetik.
115. A tokaji egyház kérelme a pénzügyi választmányhoz tétetik.
116. Az erdődi és oláh-topliczai egyháznak segély adatik.

117. Az ungvári kölcsön-ügy felszerelés végett visszaküldetik.
118. Kádár Ferencz panasza
119. Biró János kérelme a pénzügyi választmányoz tétetik.
120. Segély iránti kérvények.
121. Gyarmathy József esperes halála bejelentetik.
122. Lelkészi értekezlet tárgyában indítvány.
123. Kereszturi József esperessé választása.
- 124—126. Hivatalnok változások.
127. Az ungi egyházmegyében 4 egyházban nincs tanító.
128. Lelkész- és tanító választások.
129. Közhirdetésre felvett intézetek és egyházak.
130. Az őszi közgyűlés helye.
131. A jegyzőkönyvi pontok hitelesítése.

Birósági ügyek.

- I. A rimaszombati lelkészválasztás.
- II. Hevesi lelkészválasztás.
- III. Sajó-kazai lelkészválasztás.
- IV. Kis-ráskai egyházi adó-ügy.
- V. Miglészi egyházi adó-ügy.
- VI. Eger-lövői lelkészválasztás. §
- VII. Sajó-keresztúri egyház templom-szék pere.
- VIII. Parasznyai egyház templom-szék pere.
- IX. A ptruksai egyház építkezési ügye.
- X. Atkári Sámuel fegyelmi ügye.
- XI. Nehéz József színi tanító ügye.
- XII. Szabó József színi gondnok ügye.

Betűrendes tárgymutató

arról, hogy mely jegyzőkönyvi pontok, mely bizottságokat, testületeket vagy egyeseket illetnek.

- Ágoston Sándor 18.
- Alsó-borsodi esperes 19.
- Alsó-zempléni esperes 64.
- Bálint Dezső 52 a).
- Bernáth Dezső 8.
- Bernáth Zoltán 8.
- Bokor József 50.
- Bornemisza István 8.
- Debreczeni Bertalan 13.
- Dókus Ernő 8, 11.
- Dókus Gyula 8.
- Egyházmegyék 8, 9, 20, 55.
- Fejes István 52 c).
- Felső-zempléni egyházmegye 54; 111.
- Finkey Ferenc dr. 52 h).
- Finkey József dr. 14.
- Főiskolai tanári kar 49 f).
- Irodalmi kör 22.
- Igazgató-tanács 12, 91.
- Kassai egyház 45.
- Kis Elek 48.
- Kovács Gábor 56.
- Kun Zoltán 13, 48.
- Lelkészek 53.
- Makkos-hotykai egyház 47.
- Meczner András 3.
- Meczner Béla 11.
- Miklós Ödön 7.
- Missió bizottság 55.
- Mitrovics Gyula 9.
- Mitrovics Gyula dr. 52 k).

Mocsáry Lajos 10.
 Nagy Ignác 8.
 Nemes Ferencz 52 g).
 Novák Lajos 52 d).
 Pásztor Sámuel 48.
 Pataky Sándor 15.
 Pénzügyi választmány 49 g), 119.
 Püspöki hivatal 56, 69, 71, 78, 118, 122.
 Radácsi György 11.
 Ragályi Béla 11.
 Ragályi Géza 97.
 Réz László 55
 Révész Kálmán 11.
 Rohoska József 52.
 Sarkadi Antal 61.
 Sárospataki egyház 130.
 Soltész Ferencz 49 a).
 Szabó Endre 104.
 Szentimrey Gyula 8.
 Szinyei Gerzson 52 b).
 Szűcs István 51.
 Theologiai tanári kar 12.
 Tóth Dániel 52 c).
 Tüdős István dr. 52 e).
 Ungi egyházmegye 16, 17, 117.
 Újlaky János 98.
 Vay Elemér br. 8.
 Vécsey József 44.

Jegyzették: *Dr. Kovács Gábor*, egyházkerületi világi főjegyző: az 1—4, 7, 8, 11—43, 54, 55, 63, 131. és a törvénytársak pontokat;
Czínke István, egyházkerületi egyházi aljegyző: az 5, 6, 9, 90—129. pontokat;
Szalay László, egyházkerületi világi aljegyző: a 10, 64—89. pontokat;
Debreczeni Bertalan, helyettesített jegyző: a 44—53, 56—62, 130. pontokat.